

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวยุวชนชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

บทคัดย่อ
ของ
ดวงตา วงศ์สว่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด

มกราคม 2549

๓๑

๓๑

ดวงดา วงศ์สว่าง. (2549). *ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์ บช.ม. (การตลาด). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์ ดร.วรางคณา อติสรประเสริฐ.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี และเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้โปรแกรม SPSS for Windows Version 11.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample t-test, One-Way Analysis of Variance, สถิติไคสแควร์และCramers' V

ผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 21-30 ปี ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีการศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรี และมีสถานภาพโสด

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า

1. นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในระดับมากต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีคิดเป็นร้อยละ 70.3 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี คิดเป็นร้อยละ 29.7

2. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่ พบว่า วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือ เพื่อการพักผ่อน ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจคือ การท่องเที่ยวธรรมชาติ บุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ คือ ครอบครัว บุคคลที่แนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ คือ เพื่อนสนิท แหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรีคือ โทรทัศน์ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว เหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีคือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรี คือ 2 ครั้ง แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่มาท่องเที่ยวในครั้งนี้คือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว 1,001-3,000 บาท ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว เป็นแบบเดินทางไปกลับ

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05

6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05

7. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05

8. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05

9. ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

Duangta Wongsawang. (2006). *Thai Tourists' Attitudes toward Ecotourism Travelling Behavior in Ratchaburi Province*. Master's Project, M.B.A. (Marketing). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Dr. Warangkana Adisornprasert.

The research objectives are to study Thai tourists' attitudes toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province which emphasis in three factors : tourists' characteristics, attitudes in cognitive toward ecotourism in Ratchaburi province, ecotourism travelling behavior of Thai tourists in Ratchaburi province. The sample used in this study is 400 Thai tourists who are aged 18 years old and travelling in Ratchaburi province. Questionnaires are used to collect the data. The data are evaluated by using the SPSS for Windows Version 11.5 program. Statistical analysis used includes percentage, means, standard deviations, Independent Sample t-test, One-Way Analysis of Variance, Chi-square test and Cramer's V.

The result revealed that most of sample are male, aged 21-30 years old, having own business, having a monthly income of 5,001-10,000 Baht, has current education level in bachelor degree and single. The result of this research can be concluded as follows:

1. Thai tourists have high cognitive level toward ecotourism in Ratchaburi province which account for 70.3 percent and 29.7 percent of Thai tourists have moderate cognitive level toward ecotourism in Ratchaburi province

2. From the analysis of Thai tourists ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province show that the purpose of ecotourism is relaxation, type of ecotourism that interest tourists is natural tourism, the person that most of tourists travel with is family and the person who recommend ecotourism in Ratchaburi province is friend. Television is a main source of information in ecotourism. Car is the common transportation used for ecotourism in Ratchaburi. The main reason in ecotourism travelling to Ratchaburi is varieties of visiting places. Most of tourists have traveled to Ratchaburi twice. Visiting place for this trip is Damnernsaduak Floating Market. Travelling expenses are between 1,001-3,000 baht and travelling pattern is one day trip.

3. Thai tourists with difference gender had affected on difference attitude in cognitive toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province at statistically significant level of 0.05

4. Thai tourists with difference age had no affected on difference attitude in cognitive toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province.

5. Thai tourists with difference occupation had affected on difference attitude in cognitive toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province at statistically significant level of 0.05

6. Thai tourists with difference monthly income had affected on difference attitude in cognitive toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province at statistically significant level of 0.05

7. Thai tourists with difference current education level had affected on difference attitude in cognitive toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province at statistically significant level of 0.05

8. Thai tourists with difference marital status had affected on difference attitude in cognitive toward ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province at statistically significant level of 0.05

9. Attitude in cognitive toward ecotourism in Ratchaburi province has a relationship with Thai tourists' ecotourism travelling behavior in Ratchaburi province in aspects of the main purpose of ecotourism, types of ecotourism, person who travel with, person who recommend to travel to Ratchaburi, source of information about ecotourism type of vehicle used for ecotourism travelling, the main reason in ecotourism times for ecotourism, the expenses for ecotourism and travelling pattern at statistically significant level of 0.05

ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

สารนิพนธ์
ของ
ดวงตา วงศ์สว่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด
มกราคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ทักษะคิดของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน
จังหวัดราชบุรี ของ ดวงดา วงศ์สว่าง ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
.....
(อาจารย์ ดร.วรางคณา อติศรประเสริฐ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ศิริวรรณ เสรีรัตน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
.....
(อาจารย์ ดร.วรางคณา อติศรประเสริฐ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพชรรัตน์ มีสมบุญณไพ่นสุข)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
.....
(อาจารย์ภัคกร สกลรักรักษ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่ 13 เดือน มกราคม พ.ศ.2549

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ ดร.วรางคณา อติศรประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งของท่านมาให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือดูแลตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการวิจัยฉบับนี้ นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์เป็นสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาอย่างหาที่สุดมิได้ และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพชรรัตน์ มีสมบูรณ์พูนสุข และอาจารย์ภัคภร สกลรักษ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการเพิ่มเติมในการสอบสารนิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อีกทั้งยังได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือ และให้คำแนะนำในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงท่านอาจารย์ที่สอนทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ประสิทธิภาพวิชา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณต่อการดูแล เอาใจใส่ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ นายชวลิต-นางวลีพร วงศ์สว่าง ซึ่งเป็น บิดา-มารดา ที่กรุณาสละแรงกาย แรงใจ แรงสติปัญญา และกำลังทรัพย์เลี้ยงดูข้าพเจ้าจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท รวมทั้งนายชูพงศ์ วงศ์สว่าง น้องชายของข้าพเจ้า ที่กรุณาส่งเสริม สนับสนุน และคอยช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน รวมทั้งยังคอยเป็นกำลังใจเสมอมาทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นพยายามจนประสบความสำเร็จในวันนี้

คุณประโยชน์และความดีอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บิดา มารดา น้องชาย ที่ได้อบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณความดี และความมุ่งมั่นพยายาม ตลอดจนครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิภาพวิชาความรู้อันเป็นพื้นฐานสำคัญทำให้เกิดผลสำเร็จในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

ดวงตา วงศ์สว่าง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม.....	16
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว.....	25
ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	37
การท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี.....	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	59
การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง.....	59
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	104
สังเขป ความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการวิจัย.....	104
สรุปผลการวิจัย.....	109
อภิปรายผล.....	116
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	119
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	121
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	128
ภาคผนวก ก : แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ภาคผนวก ข : รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	136
ภาคผนวก ค : หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ.....	138
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	140

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหว้ดราชบุรี.....	2
2 แสดงคำถาม 7 คำถาม (6 Ws และ 1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการ เกี่ยวกับพฤติกรรม ผู้บริโภค (7Os).....	19
3 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว.....	69
4 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว (จัดกลุ่มใหม่).....	71
5 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	72
6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	75
7 แสดงจำนวนและร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิง นิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	75
8 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรี.....	76
9 แสดงจำนวน และคำร้อยละ ของประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจ.....	76
10 แสดงจำนวน และคำร้อยละ ของบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรีในครั้งนี้.....	77
11 แสดงจำนวน และคำร้อยละ ของบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรีในครั้งนี้.....	77
12 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัด ราชบุรี.....	78
13 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรี.....	78
14 แสดงจำนวน และคำร้อยละ ของเหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัด ราชบุรีในครั้งนี้.....	79
15 แสดงจำนวน และคำร้อยละ ของจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัด ราชบุรี.....	79
16 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่มาท่องเที่ยว ในครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	80
17 แสดงจำนวนและคำร้อยละ ของค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรีครั้งนี้.....	80

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้	81
19 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	82
20 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	83
21 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	84
22 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ อาชีพ.....	84
23 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	86
24 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ รายได้ต่อเดือน.....	87
25 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามการศึกษาปัจจุบันของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	88
26 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ การศึกษาปัจจุบัน.....	89
27 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวชาวไทย.....	90
28 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ สถานภาพสมรส.....	91
29 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	92
30 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ.....	93

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง	หน้า
31 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้.....	94
32 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	95
33 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี.....	96
34 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	97
35 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	98
36 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	99
37 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรีด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	100
38 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี.....	101
39 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	102

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 แสดงแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของ ผู้บริโภคตามทฤษฎี S-R	23

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้เจริญรุดหน้ามาตามลำดับ เป็นผลให้เกิดรายได้หมุนเวียนที่มีมูลค่านับแสนล้านบาทส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศแต่ใน ด้านตรงข้ามการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลับทำให้สภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวและ ภาพพจน์ของการท่องเที่ยวถดถอยลง แหล่งท่องเที่ยวประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งมีสาเหตุมาจาก นักท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้เกิดความคิดที่จะแสวงหา แนวทางใหม่ของการท่องเที่ยวที่เรียกว่า "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ" (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสนใจเพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้นักท่องเที่ยวตระหนักและเห็นคุณค่าของความสำคัญของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับ ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเป็นจำนวนมากในแต่ละปี การเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทยจึงเป็นเรื่องสำคัญ กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวต้องมีการพิจารณาองค์ประกอบอย่างรอบด้าน ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ การจูงใจที่นักท่องเที่ยว รวมทั้งตัวนักท่องเที่ยวที่ต้องสร้างให้เกิดความ รับผิดชอบ และประชาชนท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

จังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมาย รวมทั้งมี ศิลปวัฒนธรรมที่งดงามที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก หรือที่รู้จักกันทั่วไปใน นามตลาดน้ำคลองต้นเขี้ยว เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากของราชบุรี เขาหลวง อยู่ในเขตตำบล อ่างทอง บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป ในวัน ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี มักมีผู้มานมัสการองค์พระนับเป็นเวลากว่า 200 ปีมาแล้ว เมืองโบราณ บ้านคูบัว พิพิธภัณฑสถานใหญ่วัดขนอน พิพิธภัณฑสถานบ้านวัดม่วง ถ้าเขาบิน ถ้ำจอมพล ธารน้ำร้อน บ่อคลิ้ง น้ำตกเก้าโจน หรือ น้ำตกเก้าชั้น บ่อพุ่น้ำร้อนโป่งกระทิง พิพิธภัณฑสถานวัดไทร หรือ สวนภูมิ บัญญาชาวบ้าน น้ำตกห้วยสวนพลู พุน้ำร้อนไทยประจัน ฯลฯ ซึ่งสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ถือเป็น ปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปีด้วย (สถาบันวิจัย วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540) จากสถิติของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ดังแสดงในตาราง 1 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 151,311 คน ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวน 242.54 ล้านบาท และใน พ.ศ. 2547 มี จำนวนนักท่องเที่ยว 132,091 คน ทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวน 217.64 ล้านบาท

ตาราง 1 สถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี

พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)	รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)
2547	132,091	217.64
2546	151,311	242.54

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2546 - 2547).

องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดราชบุรี ประสบความสำเร็จได้นั้น คือ นักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยว เป็นผู้ที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวอย่างใกล้ชิด หากนักท่องเที่ยวมีความรู้สึกนึกคิดที่ดี หรือมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวแล้วยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี เนื่องจากจังหวัดราชบุรีเป็นจังหวัดสำคัญจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง และอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากนัก ประกอบกับจังหวัดราชบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญมากมายตามที่ได้กล่าวไปแล้ว รวมทั้งเป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวนิยมมาท่องเที่ยวกันมาก อีกทั้งทางจังหวัดยังมีนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ กิจกรรมการเดินป่า กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บ้านพักเทปวิดีโอ เเทปเสียงธรรมชาติ กิจกรรมส่อง/ดูนก กิจกรรมศึกษา/เที่ยวถ้ำ กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่จะตัดสินใจท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งหน่วยงานหรือบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในการปรับปรุง พัฒนาหรือวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อปรับเปลี่ยนและโน้มน้าวทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ตลอดจนเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรี ในด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษาปัจจุบันและสถานภาพสมรส
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี
5. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ครั้งนี้ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานและบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหรือวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีความเหมาะสมตลอดจนปรับเปลี่ยนและโน้มน้าวทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว
2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานและบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและให้ความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสมและทรัพยากรธรรมชาติก็จะอยู่ยั่งยืนตลอดไป
3. ใช้เป็นแนวทางให้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อพัฒนาและปรับปรุงตามความเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีใน 3 ด้าน คือ ด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ปี 2547 จำนวน 132,091 คน (สถิตินักท่องเที่ยว จังหวัดราชบุรี.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : 2547)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตาราง Yamane (Taro Yamane. 1967 : 886) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับฉลาก ซึ่งได้สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำนวน 10 สถานที่ คิดเป็น 25% จากสถานที่ท่องเที่ยวทั้งหมด ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เมืองโบราณบ้านคูบัว ถ้ำเขามิน ถ้ำจอมพล น้ำตกเก้าโจน ธารน้ำร้อนบ่อคลึง ไปงยุบ พิพิธภัณฑน์หนังใหญ่วัดขนอน ค้างควาเขาช่องพราน จิตรกรรมฝาผนังวัดคงคาราม จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวสถานที่ละ 40 คน โดยสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยตามสถานที่ที่กำหนดจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ได้แก่

1.1.1 เพศ

1.1.1.1 ชาย

1.1.1.2 หญิง

1.1.2 อายุ

1.1.2.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี

1.1.2.2 21 – 30 ปี

1.1.2.3 31 – 40 ปี

1.1.2.4 41 – 50 ปี

1.1.2.5 สูงกว่า 50 ปีขึ้นไป

- 1.1.3 อาชีพ
 - 1.1.3.1 นิสิต/นักศึกษา
 - 1.1.3.2 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 - 1.1.3.3 พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน
 - 1.1.3.4 แม่บ้าน/พ่อบ้าน
 - 1.1.3.5 ธุรกิจส่วนตัว
 - 1.1.3.6 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 1.1.4 รายได้ต่อเดือน
 - 1.1.4.1 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท
 - 1.1.4.2 5,001 – 10,000 บาท
 - 1.1.4.3 10,001 – 15,000 บาท
 - 1.1.4.4 15,001 – 20,000 บาท
 - 1.1.4.5 มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป
- 1.1.5 การศึกษาปัจจุบัน
 - 1.1.5.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 1.1.5.2 ปริญญาตรี
 - 1.1.5.3 สูงกว่าปริญญาตรี
- 1.1.6 สถานภาพสมรส
 - 1.1.6.1 โสด
 - 1.1.6.2 สมรส
 - 1.1.6.3 หม้าย/หย่าร้าง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่

- 2.1 ทักษะคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี
 - 2.1.1 ด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว
 - 2.1.2 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 2.1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่หนึ่ง ซึ่งมักหมายถึง จากสถานที่อาศัย ไปยังอีกที่หนึ่ง ที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาความรู้ เพื่อการพักผ่อนเพื่อการศึกษา

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เดินทางเข้าไปในแหล่งที่เป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรียนรู้ ชื่นชม เพลิดเพลินกับสภาพธรรมชาติ สังคมวัฒนธรรม ให้ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง และสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ที่เดินทางไปท่องเที่ยว ณ สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เมืองโบราณบ้านคูบัว ถ้ำเขาบิน ถ้ำจอมพล น้ำตกเก้าโจน ธารน้ำร้อนบ่อคลึง โป่งยุบ พิพิธภัณฑสถานใหญ่วัดขนอน ค้างควาเขาช่องพราน จิตรกรรมฝาผนังวัดคงคาราม ทั้งไปกลับและค้างคืน

ทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดราชบุรี ในด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นรวมทั้งเทศกาลและงานประเพณีของท้องถิ่นนั้น

2. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่สถานที่ท่องเที่ยว นั้นๆ จัดไว้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น การเดินป่าศึกษาธรรมชาติและต้นไม้ต่างๆ การส่องสัตว์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์ การจัดกิจกรรมชมความงาม ความเก่าแก่ของโบราณสถาน การจัดกิจกรรมศึกษาวิถีไทย และรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การที่ภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน ดำเนินการจัดหาสิ่งซึ่งจะให้ความสะดวกสบายแก่นักท่องเที่ยว ในด้านต่างๆ เช่น จัดระบบการจราจร การจัดสถานที่จอดรถไว้เพียงพอ การจัดระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำ ได้อย่างสมบูรณ์ การมีป้ายบอกระยะทางเป็นระยะอย่างชัดเจน การเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบาย การบริการด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การปฏิบัติหรือการกระทำที่แสดงออกด้วยการรับผิดชอบต่อระบบนิเวศในขณะที่มีการท่องเที่ยว โดยการแสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวโดยไม่ทำลายหรือทำให้สภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมบริเวณแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน
5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน
6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน
7. ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยผู้ทำการวิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องโดยสรุปเป็นประเด็นตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทัศนคติ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับพฤติกรรม
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
4. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
5. การท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นศัพท์ทางจิตวิทยาการศึกษา เป็นความเชื่อ ความรู้สึก และเครื่องแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายของ "ทัศนคติ" ไว้ดังนี้

อังคณา บุญสม (2539: 12) ให้ความหมายว่าทัศนคติคือความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นคำผสมระหว่างคำว่าทัศนคติซึ่งแปลว่าความคิดเห็น กับคติซึ่งแปลว่า แบบอย่าง หรือลักษณะ เมื่อรวมกันแล้ว จึงแปลว่าลักษณะของความเห็น

กอร์ดอน อัลพอร์ต (Gordon Allport. 1976: 2) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมทางด้านจิตใจประสาท ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น

เทอร์สโตน (Thurstone. 1964: 49) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึงเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาที่ไม่สามารถสังเกตได้ง่าย แต่เป็นความโน้มเอียงภายใน แสดงออกให้เห็นโดยพฤติกรรมอย่างหนึ่ง และทัศนคดียังเป็นเรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น และความรู้สึกเชื่อมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

บารอน และ กรีนเบิร์ก (Baron; & Greenberg. 1995: 164) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง กลุ่มของความรู้สึกที่มั่นคง ความเชื่อ ความโน้มเอียงของพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งหนึ่ง

พะยอม วงศ์สารศรี (2531: 229) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อาจจะออกมาในรูปของการยอมรับ (ชอบ) หรือปฏิเสธ (ไม่ชอบ)

แมคเคนนา (อาภาววรรณ สิงแก้ว. 2535: 84; อ้างอิงจาก McKenna.) กล่าวว่าทัศนคติเป็นระบบของการประเมินทางบวกหรือทางลบที่ติดทนนาน เนื่องจากการยอมรับทางสังคมของบุคคล หรือความรู้สึกทางอารมณ์ และแนวโน้มของการเกิดพฤติกรรม องค์ประกอบของทัศนคติคือ ความเชื่อ (Cognitive) ความรู้สึก (Affective) และการแสดงออก (Conative)

มูลเลอร์ (จูไรพร จิตนาการนทร์. 2535: 4; อ้างอิงจาก Mueller. 1928. *Measuring Social Attitudes*) ทัศนคติ หมายถึง

1. ความรู้สึกต่อต้านหรือเห็นด้วย
2. การประเมินผลสิ่งที่กำหนดในเชิงจิตวิทยา
3. ความชอบหรือไม่ชอบ
4. ความรู้สึกทางบวกหรือลบ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524: 4) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมในการกระทำ ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งความพร้อมดังกล่าวของบุคคลเห็นได้จากพฤติกรรมที่บุคคลใดแสดงต่อ สิ่งนั้นๆ ว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2523: 53) หมายถึง สภาวะของความพร้อมหรือแนวโน้มที่จะกระทำหรือมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่เร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากลักษณะบางอย่าง บุคคลทุกคนมีทัศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งอยู่แต่ไม่จำเป็นจะต้องปรากฏให้เห็นชัดทัศนคติเหล่านี้จะแสดงออกให้เห็นได้จากคำพูดหรือพฤติกรรมเมื่อได้พบสิ่งที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้นคนแต่ละคนมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมากน้อยแตกต่างกันทัศนคติที่มีอยู่จะได้รับการยืนยันแน่นแฟ้นมากขึ้นด้วยความเชื่อและอาจมีความรู้สึกรุนแรงทางอารมณ์ อันก่อให้เกิดพฤติกรรมบางลักษณะบางประการ

ศักดิ์ สุนทรมณี (2531: 2) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติ หมายถึง ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก ความอยาก ความกลัว ความเชื่อมั่น ความลำเอียง การมีอคติของบุคคลที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลที่ได้รับมา
2. ทัศนคติ หมายถึง ความแนวโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี หรือต่อต้านด้านสภาพแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด
3. ในด้านพฤติกรรมของคนเรา ทัศนคติ หมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมในการที่จะตอบสนอง

องค์ประกอบของทัศนคติ

ฟรีแมน (ศักดิ์ สุนทรเสถียร.2531: 4; อ้างอิงจาก Friedman. 1979: p.19) ได้แยกองค์ประกอบของทัศนคติเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่องการรับรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของบุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆว่ารู้สิ่งต่างๆ ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดีทางบวกหรือลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติขึ้น ถ้าเรารู้อะไรสิ่งหนึ่งในทางที่ดีเราก็จะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี และถ้ารู้อะไรสิ่งหนึ่งในทางไม่ดี เราก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลยทัศนคติก็จะไม่เกิดขึ้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective Component or Feeling Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งถูกรับรู้ขึ้นจากความรู้ที่เรามี เมื่อเราเกิดความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งแล้ว จะทำให้เราเกิดความรู้สึกในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าเรารู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ไม่ดี เราก็จะไม่ชอบ หรือไม่พอใจในสิ่งนั้นความรู้สึกนี้จะทำให้เกิดทัศนคติในทางใดทางหนึ่ง คือ ชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก

3. องค์ประกอบทางด้านแนวโน้มในเชิงพฤติกรรม (Action Tendency Component or Behavioral Component) เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางใดทางหนึ่ง คือ พร้อมที่จะสนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือหรือในทางทำลาย ขัดขวาง ต่อสู้ เป็นต้น

ความรู้ความเข้าใจ

ความหมายของความรู้ (Knowledge)

เชดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (2525: 87) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ เป็นความสามารถในอันที่จะทรงไว้หรือรักษาไว้ ซึ่งเรื่องราวต่างๆที่บุคคลได้รับรู้ไว้ในสมอง และสามารถระลึกเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านั้นได้ เมื่อได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสม

ชวาล แพรัตกุล (2526: 11) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ คือบรรดาข้อเท็จจริง รายละเอียดของเรื่องราวและการกระทำใดๆที่มนุษย์ได้สะสมและถ่ายทอดกันต่อๆ มาแต่ในอดีตและเราสามารถรับทราบสิ่งเหล่านั้นได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 16) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงจำได้ อาจจะโดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็นหรือได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้

ไพศาล หวังพานิช (2523: 147) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ หมายถึง บรรดาข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดของเรื่องราว การกระทำอันเป็นประสบการณ์ของบุคคลซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันไป

พัชรินทร์ พันธุ์แน่น (2543: 13) ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความจริง (Truth) ข้อเท็จจริง (Facts) กฎเกณฑ์ และโครงสร้างที่เกิดขึ้นของการศึกษาหรือค้นคว้า หรือเป็นการสะสมประสบการณ์ ซึ่งความรู้จะเป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจำได้หรือระลึกได้ โดยการมองเห็น ได้ยิน และ ต้องอาศัยเวลา

วิชัย วงษ์ใหม่ (2523: 130) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ คือ การแสดงออกของสมรรถภาพ สมองด้านความจำ โดยใช้วิธีให้ระลึกออกมาเป็นหลัก

Bloom (1971: 271) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่ง เฉพาะเรื่องหรือเรื่องทั่วไประลึกถึงวิธีการ กระบวนการ หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นความจำ

Good (1973: 325) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (Fact) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและสะสมรวบรวมไว้

ความหมายของความเข้าใจ

ล้วน และ อังคณา สายยศ (2539: 136) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจหมายถึงความสามารถใน การแปลความ ตีความ และขยายความได้

ไพศาล หวังพานิช (2526: 105) กล่าวถึงความเข้าใจว่า หมายถึง ความสามารถในการนำ ความรู้ความจำไปดัดแปลง ปรับปรุงเพื่อให้สามารถจับใจความ อธิบาย หรือเปรียบเทียบ ย่นย่อ เรื่องราว ความคิด ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ทั้งยังสามารถอธิบายและเปรียบเทียบสิ่งที่ลักษณะและสภาพ คล้ายคลึงเป็นทำนองเดียวกับของเดิมได้ บุคคลที่มีความเข้าใจในสิ่งใด จะสามารถแปลความหมาย หรือตีความ หรือขยายความเกี่ยวกับสิ่งนั้นได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 16) ได้ให้ความหมาย ความเข้าใจว่า เมื่อบุคคลได้มี ประสบการณ์กับข่าวสารหนึ่ง ๆ อาจจะโดยการได้ฟัง ได้อ่าน ได้เขียน เป็นที่คาดว่าบุคคลนั้นจะทำ ความเข้าใจกับข่าวสารนั้น ๆ ความเข้าใจนี้เองอาจจะแสดงออกในรูปของทักษะหรือความสามารถ ต่อไปนี้

- การแปล (Translation) หมายความว่า ความสามารถเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสาร นั้น ๆ ได้ โดยใช้คำพูดของตนเอง ซึ่งออกมาในรูปแบบที่แตกต่างจากเดิม
- การให้ความหมาย (Interpretation) หมายถึง การให้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ หรือ ข่าวสารต่าง ๆ ซึ่งออกมาในรูปความคิดเห็น หรือข้อสรุปตามที่บุคคลนั้นเข้าใจ
- การคาดคะเน (Extrapolation) หมายถึง ความสามารถในการตั้งความหมายหรือ คาดหวังว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นซึ่งความสามารถนี้จะเกิดจากความเข้าใจสภาพการณ์และแนวโน้มที่อธิบาย ไว้ในข่าวสารนั้น ๆ

โครงสร้างของความรู้

บลูมและคณะ (บันลือ. 2534: 155; อ้างอิงจาก Bloom;etal) แบ่งพฤติกรรมโครงสร้างความรู้ ออกเป็น 6 ขั้นตอน โดยเรียงจากชั้นง่ายไปหาชั้นยาก สรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความรู้-ความจำ (Knowledge) หมายถึง การระลึกได้ ความรู้นั้นสามารถยกมา อ้างอิงเพื่อสนับสนุนในสิ่งที่ตนต้องการทำความเข้าใจให้กระจ่างขึ้น

ขั้นที่ 2 ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง สามารถอธิบายชี้แจง โดยการแปลความ ตีความ สรุปความ พยากรณ์ ยกตัวอย่างประกอบได้

ขั้นที่ 3 การนำไปใช้ (Application) หมายถึง สามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์หรือนำเอากฎ สูตร หลักการมาใช้ในการแก้ปัญหา

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง สามารถแยกแยะให้เห็นส่วนประกอบ จำแนก ประเภท หาความสัมพันธ์ของส่วนย่อยของสิ่งของตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไป

ขั้นที่ 5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง สามารถนำเอาส่วนย่อยๆ มาประกอบเป็นสิ่งใหม่ เรียบเรียงเรื่องราว ออกแบบการทดลอง การเรียนรู้ระดับนี้เน้นความสร้างสรรค์

ขั้นที่ 6 การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง ความสามารถในการตีราคาประมาณจัดกลุ่ม วิเคราะห์โดยใช้สถิติเป็นเครื่องสนับสนุนว่าดี ปานกลาง เลว

จากโครงสร้างความรู้ของ Bloom เห็นได้ว่าความจำเป็นในด้านความรู้พื้นฐาน ถ้าไม่มีความจำเป็นแล้วจะเกิดความเข้าใจไม่ได้ ในทำนองเดียวกัน การนำไปใช้จะเกิดไม่ได้ ถ้าไม่มีความเข้าใจเป็น เช่นนี้เรื่อยไปทุกชั้น จากชั้น 2 ไปถึงชั้น 6 ซึ่งเป็นขั้นสุดท้าย

การวัดความรู้ความเข้าใจ

ไพศาล หวังพานิช (2526: 34-36) ได้กล่าวว่าการวัดความรู้ความเข้าใจทำได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. ข้อสอบแบบปากเปล่า (Oral Test) เป็นการสอบแบบใช้การโต้ตอบด้วยวาจาหรือคำพูด ของผู้ทำการสอบและผู้ถูกสอบโดยตรง การสอบแบบนี้มักต้องสอบเป็นรายบุคคล (Individual Test) ปัจจุบันการสอบแบบปากเปล่าไม่นิยมใช้ในการสอบวัดความรู้ความสามารถด้านพุทธิปัญญา แต่ยังคงมี ใช้กับการสอบวัดเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ความสนใจ ทักษะคิดต่างๆ หรือเพื่อวัดบุคลิกภาพบุคคล โดย เรียกเป็นการสัมภาษณ์ (Interview) แทนการสอบ

2. ข้อสอบแบบข้อเขียน (Written Test หรือ Paper-Pencil Test) เป็นรูปแบบของการสอบที่ พัฒนามาจากการสอบแบบปากเปล่าเพื่อให้เหมาะสมกับการสอบของบุคคลจำนวนมากๆ ได้พร้อมๆ กันจึงใช้เวลาในการสอบน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับสอบแบบปากเปล่าการสอบแบบใช้ข้อเขียนจะมีลักษณะที่ต้อยกว่าตรงที่เป็นการวัดเพียงพฤติกรรมประดิษฐ์ของเด็กเล็กเท่านั้นไม่สามารถเห็น

พฤติกรรมที่แสดงออกที่แท้จริงได้ แต่เมื่อพิจารณาในด้านความเหมาะสมและคะแนนที่ได้จากการสอบแล้ว การสอบแบบข้อเขียนสะดวกและถูกต้องมากกว่า ข้อสอบแบบข้อเขียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบตามลักษณะคำถามและวิธีตอบคำถามคือแบบความเรียงเป็นแบบทดสอบที่ต้องการให้ผู้ตอบอธิบาย บรรยาย ประพันธ์หรือวิจารณ์เรื่องราวเกี่ยวกับความรู้ที่นั้นและแบบจำกัดคำตอบ เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้ถูกสอบพิจารณาเปรียบเทียบตัดสินข้อความหรือรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 4 แบบ คือ แบบถูกผิด แบบเติมคำ แบบจับคู่ และแบบเลือกตอบ

3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance Test) เป็นข้อสอบที่ไม่ต้องการให้ผู้สอบตอบสนองออกมาในรูปคำพูดปากเปล่า หรือโดยการเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ เหมือนสองแบบแรก แต่มุ่งให้ผู้สอบแสดงพฤติกรรมตอบสนองด้วยการปฏิบัติหรือการกระทำจริงซึ่งได้แก่ข้อสอบในวิชาที่เน้นภาคปฏิบัติเป็นหลัก เช่น ดนตรี วาดรูป การช่าง พลศึกษา เป็นต้น ข้อสอบประเภทนี้จึงเหมาะที่จะใช้วัดคุณลักษณะด้านทักษะพิสัยการตรวจให้คะแนนก็ดูจากผลงานการปฏิบัติของเด็กโดยต้องคำนึงทั้งด้านผลปฏิบัติ (Product) และด้านวิธีการปฏิบัติ (Procedure) ประกอบกัน

ลักษณะของทัศนคติ

ทิตยา สุวรรณชฎ (2540: 502) กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติว่ามีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ทัศนคติเป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมได้ตอบจะเกิดขึ้นต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดหรือจะเรียกว่าเป็นสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง
2. ทัศนคติจะมีความคงอยู่ในช่วงระยะเวลา คือมีความมั่นคงถาวรพอสมควรเปลี่ยนแปลงได้ยาก แต่มิได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
3. ทัศนคติเป็นตัวแปรที่จะนำไปสู่ความสอดคล้องของพฤติกรรมกับความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะไปในรูปของการแสดงออกโดยวาจา หรือความรู้สึก ตลอดจนการที่ต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
4. ทัศนคติมีคุณสมบัติเป็นแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผลเลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งหมายถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมที่เห็นจริงด้วย

อัลพอร์ต (Allport, 1935: 271-272) กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติไว้ดังนี้

1. เป็นภาวะจิตใจและประสาทซึ่งแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น โกรธ,เกลียด,รัก เป็นต้น
2. เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองเมื่อมีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดก็พร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นตามลักษณะของทัศนคติที่เกิดขึ้น
3. เกิดขึ้นเป็นระบบโดยจัดระบบในตนเองเมื่อเกิดทัศนคติต่อสิ่งใดแล้วจะเกิดต่อเนื่องและติดตามมาด้วยพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กัน

4. เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคลมีส่วนในการสร้างเสริมทัศนคติได้ดีเป็นพลังสำคัญที่มีต่ออิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกหมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นขึ้นอยู่กับทัศนคติเป็นสำคัญ

พะยอม วงศ์สารศรี (2536: 230-231) ได้สรุปลักษณะของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เราจะรู้ได้ด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาอาจจะแสดงออกมาด้วยคำพูดสีหน้าและท่าทางได้
2. ทัศนคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อนบุคคลอาจมีความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะสลับซับซ้อนค่อนข้างมาก
3. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นในทางดีหรือไม่ดีก็อาจเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อม และเหตุการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป หรือการได้รับข้อมูลใหม่มากขึ้นทัศนคติของบุคคลเปลี่ยนจากทัศนคติที่ยอมรับไปสู่ทัศนคติที่ไม่ยอมรับหรือเปลี่ยนจากทัศนคติที่ไม่ยอมรับไปสู่ทัศนคติที่ยอมรับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

เฟสติงเกอร์ (คักดี สุทรเสณี. 2531: 4; อ้างอิงจาก Festinger. 1957: p.18) ได้เสนอทฤษฎีความไม่สอดคล้องของการรู้ ทฤษฎีนี้ได้มาจากความคิดที่ว่า “มนุษย์ไม่สามารถทนต่อความขัดแย้งหรือความไม่สอดคล้องได้ จึงจำเป็นต้องลดความขัดแย้งนั้นด้วยการเปลี่ยนแปลงทัศนคติถ้าทัศนคติไม่สอดคล้องกับการกระทำแล้ว ทัศนคติต่อสิ่งนั้นจะเปลี่ยนไป” ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกกับการกระทำที่ไม่สอดคล้องกันความขัดแย้งก็จะไม่เกิดขึ้น

จาร์อง เวนดี (2529: 37) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติไว้ว่ามี 5 ขั้นตอน คือ

1. การใส่ใจ (Attention) คือขั้นที่ต้องชักจูงใจให้ผู้ที่เราต้องการจะเปลี่ยนแปลงเกิดความสนใจในเรื่องนั้น ๆ เสียก่อน
2. ความเข้าใจ (Comprehension) เมื่อให้เกิดความสนใจได้แล้วก็ชี้แจงในรายละเอียด โดยกล่าวถึงจุดหมายปลายทางในลักษณะต่าง ๆ ของเรื่องนั้น โดยสร้างให้เกิดความหมาย
3. การยอมรับ (Acceptance) ขั้นที่ทำให้ผู้ที่ถูกจูงใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้จูงใจ
4. การเก็บจำ (Retention) เมื่อมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นกับบุคคลที่เราต้องการจะเปลี่ยนแปลงแล้ว ถ้าผู้นั้นยอมรับอย่างต่อเนื่องและจดจำไว้อย่างถาวรจะถือว่าอยู่ในขั้นการเก็บจำและพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมทันทีเมื่อมีโอกาส
5. การกระทำ (Action) ขั้นนี้จะแสดงออกมาในรูปพฤติกรรมคือ เมื่อถูกชักจูงและเก็บจำสิ่งใหม่ที่ได้รับ ก็จะต้องทำในสิ่งใหม่ไม่ใช่กระทำแบบเดิม

กล่าวโดยสรุป ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความจริง ข้อเท็จจริง หรือรายละเอียดของเรื่องราว ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ การค้นคว้า หรือการรับรู้ เป็นปัจจัยสำคัญของทัศนคติและการมีส่วนร่วม ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทัศนคติในองค์ประกอบของความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับใด

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม

ความหมายของพฤติกรรม

พฤติกรรม ตามความหมายของพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ (2530: 373) หมายถึง การแสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดและความรู้สึกเพื่อตอบสนองสิ่งเร้า

ชูดา จิตพิทักษ์ (2525: 2) กล่าวว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่ง que แสดงปรากฏออกมาภายนอกนั้นแต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในของบุคคลซึ่งคนภายนอกไม่สังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น ค่านิยม (Value) ที่ยึดถือเป็นหลักการในการประเมินสิ่งต่างๆ ทัศนคติหรือเจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Taste) และสภาพจิตใจที่ถือว่าเป็นบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้น

ชัยพร วิชชาวุธ (2523) กล่าวว่าพฤติกรรม หมายถึง การกระทำของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้นผู้กระทำจะกระทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม การพูด การเดิน การกระพริบตา การไต่ยีน การเข้าใจ การรู้สึกโกรธ การคิดต่างเป็นพฤติกรรมทั้งนั้น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 10) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ เช่น การทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ

องค์ประกอบของพฤติกรรม

พฤติกรรมของมนุษย์ มีองค์ประกอบ 7 ประการ

1. ความมุ่งหมาย (Goal) คือ ความต้องการที่ทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น ความต้องการบางอย่างสามารถตอบสนองได้ทันที แต่บางอย่างต้องใช้เวลาอันจึงจะบรรลุความต้องการได้

2. ความพร้อม (Readiness) คือ ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

3. สถานการณ์ (Situation) คือ เหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) คือ ก่อนที่จะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งลงไปมนุษย์จะพิจารณาสถานการณ์ก่อนแล้วจึงตัดสินใจเลือกวิธีการที่เกิดความพึงพอใจมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการ

5. การตอบสนอง (Response) คือ การกระทำกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการ โดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) คือ เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจเป็นไปตามที่คาดคิดหรืออาจตรงข้ามก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวัง (Reaction to Thwarting) คือ ในกรณีที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ มนุษย์ก็อาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานการณ์และเลือกวิธีการใหม่

ความหมายของพฤติกรรมของผู้บริโภค

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2539: 3) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมซึ่งบุคคลทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินผลและการใช้จ่ายในผลิตภัณฑ์และบริการโดยคาดว่าจะตอบสนองความต้องการของเขาได้

ธงชัย สันติวงษ์ (2515: 8) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาและการใช้ซึ่งสินค้าและบริการทั้งนี้ หมายรวมถึงกระบวนการตัดสินใจซึ่งมีมาอยู่ก่อนแล้วและเป็นสิ่งที่มีส่วนในการกำหนดให้เกิดการกระทำดังกล่าว

พิบูล (ดารามาต แก้วแดง. 2537: 41) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การกระทำใดๆ ของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับการใช้ และการใช้จ่ายสินค้าและบริการ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจซึ่งเป็นตัวนำและตัวกำหนดการกระทำดังกล่าวนี้

อักรฤทธิ หอมประเสริฐ (2543: 13) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง การเลือกซื้อเลือกใช้และตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการใดๆ เพื่อสนองความต้องการและปรารถนาเพื่อให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

ชิฟแมนและคานุก (Schiffman; & Kanuk. 2000: 5) ได้ให้ความหมายว่า พฤติกรรมผู้บริโภคหมายถึง พฤติกรรมซึ่งผู้บริโภคทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินผล การใช้จ่าย ผลิตภัณฑ์ และการบริการ ซึ่งคาดว่าจะสนองความต้องการของเขาหรือหมายถึง การศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจและการกระทำของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการซื้อและการใช้สินค้านักการตลาดจำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค ด้วยเหตุผลหลายประการกล่าวคือ

1. พฤติกรรมของผู้บริโภคต่อกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจ และมีผลทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จถ้ากลยุทธ์ทางการตลาดนั้นสามารถตอบสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้

2. เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดทางการตลาด (Marketing Concept) ที่ว่าการทำให้ลูกค้าพึงพอใจ

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค

การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค (Analyzing Consumer Behavior) เป็นการค้นหาหรือวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรม การซื้อและการใช้ของผู้บริโภค เพื่อทราบถึงลักษณะความต้องการและพฤติกรรม การซื้อและการใช้ของผู้บริโภคคำตอบที่ได้จะช่วยให้นักการตลาดสามารถจัดกลยุทธ์การตลาด (Marketing Strategies) ที่สามารถสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ. 2541: 125-130)

คำถามที่ใช้เพื่อค้นหาลักษณะของพฤติกรรมผู้บริโภค คือ 6Ws และ 1H ซึ่งประกอบด้วย Who?, What?, Why?, Who?, When?, Where? และ How? เพื่อหาคำตอบ 7 ประการ หรือ 7 Os ซึ่งประกอบด้วย Occupants, Objects, Objectives, Organizations, Occasions, Outlets และ Operations

ตาราง 2 แสดงคำถาม 7 คำถาม (6 Ws และ 1H) เพื่อหาคำตอบ 7 ประการ เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้บริโภค (7Os)

คำถาม	คำตอบที่ต้องการทราบ (7Os)	กลยุทธ์การตลาดที่เกี่ยวข้อง
1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (Who is in the target market?)	ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย (Occupants) ทางด้าน 1. ประชากรศาสตร์ 2. ภูมิศาสตร์ 3. จิตวิทยาหรือจิตวิเคราะห์ 4. พฤติกรรมศาสตร์	กลยุทธ์การตลาด (4Ps) ประกอบด้วย กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาดที่เหมาะสมและสามารถสนองความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายได้
2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does consumer buy?)	สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ (Objects) สิ่งที่ผู้บริโภคต้องการจากผลิตภัณฑ์ก็คือ ต้องการคุณสมบัติหรือ องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (Product Component) และความแตกต่างที่เหนือกว่าคู่แข่ง (Competitive Difference)	กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (Product Strategies) ประกอบด้วย 1. ผลิตภัณฑ์หลัก 2. รูปลักษณ์ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ ตราสินค้า รูปแบบ คุณภาพ ลักษณะนวัตกรรม 3. ผลิตภัณฑ์ความแตกต่างทางการแข่งขัน (Competitive Differentiation) ได้แก่ ความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ บริการ พนักงาน และภาพลักษณ์
3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does consumer buy?)	วัตถุประสงค์ในการซื้อ (Objective) ผู้บริโภคซื้อสินค้าเพื่อสนองความต้องการของเขา ด้านร่างกายและจิตวิทยา ซึ่งต้องศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลคือ ปัจจัยภายในหรือปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรม ปัจจัยเฉพาะบุคคล	กลยุทธ์ที่ใช้มากคือ 1. กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ (Product Strategies) 2. กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) ได้แก่ กลยุทธ์การโฆษณา การขายโดยใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขาย การให้ข่าว การประชาสัมพันธ์ 3. กลยุทธ์ด้านราคา (Price Strategies)

ตาราง 2 (ต่อ)

คำถาม	คำตอบที่ต้องการทราบ(7OS)	กลยุทธ์การตลาดที่เกี่ยวข้อง
		1. กลยุทธ์ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Distribution Channel Strategies)
4. ใครมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อ (Who participates in the buying?)	บทบาทของกลุ่มต่าง ๆ (Organization) มีอิทธิพลในการตัดสินใจซื้อประกอบด้วย ผู้ริเริ่ม ผู้มีอิทธิพล ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้ซื้อ ผู้ใช้	กลยุทธ์ที่ใช้มากคือ กลยุทธ์การโฆษณาและ (หรือ) กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Advertising ; & Promotion Strategies) โดยใช้กลุ่มอิทธิพล
5. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)	โอกาสในการซื้อ (Occasions) เช่น ช่วงเดือนใดของปี หรือช่วงฤดูกาลใดของปี ช่วงวันใดของเดือน วัน โอกาสพิเศษหรือเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ	กลยุทธ์ที่ใช้มากคือกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) เช่น ทำการส่งเสริมการตลาดเมื่อใดจะสอดคล้องกับโอกาสในการซื้อ
6. ผู้บริโภคซื้อที่ไหน (Where does the consumer buy?)	ช่องทางหรือแหล่ง (Outlets) ที่ผู้บริโภคไปทำการซื้อ เช่น ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านขายของชำ ฯลฯ	กลยุทธ์ช่องทางการจัดจำหน่าย (Distribution Channel Strategies) บริษัทนำผลิตภัณฑ์สู่ตลาดเป้าหมาย โดยพิจารณาว่าจะผ่านคนกลางอย่างไร
7. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?)	ขั้นตอนในการตัดสินใจซื้อ (Operation) ประกอบด้วย 1. การรับรู้ปัญหา 2. การค้นหาข้อมูล 3. การประเมินผลทางเลือก 4. การตัดสินใจซื้อ 5. ความรู้สึกภายหลังการซื้อ	กลยุทธ์ที่ใช้มากคือกลยุทธ์การส่งเสริมการตลาด (Promotion Strategies) ประกอบด้วยการโฆษณาการขายโดยใช้พนักงานขาย การส่งเสริมการขาย การให้ข่าว การประชาสัมพันธ์ และการตลาดทางตรง เช่น พนักงานขายจะกำหนดวัตถุประสงค์ในการขายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการตัดสินใจซื้อ

โมเดลพฤติกรรมผู้บริโภค

โมเดลพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Model) เป็นการศึกษาถึงข้อมูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการสิ่งกระตุ้นผ่านเข้ามาในความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box) ซึ่งเปรียบเสมือนกล่องดำ ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถคาดคะเนได้ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆ ของผู้ซื้อ แล้วจะมีการตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response) หรือการตัดสินใจของผู้ซื้อ (Buyer's Purchase Decision) ดังแผนภาพประกอบที่ 2 จุดเริ่มต้นของแบบจำลองนี้อยู่ที่มีสิ่งกระตุ้น (Stimulus) เกิดความต้องการก่อนแล้วทำให้เกิดการตอบสนอง (Response) โดยมีรายละเอียดตามภาพประกอบ 2 ดังนั้น แบบจำลองนี้จึงอาจเรียกทฤษฎี

เอส-อาร์ (S-R Theory) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539: 35)

1. สิ่งกระตุ้น (Stimulus) สิ่งกระตุ้นอาจเกิดขึ้นเองจากภายในร่างกาย (Insider Stimulus) และสิ่งกระตุ้นจากภายนอก (Outside Stimulus) นักการตลาดจะต้องสนใจและจัดสิ่งกระตุ้นภายนอกเพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการผลิตภัณฑ์สิ่งกระตุ้นถือว่าเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการซื้อสินค้า (Buying Motive) ซึ่งอาจใช้เหตุจูงใจซื้อด้านเหตุผล และใช้เหตุจูงใจให้ซื้อด้านจิตวิทยา (อารมณ์) ก็ได้ สิ่งกระตุ้นภายนอกประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 สิ่งกระตุ้นทางการตลาด (Marketing Stimulus) เป็นสิ่งกระตุ้นที่นักการตลาดสามารถควบคุมและต้องจัดให้มีขึ้น เป็นสิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนประสมทางการตลาด (Marketing mix) ประกอบด้วย

(1) สิ่งกระตุ้นด้านผลิตภัณฑ์ (Product) เช่น ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สวยงาม เพื่อกระตุ้นความต้องการ

(2) สิ่งกระตุ้นด้านราคา (Price) เช่น การกำหนดราคาสินค้าให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ โดยพิจารณาลูกค้าเป้าหมาย

(3) สิ่งกระตุ้นด้านการจัดช่องทางการจำหน่าย (Distribution หรือ Place) เช่น จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้ทั่วถึงเพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้บริโภคถือว่าเป็นการกระตุ้นความต้องการซื้อ

(4) สิ่งกระตุ้นด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) เช่น การโฆษณาอย่างสม่ำเสมอ การใช้ความพยายามของพนักงานขาย การลด/แลก/ แจก/แถม ถือว่าเป็นสิ่งกระตุ้นความต้องการซื้อ

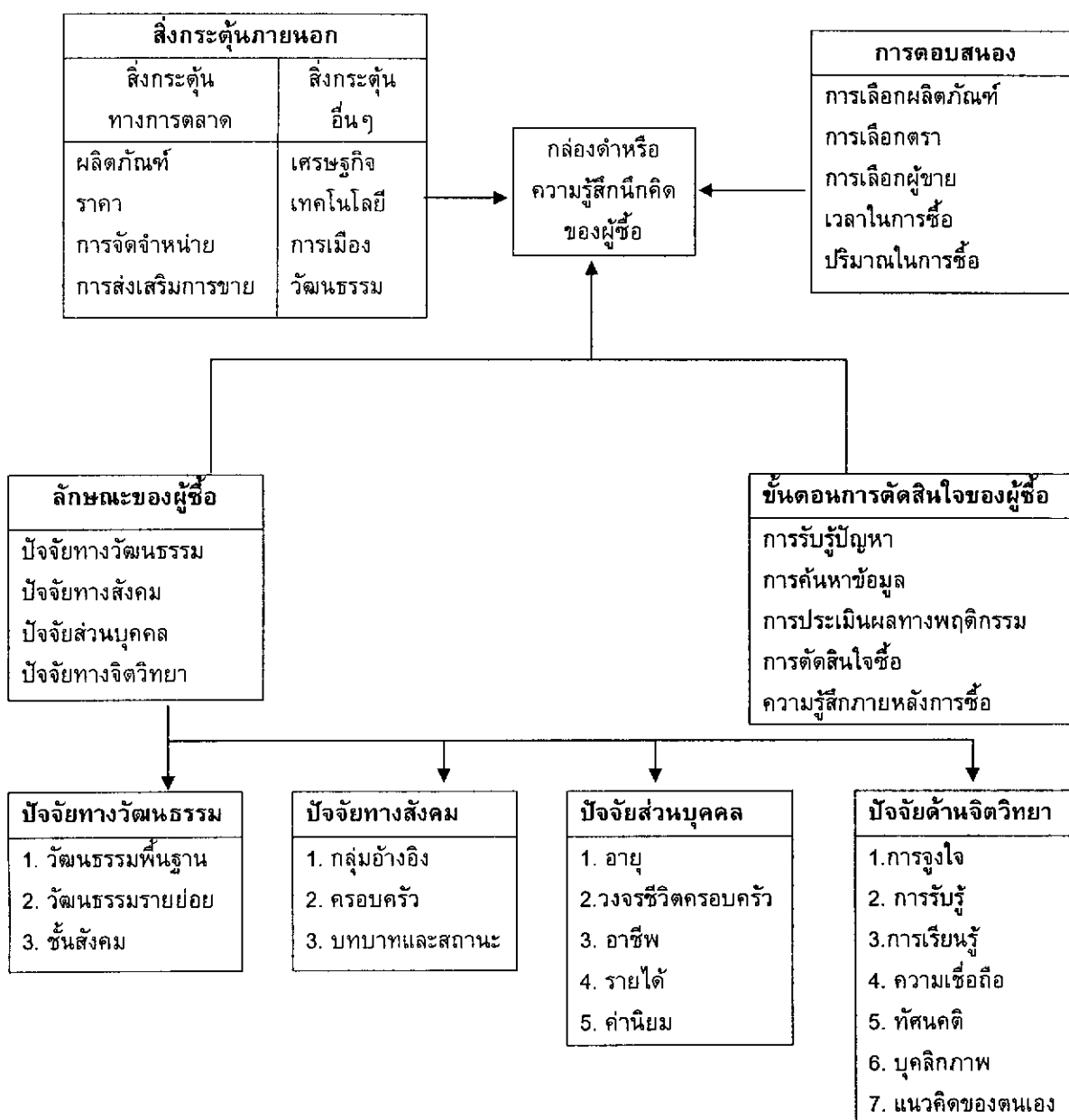
1.2 สิ่งกระตุ้นอื่นๆ (Other Stimulus) เป็นสิ่งกระตุ้นความต้องการผู้บริโภคที่อยู่ภายนอกองค์กรซึ่งบริษัทควบคุมไม่ได้ สิ่งกระตุ้นเหล่านี้ได้แก่

(1) สิ่งกระตุ้นทางเศรษฐกิจ (Economic) เช่น ภาวะเศรษฐกิจ รายได้ของผู้บริโภค เหล่านี้มีอิทธิพลต่อความต้องการของบุคคล

(2) สิ่งกระตุ้นทางเทคโนโลยี (Technology) เช่น เทคโนโลยีใหม่ด้านระบบปรับอากาศหรือฟอกอากาศสามารถกระตุ้นให้เกิดการใช้มากขึ้น

(3) สิ่งกระตุ้นทางกฎหมายและการเมือง (Law and Political) เช่น กฎหมายเพิ่มหรือลดภาษีสินค้าใดสินค้าหนึ่ง จะมีอิทธิพลต่อการเพิ่มหรือลดความต้องการของผู้ซื้อ

(4) สิ่งกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Cultural) เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยในเทศกาลต่าง ๆ จะมีผลกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการซื้อสินค้าให้เทศกาลนั้น

ภาพประกอบ 2: แสดงแบบจำลองพฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมซื้อของผู้บริโภคตามทฤษฎี S-R

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์; และคณะ. (2541) หน้า 129.

2. กล่องดำหรือความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ (Buyer's Black Box) ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อที่เสมือนกล่องดำ (Black Box) ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถทราบได้จึงต้องพยายามค้นหาความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะของผู้ซื้อ และกระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อ

2.1 ลักษณะของผู้ซื้อ (Buyer's Characteristics) มีอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ คือ ปัจจัยทางวัฒนธรรม ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยา

2.2 กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้ซื้อ (Buyer Decision Process) ประกอบด้วยขั้นตอน คือ การรับรู้ความต้องการ (ปัญหา) การค้นหาข้อมูล การประเมินผลทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมภายหลังการซื้อ

3. การตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response) หรือการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคหรือผู้ซื้อ (Buyer's purchase decisions) ผู้บริโภคมีการตัดสินใจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การเลือกผลิตภัณฑ์ (Product Choice)

3.2 การเลือกตราสินค้า (Brand Choice)

3.3 การเลือกผู้ขาย (Dealer Choice)

3.4 การเลือกเวลาในการซื้อ (Purchase Time)

3.5 การเลือกปริมาณการซื้อ (Purchase Amount)

จากความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการแสดงออกของคนที่เกี่ยวกับกระบวนการค้นหาความต้องการ ความรู้สึก การรับรู้ต่าง ๆ ในการบริโภค โดยมีกระบวนการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ การตัดสินใจซื้อ การใช้และสามารถสนองตอบความต้องการของผู้บริโภคนั้นได้ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากระบวนการของพฤติกรรมของคนจะมีลักษณะคล้ายๆ กันแต่รูปแบบของพฤติกรรมของคนที่แสดงออกในเหตุการณ์ต่างๆ มีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยภายในอันได้แก่ตัวบุคคลและปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่สภาพสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือผูกพันกับตัวบุคคล ปัจจัยต่างๆเหล่านี้มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของบุคคลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาต่างกันเช่นเดียวกับการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานและบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเข้ามาใช้ในการวางแผนการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวนี้ๆ

ประเทศไทยก็ได้ยึดถือคำจำกัดความที่ได้กำหนดขึ้นที่กรุงโรมนี้ เป็นหลักในการจัดนับสถิติจำนวน “นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ” ซึ่งสรุปแล้วก็หมายถึงชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยและพำนักอยู่ครั้งหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่า 1 คืน หรือ 24 ชั่วโมง และไม่มากกว่า 60 วัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาเพื่อ

1. มาท่องเที่ยวพักผ่อน มาเยี่ยมญาติหรือเพื่อมาพักผ่อน ฯลฯ
2. มาร่วมประชุมหรือเป็นตัวแทนของสมาคม ผู้แทนของศาสนา นักกีฬา นักแสดง ฯลฯ
3. มาเพื่อติดต่อธุรกิจ แต่ไม่ใช่ทำงานหารายได้
4. มากับเรือเดินสมุทรที่แวะจอด ณ ท่าเรือ แม้ว่าจะแวะน้อยกว่า 1 คืน

พร้อมกันนี้ก็ได้อำหนดคำนิยามของ “นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน” (Domestic Tourist) ไว้ว่า คือคนไทยหรือคนต่างด้าว ที่อยู่ในประเทศไทยเดินทางจากจังหวัดซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางอะไรก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายไปทำงานหารายได้ และระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2533: 19-20)

มล.ตุ้ย ชุมสาย (2527: 41) กล่าวว่า การท่องเที่ยว หมายถึง เป็นความสัมพันธ์เบ็ดเสร็จและปรากฏการณ์ทั้งหลาย ทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพักอาศัยอยู่อย่างชั่วคราวของคนต่างถิ่นที่อยู่ ทั้งนี้ มีเงื่อนไขมิใช่เป็นการตั้งหลักฐานเพื่อประกอบอาชีพเป็นการชั่วคราวหรือถาวรทำให้เกิดผลกำไร

ชำนาญ ม่วงทับทิม (2527: 34) กล่าวว่าเมื่อพิจารณาการท่องเที่ยวจากกรอบการมองในแง่บทบาทของการท่องเที่ยว อาจให้ความหมายของการท่องเที่ยวออกเป็น 2 นัย คือ

ประการแรก ความหมายของการเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยที่การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ช่วยยกระดับรายได้และมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้สูงขึ้น และถือว่าการท่องเที่ยวเป็นสินค้าออกประเภทหนึ่งที่มีมองไม่เห็นตัว

ประการที่สอง การท่องเที่ยวนั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นความสัมพันธ์ (Social Relation) ระหว่างบุคคลซึ่งปกติไม่เคยพบกันมาก่อน
2. เป็นการเผชิญหน้ากัน ระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Confrontation) ในกลุ่มชาติ

พันธ์ วิถีชีวิต ภาษา ความแตกต่างกันในด้านเศรษฐกิจ ฯลฯ

3. พฤติกรรมของกลุ่มคนที่ต้องการผ่อนคลาย (Release) จากความตึงเครียดทางเศรษฐกิจและสังคมในชีวิตประจำวัน

4. พฤติกรรมของคนต่างถิ่นที่ประสานกัน ระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ตนได้รับจากการดำรงชีวิตของคนต่างถิ่นปัจจุบันได้มีนักวิชาการองค์การเกี่ยวกับการท่องเที่ยวได้พยายามที่จะให้คำนิยามของ “การท่องเที่ยว” โดยอาศัยเกณฑ์ต่าง ๆ กัน เช่น ยึดถือตามจุดหมายหรือวัตถุประสงค์ของการเดินทาง ช่วงระยะเวลาของการเดินทางและลักษณะของการเดินทาง ว่าอะไรไม่ใช่หรือไม่ใช่การท่องเที่ยว แต่ยังไม่มีความหมายอันใดเป็นความหมายสากล หรือมาตรฐานที่เป็นข้อสรุปอันเป็นที่พอใจของทุกคน

ความหมายของนักท่องเที่ยว

เบอร์การ์ต และเมดิลส์ (Burkart; & Medilk. 1985: 319-321) ให้ความหมาย นักท่องเที่ยว (Tourists) คือ ผู้เดินทางสู่จุดหมายนอกภูมิสำเนา โดยตั้งใจจะกลับภายใน 2-3 วัน 2-3 สัปดาห์ หรือ 2-3 เดือน นักท่องเที่ยวจำแนกได้หลายประเภท และหลายระดับ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการเดินทาง ระยะเวลาในการเดินทางหรือเป็นการเยือนและเกณฑ์อื่นๆ

นิคม จารุณี (2535: 85) กล่าวว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้มาเยือนใดๆ ที่พำนักในประเทศที่มาเยือนเกินกว่า 24 ชั่วโมง โดยมีจุดประสงค์ต่างๆ ดังต่อไปนี้ เพื่อธุรกิจ การประชุม สัมมนา ครอบครัว มิตรสหาย สุขภาพอนามัย วันหยุดพักผ่อนระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ที่ทำงานเพื่อการศึกษา เยี่ยมญาติ ศาสนกิจ การศึกษา และเพื่อความบันเทิง

กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.: 71) ให้ความหมายว่า นักท่องเที่ยว (Tourist) คือ ผู้เดินทางมายังพื้นที่หนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ไม่ใช่เป็นการไปทำงานประจำ การศึกษา และไม่ใช่บุคคลท้องถิ่นที่มีภูมิสำเนาหรือทำงานประจำหรือศึกษาอยู่ในพื้นที่นั้น ผู้เดินทางจะต้องพักแรมไม่น้อยกว่า 1 คืน (แต่ไม่เกิน 90 วัน) วัตถุประสงค์ในการเดินทางอาจเพื่อใช้เวลาว่าง (การันทนาการ การพักผ่อนวันหยุด การรักษาสุขภาพ การศึกษาเรียนรู้ การศาสนา และการกีฬา) ธุรกิจ เยี่ยมญาติ การปฏิบัติหน้าที่ และการประชุม เป็นต้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมาย นักท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่เดินทางไปเยือนต่างถิ่นเกินกว่า 24 ชั่วโมง โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อกิจกรรมใดก็ตาม ที่ไม่ใช่เป็นการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้

องค์ประกอบในการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำจำกัดความขององค์ประกอบในการท่องเที่ยวไว้ดังนี้ (กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ม.ป.ป.: 7) องค์ประกอบของการท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบต่างๆ 8 ประการ ดังนี้

- การคมนาคมขนส่ง (ซึ่งหมายถึงทั้งการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ)
- ที่พัก
- ร้านอาหาร และภัตตาคาร
- บริการนำเที่ยว
- สิ่งดึงดูดใจให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ทะเล ภูเขา แม่น้ำ รวมทั้งประเพณี วัฒนธรรม และโบราณสถาน (กล่าวคือ สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจและต้องการมาเยี่ยมชม ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่มียู่แล้วในธรรมชาติ หรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้)
- ร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง
- ความปลอดภัย
- การเผยแพร่และโฆษณา

ส่วนในรายงานการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการท่องเที่ยวไว้ในอีกทัศนะหนึ่งว่า การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีองค์ประกอบหลัก 3 หลัก คือ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว (Tourist Resource) บริการท่องเที่ยว (Tourism Service) และตลาดการท่องเที่ยว (Tourism Market or Tourist) แต่ละองค์ประกอบมีองค์ประกอบย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน องค์ประกอบย่อย เช่น สภาพกายภาพและระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจและการลงทุน สังคม วัฒนธรรมองค์กรและกฎหมายเป็นต้นความแตกต่างของแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวจึงอยู่ที่ความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น โดยความสัมพันธ์ระหว่างระบบย่อยทั้ง 3 เกิดขึ้นเมื่อนักท่องเที่ยวได้ไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการหรือเพื่อการศึกษา ซึ่งอาจเป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงและจากการบริการที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่

1. แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวเป็นทรัพยากรที่สำคัญจัดเป็นอุปทานการท่องเที่ยว (Tourism Supply) ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยแบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่ให้ความบันเทิงนั้นจัดเป็นส่วนหนึ่งในสถานบริการนักท่องเที่ยว

2. บริการท่องเที่ยว

บริการที่รองรับการท่องเที่ยวเป็นอุปทานประเภทหนึ่งซึ่งมักไม่ได้เป็นจุดหมายปลายทางหลักของนักท่องเที่ยวแต่เป็นบริการที่รองรับให้เกิดความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งในบางโอกาสอาจจะเป็นตัวดึงดูดใจได้เช่นกัน บริการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ที่พัก อาหาร แหล่งจำหน่ายสินค้า แหล่งบันเทิง แหล่งกิจกรรมและบริการอื่นๆ ทั้งนี้รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะเป็นอื่นๆ ด้วย

3. ตลาดการท่องเที่ยว

เป็นการแสดงออกของอุปสงค์ (Tourism Demand) ซึ่งมีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมพักผ่อนใจและเพื่อกิจกรรมอื่นๆ (ปกติตลาดการท่องเที่ยว มักจะเน้นที่นักท่องเที่ยว) ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมายรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource)

ทรัพยากรท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งนอกจากจะเป็นทั้งวัตถุและเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะขายให้นักท่องเที่ยว อาจจะกล่าวได้ว่าเป็น "สินค้า" ที่มีคุณลักษณะพิเศษที่สามารถดึงดูดให้ "ลูกค้า" หรือ

นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามา “ซื้อ” กันถึงที่ตั้งของสินค้า (สุภาพร มากแจ้ง. 2534: 12) ทรัพยากรการท่องเที่ยวสามารถจำแนกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวตามธรรมชาติ (Natural Tourism Resource) คือ แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูมิอากาศ และภูมิประเทศ เช่น ภูเขา ทุ่งหญ้า แม่น้ำ ลำธาร ทะเลสาบ น้ำตก ป่า ภูเขาไฟ น้ำพุร้อน ฯลฯ ตลอดจนปรากฏการณ์ทางธรรมชาติต่างๆ เช่น ฤดูกาลอพยพของสัตว์บางชนิด หรือแหล่งอาศัยของสัตว์ ตลอดจนแหล่งพฤกษชาติต่างๆ

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Tourism Resource) คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งเป็น

2.1 ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน อาคาร บ้านเรือน ฯลฯ

2.2 วัฒนธรรมและประเพณี เช่น เทศกาล นิทรรศการ พิธีกรรม ฯลฯ

2.3 วิถีชีวิต เช่น การกินอยู่ การแต่งกาย ขนบธรรมเนียม ฯลฯ

2.4 ความเจริญก้าวหน้าและความทันสมัย เช่น ศูนย์การค้า สวนสนุก ศูนย์วิทยาศาสตร์ โรงงาน อุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา สนามกีฬา ศูนย์สุขภาพ ฯลฯ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวแยกตามลักษณะและความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา น้ำตก ทะเล เป็นต้น

2. ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถานและศาสนสถาน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์และบอกให้ทราบถึงวัฒนธรรมที่เก่าแก่ของชาติ ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง อนุสาวรีย์ เป็นต้น

3. ประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต (เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพชีวิตในชนบท) ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืช ผัก ผลไม้ เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวเมื่อได้ไปเยือนที่ใดก็มักจะสนใจอยากรู้อยากเห็นในความเป็นอยู่และความรู้สึกนึกคิดของประชาชนในท้องถิ่นที่เข้าไปเยือน ดังนั้นประชากรในท้องถิ่นจึงถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2531 : 18)

ทรัพยากรการท่องเที่ยวนอกจากแบ่งได้ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังสามารถแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวได้อีกแบบหนึ่ง (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. 2542: 63) คือ

1. น้ำ หมายถึง แหล่งธรรมชาติทุกชนิดที่เป็นน้ำและใกล้น้ำ เช่น ทะเล คลอง แม่น้ำ แลมน้ำตก อ่าว หิมะ เป็นต้น ทรัพยากรประเภทนี้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ประโยชน์โดยตรงแล้วยังก่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวอีกหลายอย่าง เช่น

1.1 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อชมธรรมชาติและพักผ่อนหย่อนใจ เช่น เขื่อนกันน้ำ ท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ แนวหินประกัง ถ้ำหินงอกหินย้อย น้ำพุร้อน เป็นต้น

1.2 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา เช่น พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ นาเกลือ กังหันลม ท่าเรือประมง อุโมงค์ ลอตโต้ทะเล

1.3 แหล่งท่องเที่ยวเพื่อรักษาสุขภาพ เช่น แหล่งน้ำแร่ธรรมชาติ

2. พื้นดิน หมายถึง แหล่งธรรมชาติทุกชนิดที่เป็นดิน เช่น ป่าไม้ ไร่ นา สวนป่า สวนสาธารณะ ภูเขา อุทยานแห่งชาติ พื้นที่สีเขียว และพื้นดินทุกประเภทที่ได้รับการเพาะปลูก ปรับปรุงตกแต่งเพื่อผลทางเศรษฐกิจตลอดจนฝูงสัตว์ นก พันธุ์ไม้ ดอกไม้ เป็นต้น กิจกรรมท่องเที่ยวที่จัดขึ้นประเภทนี้ให้ทั้งความเพลิดเพลินและเพื่อการศึกษา

3. อารยะธรรม ศิลปกรรม วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน จะเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปเยือนถิ่นต่างๆ เช่น ประเทศที่พัฒนาแล้ว อารยธรรมเทคโนโลยีและความเป็นอยู่สมัยใหม่ก็จะเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศที่กำลังพัฒนา ส่วนนักท่องเที่ยวจากประเทศที่พัฒนาแล้วก็มักจะนิยมเดินทางไปดูอะไรต่างๆ ในประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาเช่นกัน

การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเข้าไปถึงท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือส่งผลกระทบต่อท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านเศรษฐกิจ เช่น ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอาชีพ รายได้ หรือการนำเอาทรัพยากรของท้องถิ่นมาใช้

2. ด้านสังคมและสภาพแวดล้อม การพัฒนาการท่องเที่ยวเข้าไปในท้องถิ่นอาจมีผลให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป เช่น มีลักษณะของความเป็นเมืองมากขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมตามมา ถ้าหากไม่ได้มีการเตรียมการล่วงหน้าที่ดี

3. ด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปะและประเพณีเก่าแก่ของท้องถิ่น หรืออาจเป็นด้วยการทำลายค่านิยม วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามให้ด้อยต่ำลงไปได้ โดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของนักท่องเที่ยว และเจ้าตัวของท้องถิ่นเอง

ลักษณะของการไปท่องเที่ยว

จากการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ทำให้นักท่องเที่ยวมีแบบต่างๆ ของการท่องเที่ยว ซึ่งมีลักษณะของการไปท่องเที่ยวที่แตกต่างกันไปดังนี้

1. การท่องเที่ยวส่วนบุคคล ได้แก่ การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดขึ้นสำหรับตัวเองกับครอบครัว หรือสำหรับตัวเองกับกลุ่มเพื่อน โดยใช้รถส่วนตัว หรือเช่ารถบัสไปกันเอง โดยจะกำหนดสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งหยุดพัก หรือบริการต่างๆ ระหว่างทางตามสะดวก หรือเปลี่ยนแปลงอย่างไรก็ทำตามที่ปรารถนา บริการต่างๆ ระหว่างทางและปลายทางจัดหาเอง

2. การท่องเที่ยวแบบทัวร์หรือนำเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวของคนหนึ่งคนหรือที่คนก็ตาม ซึ่งมีได้นัดกันไปเสียเงินจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้จัดบริษัทนำเที่ยว ผู้จัดนำเที่ยวจะจัดการเรื่องยานพาหนะ โรงแรม และบริการอื่นๆ โดยกำหนดได้เป็นรายการแน่นอน นักท่องเที่ยวไม่ต้องจัดอะไร การท่องเที่ยวแบบนี้นักท่องเที่ยวมักเสียเงินน้อยกว่าแต่ขาดเสรีไปบ้างในเรื่องสถานที่อยากจะไปเที่ยว และต้องทำการต่างๆ ตามกำหนดเวลา

3. การท่องเที่ยวตามคาบเวลาการท่องเที่ยว แบ่งเป็น 3 อย่าง คือ

3.1 การท่องเที่ยวคาบเวลายาว ถ้าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรมหรือการศึกษา จะหมายถึงการพักอยู่ ณ ที่หนึ่งที่ได้เป็นคาบเวลายาวนับเป็นสัปดาห์หรือเดือน ถ้าเป็นการท่องเที่ยวเพื่อความสนุก คาบเวลาอาจยาวนานเหมือนกันแต่สถานที่อาจเปลี่ยนไป

3.2 การท่องเที่ยวคาบเวลาสั้น เป็นการท่องเที่ยวที่จะกินเวลา 2-3 วัน ถึง 10-12 วัน เป็นระยะเวลาท่องเที่ยวของผู้ที่ทำงานไม่มีโอกาสจะไปพักผ่อนได้นานๆ

3.3 การท่องเที่ยวแบบทัศนจร ซึ่ง IUOTO ได้กำหนดว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้เวลาไม่เกิน 24 ชั่วโมง และไม่มีการพักค้างคืน การทัศนจรมีความสำคัญพิเศษสำหรับผู้มีถิ่นที่อยู่ใกล้ๆ พรหมแดน จะมีทัศนจร ข้ามพรหมแดนเพื่อซื้อสินค้าสำหรับใช้ส่วนตัว

3.4 การท่องเที่ยวจัดจำพวกตามพาหนะที่ใช้ท่องเที่ยว หมายถึง การท่องเที่ยวแบบใช้อากาศยาน เรือ รถไฟ เรือเฟลินทาง(Cruise) รถนั่งส่วนบุคคล และรถยนต์โดยสารสาธารณะในประเทศยุโรปการเดินทางท่องเที่ยวข้ามประเทศใกล้ๆกับประเทศของนักท่องเที่ยว

3.5 การท่องเที่ยวแบบบวกกับแบบลบ (Receptive and Passive Tourism) ถ้า นักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศหนึ่งและนำเงินตราต่างประเทศมาใช้ประเทศนั้น จัดเป็นนักท่องเที่ยวแบบบวกของประเทศนั้น แต่ถ้าคนในประเทศนั้นออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ การท่องเที่ยวของเขาเป็นการท่องเที่ยวแบบลบสำหรับประเทศนั้น

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว

กองวิชาการและฝึกอบรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ม.ป.ป.) ผลผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ บริการซึ่งลูกค้าจะเลือกซื้อเมื่อเกิดความพึงพอใจ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบริการ มีดังนี้

ปัจจัยภายใน

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resource)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งดึงดูดใจให้ผู้คนเดินทางมาเยือนท้องถิ่นนั้นๆ อันจะมีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมทั้งเทศกาล และงานประเพณีประจำปีที่มีอยู่ในท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.1 ประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามเกิดขึ้นตาม ธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำน้ำพุ บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง)

1.2 ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนสถาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์โบราณคดีหรือศาสนา ได้แก่ โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน

1.3 ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธี งานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต (เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพชีวิตในชนบท) ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่/สวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมืองแร่

2. ความปลอดภัย (Security)

ในการตัดสินใจเลือกจุดหมายการเดินทางท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวจะคำนึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นประการสำคัญมาตรการรักษาความปลอดภัยจึงต้องมีประสิทธิภาพและทั่วถึงทุกแหล่งท่องเที่ยว

3. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructures)

ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกหลัก เช่น ถนน สะพาน สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีรถโดยสาร ท่าเรือ ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบการสื่อสารที่ทันสมัย เป็นต้น โดยปกติแล้ว รัฐจะเป็นผู้ลงทุนจัดสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกสบายของประชาชนในท้องถิ่น หรือหากเป็นการลงทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวประชาชนในท้องถิ่นก็เป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์อย่างถาวร

4. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities)

เป็นสถานที่หรือบริการที่ส่วนใหญ่เอกชนจะเป็นผู้จัดหาไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบการประกอบทางธุรกิจ แต่ก็มีบริการของรัฐอยู่ในบางส่วนด้วย ดังนี้

4.1 การคมนาคม เมื่อผู้ซื้อเดินทางมาซื้อบริการถึงที่ผลิต การคมนาคมขนส่งทั้งจากต่างประเทศ และภายในประเทศจะต้องสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยทั้ง 3 ทาง คือ ทางบกมีถนนที่พาหนะต่างๆผ่านเข้า-ออกได้สะดวกหรือมีบริการรถไฟ ทางน้ำมีท่าเทียบเรือ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆ ทางอากาศมีท่าอากาศยานทันสมัย มีสายการบินมาลงมาก

4.2 พิธีการเข้าเมืองและบริการชาวสาร มีการผ่อนคลายเป็นระเบียบพิธีการเข้าเมืองให้สะดวกรวดเร็ว มีบริการชาวสาร บริการจองที่พัก บริการขนส่งสู่ที่พัก เป็นต้น

4.3 ที่พัก มีโรงแรมระดับต่างๆ ให้เลือก มีอัตราค่าที่พักที่เหมาะสมกับคุณภาพ สะอาด และมีบริการตามมาตรฐานสากล

4.4 ร้านอาหาร นอกจากจะมีอาหารให้เลือกหลายชนิดแล้วจะต้องถูกสุขลักษณะ มีบริการที่สุภาพ และมีการกำหนดราคาที่เหมาะสม

4.5 บริการนำเที่ยว มีบริการนำเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยมีมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีอัตราค่าจ้างไม่ตรี และมีความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยว

5. สินค้าของที่ระลึก (Souvenirs)

จะต้องมีการควบคุมดูแลภาพ กำหนดราคา รวมทั้งการส่งเสริมการใช้วัสดุพื้นบ้าน การออกแบบสินค้าให้มีเอกลักษณ์ รวมทั้งการบรรจุหีบห่อที่สวยงาม

6. การโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (Advertising and Public Relation)

เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นกรรมวิธีที่จะทำให้แหล่งท่องเที่ยวของเราเป็นที่รู้จักและสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งจากต่างประเทศและภายในประเทศ

7. ภาพลักษณ์ (Image)

เป็นตัวกำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวหากมีภาพลักษณ์ว่าเป็นดินแดนแห่งความฝันของผู้ชาย นักท่องเที่ยวที่สนใจก็จะเป็นกลุ่มชายรักสนุกจึงควรฟื้นฟูภาพลักษณ์ของประเทศไทยในฐานะแหล่งท่องเที่ยวที่อุดมด้วยมรดกทางธรรมชาติประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเป็นดินแดนแห่งความเพลิดเพลิน ในการจับจ่ายทั้งสินค้าพื้นเมืองและสินค้าปลอดอากร

ปัจจัยภายนอก

1. สภาวะเศรษฐกิจและการเมืองของโลก

มีส่วนสำคัญในการกำหนดกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยว สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวอ่อนตัวลงโดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกลเช่นเดียวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองในบางประเทศ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความไม่มั่นคง เป็นผลให้การเดินทางออกนอกประเทศชะลอตัวลงในระยะเวลาสั้นในทางตรงกันข้ามการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจและสภาพความมั่นคงทางการเมืองจะเป็นตัวกระตุ้นกระแสการเดินทางให้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง

2. ความนิยมในการท่องเที่ยว

ในช่วงเวลาสามสิบกว่าปีที่ผ่านมามีองค์ประกอบหลายประการที่ช่วยให้รายได้ของครอบครัวสูงขึ้น ครอบครัวมีขนาดเล็กลง ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวลดต่ำลง จากการที่ธุรกิจท่องเที่ยวได้ปรับปรุงรูปแบบของการบริการให้มีค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดในระบบประหยัดทำให้ผู้ที่รักการเดินทางท่องเที่ยวสามารถจัดหารายได้เพื่อการท่องเที่ยวได้ดีขึ้นความนิยมในการใช้เวลาว่างพักผ่อนด้วยการเดินทางท่องเที่ยวจะไม่มีวันตกต่ำลงตราบเท่าที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังสามารถจูงใจให้ผู้คนใช้จ่ายเงินเหลือใช้เพื่อการเดินทางท่องเที่ยว

3. การขยายเส้นทางคมนาคม

โลกยุคใหม่ที่มีการคมนาคมขนส่งจะต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดระบบเครือข่ายถนนเชื่อมต่อเพื่อการเดินทางด้วยรถยนต์ที่มีความยืดหยุ่นสูงกว่าตารางเดินรถไฟที่ค่อนข้างจำกัดและ

ตายตัว ระบบการคมนาคมทางอากาศได้รับการพัฒนาทั้งในด้านของท่าอากาศยาน เครื่องบิน และเส้นทางการบิน ส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัยและประหยัด

4. การแลกเปลี่ยนนโยบายทางการเมือง

ระบบคมนาคมขนส่งที่พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว ทำให้ดูเหมือนโลกจะหดตัวเล็กลงรัฐบาลของประเทศต่างให้ความสนใจขอความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแข่งขันกันทั้งในแง่ของการส่งเสริมการตลาดและการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวที่ประกอบกันเป็นแรงจูงใจให้เกิดความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2542.) ปัจจัยผลักดันที่ทำให้ประชาชนเดินทางมากขึ้น และบ่อยขึ้นอันเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่

1. การเกษียณก่อนกำหนดเวลา
2. การมีชีวิตที่ยืนยาวมากขึ้น
3. ช่วงเวลาทำงานน้อยลง
4. การมีรายได้เพิ่มมากขึ้น
5. การมีสิทธิได้มีวันหยุดโดยได้รับค่าจ้างเต็ม (Paid Holiday)
6. ความสะดวกรวดเร็วในการเดินทาง การคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร
7. ครอบครัวมีขนาดเล็กลง
8. การเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมกรบริโภค
9. ความพร้อมของอุปทานการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน
10. นโยบายของรัฐ กฎหมายและระเบียบของประเทศที่เอื้อต่อการเดินทางและให้ความ

ปลอดภัย

ทวีศักดิ์ ทิพยมพงษ์ (2544: 18-19) การท่องเที่ยวนั้นมีปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบ แต่ องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญด้านการท่องเที่ยวมี 4 ประการ

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ และการให้ความบันเทิง

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเดินทางท่องเที่ยว เช่น การเดินทาง ที่พัก อาหาร บริการต่างๆ ล้วนเป็นสิ่งจูงใจดึงดูดใจทั้งสิ้น สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวนั้นมี 4 ประการ คือ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานบริการ เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านซักรีด สถานที่นันทนาการ และปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

3. การขนส่ง (Transportation) การขนส่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยว การขนส่งที่รวดเร็ว สะดวกสบาย และปลอดภัย ถนนหนทาง ระบบการจราจรที่ดี ประหยัดเวลาในการเดินทาง การเข้าและออกจากเมืองต่างๆ ในการเดินทางจากสนามบินของประเทศหนึ่งไปสู่ประเทศหนึ่ง อาจรวดเร็วแต่ไปเสียเวลาเพราะระบบการจราจรที่ติดขัดทำให้เกิดความไม่สะดวก ถือว่ายังเป็นสิ่งที่บกพร่องที่ควรแก้ไข

4. การต้อนรับ (Hospitality) เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะนักท่องเที่ยวที่ต้องการกลับไปยังสถานที่เดิม เกิดจากความประทับใจในการต้อนรับของประชาชน หรือพนักงานบริการในพื้นที่มากกว่าธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

ทวีศักดิ์ ทิพยมหงษ์ (2544: 9-20) นักวิจัยด้านการท่องเที่ยวได้ศึกษาแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว (Travel Motivation) และพบว่า การเดินทางท่องเที่ยวมีแรงผลักดัน (Push Factors) ที่ทำให้พวกเขาต้องการเดินทางท่องเที่ยว และในขณะเดียวกัน การตัดสินใจเลือกเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางใดนั้นขึ้นอยู่กับแรงดึง (Pull Factors) ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้ได้มีการศึกษาและค้นพบสาเหตุหลายประการ ดังนี้

แรงผลักดัน (Push Factors) 7 ประการ ได้แก่

1. Physical ความต้องการที่ตอบสนองความต้องการของร่างกาย ทำงานเหนื่อยต้องการพักผ่อนโดยการเดินทางท่องเที่ยว
2. Escape หลีกหนีความจำเจ ความเครียด รถติด
3. Novelty ต้องการพบสิ่งใหม่ๆ สถานที่ใหม่ๆ
4. Esteem / Prestige ความภูมิใจที่ตนได้ท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ
5. To Know and Understand / Education Vacation การเดินทางซึ่งเกิดจากความต้องการที่จะศึกษา เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ชนชาติ และการดำรงชีวิตที่แตกต่างไปจากที่อาศัยเดิม
6. Coping ไปทำใจจากเรื่องร้ายๆ
7. Social - Kinship and New People ความต้องการในการเดินทาง เพื่อให้โอกาสในการเข้าสังคมและหาโอกาสที่จะได้ติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่ๆ อย่างไม่รู้ตัวตามอาจเป็นความต้องการที่จะฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว คนรัก หรือเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเก่าที่ห่างหายไปนาน

แรงดึง (Pull Factors) หรือการเลือกจุดหมายปลายทาง

Pull Factors คือ แรงดึงต่างๆ นำไปสู่การกำหนดสถานที่ที่นักท่องเที่ยวต้องการไป เช่น หากแรงผลักดันในการเดินทางเป็นการไปทำใจ เขาอาจต้องการไปที่เงียบๆ ไม่พบปะผู้คน แต่หาก

แรงผลักดันในการเดินทาง คือ การสร้างความภูมิใจให้ตนเอง การเลือกสถานที่ท่องเที่ยว อาจเป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับทั่วไป

มูลเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

มล. คุ้ย ชุมสายและญิบพันธ์ พรหมโยธี (2527: 29-30) กล่าวถึง เหตุจูงใจที่ทำให้คนท่องเที่ยวไว้ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง นักท่องเที่ยวเหล่านี้ใช้เวลาหยุดงานเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น เพื่อพบเห็นสิ่งและอุบัติการณ์ใหม่ เพื่อชมทิวทัศน์อันงดงาม เพื่อพบเห็นขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เพื่อสงบอารมณ์กับความสงบของชนบท เพื่อสนุกสนานกับความอึกทึกครึกโครมและดีกรามใหญ่โตของเมืองใหญ่ และเมืองศูนย์กลางท่องเที่ยว และอื่นๆ ที่มีผลเป็นความสนุกสนานและความบันเทิง นักท่องเที่ยวบางคนไปเที่ยวเพื่อที่ได้เปลี่ยนสถานที่พักอาศัยไปเรื่อยๆ

2. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ได้แก่ พวกที่ใช้วันหยุดเพื่อพักโดยไม่ทำอะไร ทั้งนี้เพื่อขจัดความเหนื่อยล้าทั้งหลายทั้งปวง ทั้งกายและทั้งจิตใจที่เกิดขึ้นในคาบเวลาทำงานให้หมดสิ้นไป และเรียกผลกำไรกลับมาสำหรับเริ่มต้นทำงานในคาบใหม่ บางคนก็อาจไปพักผ่อนเพราะป่วยไข้หรือไม่สบายเล็กน้อย นักท่องเที่ยวพวกนี้มักไปพัก ณ ที่ใดที่หนึ่งนานที่สุดเท่าที่จะนานได้ และมักจะเป็นสถานที่ที่มั่นใจว่าสงบจริงๆ เช่น ชายหาดห่างไกลผู้คน หรือบนเขาบนดอยห่างไกลความจอแจอึกทึกครึกโครม

3. การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่ปรารถนาจะเรียนรู้ศิลปวิทยาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนชาติต่างๆ ในสถาบันหรือสถานที่ศึกษาที่มีชื่อเสียง หรือในประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นที่น่าสนใจของพวกเขา นักท่องเที่ยวก็จะไปเที่ยวในประเทศนั้นๆ เพื่อศึกษาพิจารณาชีวิตความเป็นอยู่ในแ่งมนุษย์วิทยาและสังคมวิทยา เพื่อชมโบราณสถานที่เกี่ยวโยงกับ ประวัติศาสตร์ เพื่อติดตามความเจริญทางวัตถุ และเทคโนโลยีปัจจุบัน เพื่อร่วมปฏิบัติในงานมหรหรรรมและงานฉลอง

4. การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาแบ่งได้เป็น 2 ชนิด

4.1 การท่องเที่ยวเพื่อการไปชมการแข่งขันกีฬาครั้งใหญ่ๆ

4.2 การท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬายังถิ่นที่มีการเล่นกีฬาชนิดนั้นๆ

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ ที่จริงการท่องเที่ยวเพื่อประกอบธุรกิจ ไม่น่าจะเข้าเป็นการท่องเที่ยว เพราะขาดปัจจัยที่กล่าวมา การท่องเที่ยวต้องเป็นการกระทำอย่างเสรี และมีความตั้งใจที่จะท่องเที่ยว ถ้าถือเคร่งครัดตามทฤษฎีก็น่าจะเป็นเช่นนั้น แต่ที่เป็นข้อเท็จจริง นักท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจแทบทุกคนก็ได้เจียดเวลาและจัดเวลาให้เหลือไว้สำหรับการท่องเที่ยวด้วย

6. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม สัมมนา ฯลฯ ในสมัยปัจจุบัน ซึ่งมีองค์กรคณะกรรมการสมาคม สหภาพ ฯลฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศมากมาย การเดินทางเพื่อการประชุม สัมมนา ฯลฯ ได้ส่งเสริมให้มีขึ้นมากมาย จนองค์กร IUOTO (International Union Of Office Travel Organization) เห็นสมควรที่จะจัดนักท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา ฯลฯ ไว้ต่างหากอีกพวกหนึ่ง

สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจจากที่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว และเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์อื่นที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ เช่น เพื่อความสนุกสนานบันเทิง เพื่อการพักผ่อน ฯลฯ โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว ได้แก่ ความปลอดภัย โครงสร้างพื้นฐาน สินค้าของที่ระลึก การโฆษณาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สภาพเศรษฐกิจและการเมืองของโลก ความนิยมในการท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดทางด้านทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมาทำการศึกษเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นักวิชาการของประเทศไทยได้บัญญัติศัพท์ภาษาไทยที่หลากหลาย สำหรับการเรียกการท่องเที่ยวแบบ Ecotourism ดังเช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ การท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นิเวศสัญจร ฯลฯ อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ใช้คำว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” แทนคำดังกล่าวหมายถึง “การเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาชื่นชมและเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ สภาพธรรมชาติ สภาพสังคมวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรู้และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ”

Hector Ceballos-Lascurain (1990.) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็น “การท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น” Ellizabeth Boo (1991.) ได้ให้ความหมายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่าเป็น “การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีรายได้สำหรับดูแลรักษาพื้นที่ การสร้างงานให้ชุมชนหรือท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม”

The Ecotourism Society (1990.) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ว่าเป็น “การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ธรรมชาติด้วยความระมัดระวังไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศและใน

ขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น" Webster (1993.) ได้ปรับปรุงคำนิยามของ The Ecotourism Society และให้ความหมายว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง "การเดินทางท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติซึ่งมีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นดีขึ้น"

วินเดอนิส กรูฟ (กฤษณ์ เจริญทอง. 2540: 23-24; อ้างถึงจาก วินเดอนิส กรูฟ.2537: 40) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง "การท่องเที่ยวที่มีนิเวศวิทยาเป็นรากฐาน หรือการท่องเที่ยวที่มีธรรมชาติเป็นรากฐานที่มั่นคง.... ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในคุณลักษณะทางวิทยาศาสตร์ และนิเวศวิทยาของจุดสนใจทางธรรมชาติอีกด้วย" ดังนั้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเน้นในเรื่อง

1. คำนึงถึงคุณค่าทางธรรมชาติ และยอมรับว่า จุดประสงค์ของอุทยานแห่งชาติเพื่อการอนุรักษ์ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และสภาพภูมิทัศน์
2. การส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยว และการเดินทางให้ยั่งยืนตลอดไป ทั้งทางด้านนิเวศและวัฒนธรรม
3. ส่งเสริมและกระตุ้นให้มีการอนุรักษ์และการลงทุนโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว
4. พัฒนาจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อประชาชนและรากฐานสำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
5. การให้การศึกษาระดับสูงให้นักท่องเที่ยวให้มีส่วนร่วมและรู้สึกซาบซึ้งถึงคุณค่าของทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 2-51) ได้สรุปคำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่าเป็น "การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน"

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2539: 54) ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าหมายถึง "การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจโดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความมั่นคงยั่งยืนอยู่คู่สังคมมนุษย์ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น"

เมื่อดูจากคำจำกัดความการท่องเที่ยวเชิงนิเวศข้างต้น พบว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้การพัฒนาการท่องเที่ยวได้เจริญเติบโตไปในทิศทางที่เหมาะสม โดยรักษาสภาพแวดล้อมให้อยู่ควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งรักษาคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่สำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ซึ่ง UNCED (The United Nations Conference on Environment and Development) ได้

ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่าเป็น “การท่องเที่ยวที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมทุกรูปแบบ ไม่ว่าจุดหมายปลายทางจะเป็นที่ใด จะเป็นการท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ (Mass Tourism) หรือขนาดเล็ก ทั้งในเมืองและชนบท” เป็นการท่องเที่ยวที่พึงพาอาศัยธรรมชาติ ซึ่งการท่องเที่ยวธรรมชาติและ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวนี้

ลักษณะและองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากคำจำกัดความข้างต้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีลักษณะที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2539: 13)

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
3. การกระจายรายได้

นอกจากนี้แล้ว สีโท (2539: 51-52) ยังได้แบ่งลักษณะหรือปรัชญาที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวที่มีจิตสำนึกหรือความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศ และสภาพแวดล้อม (Ecologically Sensitive) ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวประชาชนในท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอื่น ๆ

2. การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมน้อยที่สุด (Low Impact) ซึ่งต้องมีการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย

3. การท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้ความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติหรือแหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไป (Education)

4. การท่องเที่ยวที่คนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวในส่วนของโอกาสในการจัดการการให้บริการทางด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ (Local Benefit)

ทั้งนี้ทางสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 2-46) ได้แบ่งองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก คือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Attraction) ที่มีจุดเน้นในทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) หรือ การท่องเที่ยวในแหล่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Endemic) หรือไม่เหมือนใคร (Unique) ซึ่งยังอยู่ภายใต้หรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ (Ecosystem) ของพื้นที่นั้น ๆ หรือเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมที่เป็นผลผลิตของความเจริญของมนุษย์ เป็นวิถีชีวิตที่พัฒนาจากลักษณะส่วนบุคคลจนเป็นสังคมการดัดแปลง ที่มีความแตกต่างของแต่ละวัฒนธรรม อันเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุและแหล่งโบราณคดี

2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นกระบวนการท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยทรัพยากรท่องเที่ยว ตลาดการท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยว ที่มีรูปแบบการและพฤติกรรมในการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม ของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว บริการการท่องเที่ยว การตลาด นักท่องเที่ยว รวมถึงผู้เกี่ยวข้อง อื่น ๆ

3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ การท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้ (Learning Process) โดยการให้การศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และความประทับใจที่เกิดความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องของนักท่องเที่ยว ผู้บริการแหล่งท่องเที่ยวและประชาชนท้องถิ่นที่มีการเตรียมการวางแผนพัฒนาและปฏิบัติการอย่างถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทั้งต่อสิ่งแวดล้อมในพื้นที่และสิ่งแวดล้อมโดยรวม

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่ชุมชนและประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการท่องเที่ยว ก่อให้เกิดประโยชน์ในการกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นเรื่องที่ทั่วโลกให้ความสนใจ เช่นเดียวกับประเทศไทย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทยมาเป็นลำดับมีการพิจารณาองค์ประกอบทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งตัวนักท่องเที่ยวที่ต้องสร้างให้เกิดความรับผิดชอบต่อประชาชนท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาเป็นลำดับดังนี้ (ยุวดี, 2539: 11-14)

พ.ศ.2519: ยุคเริ่มต้นของแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย

ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับที่ 1 ของประเทศไทย (พ.ศ.2519) กล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างกว้าง ๆ ไม่ปรากฏรายละเอียดและแนวทางที่ชัดเจน โดยส่วนใหญ่จะมุ่งในเรื่องการพัฒนาระบบท่องเที่ยวทั้งระบบ ซึ่งพิจารณาผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ เป็นหลัก แต่เริ่มมีความรับผิดชอบต่อความสำคัญกับการศึกษาหาความรู้ควบคู่ไปกับความสนุกเพลิดเพลิน แต่สิ่งที่ยังขาดการพิจารณาเรื่องคนท้องถิ่นกลุ่มนักท่องเที่ยวยังเป็นกลุ่มเล็กและมักจะเรียกนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ว่าเป็นกลุ่มผู้สนใจพิเศษ (Special Interest) ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่จัดขึ้นตามความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น การเดินป่า การดูนก การดำน้ำ และการเดินทางชมศิลปวัฒนธรรม

พ.ศ.2519 - 2535: ยุคกลางของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

จากช่วงปี 2519-2529 การท่องเที่ยวของไทยประสบผลสำเร็จอย่างสูงในเชิงเศรษฐกิจและในแง่พัฒนาการประเทศไทยเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวและมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้นทุกปี ส่งผลต่อรายได้จากการท่องเที่ยว อัตราการจ้างงานอัตราการขยายตัวในภาค

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องในทางที่ตื้นเขินและในปี 2530-2535 ประเทศไทยมีรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสูงเป็นอันดับ 1 เมื่อเทียบกับสินค้าส่งออกประเภทอื่น อันเป็นผลมาจากการจัดปีท่องเที่ยวไทยในปี 2530

การพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งกระจายลงไปในพื้นที่ท่องเที่ยวหลักทั่วประเทศ เช่น พัทยา ภูเก็ต เกาะสมุย กาญจนบุรี เชียงใหม่ จากผลกระทบที่เกิดขึ้น การพัฒนาที่ยั่งยืน และแนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จึงเกิดขึ้นซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ผลักดันให้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง "การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ(ในช่วงปี พ.ศ.2530-2533) แต่ผลการวิจัยในช่วงนั้น ยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วนในองค์ประกอบ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม

พ.ศ.2535 - ปัจจุบัน: ยุคบูรณาการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย

ในปัจจุบันมีความตื่นตัวด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กันมากทั้งจากความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ซึ่งเห็นได้จากการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะมีการดำเนินงานในด้าน

- ปี 2538-2539 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ผลักดันให้เกิดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในนโยบายดังกล่าวได้กำหนดทิศทางที่จะดำเนินงานเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง อาทิ การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากร การจัดบริการนำเที่ยว เป็นต้น

- ปี 2539-2540 ได้เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระดับชาติโดยต้องได้รับความเห็นชอบจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละขั้นตอนจะผ่านการประชุมร่วมกันระหว่างทุกหน่วยงาน ผลที่ได้จากการประชุมหารือจะนำมากำหนดเป็นนโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งชาติ

- สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 66 ล้านบาท ในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา "การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์" จำนวน 79 โครงการ โดยงบประมาณดังกล่าวกระจายลงไปในหลายกิจกรรม เช่น การพัฒนาพื้นที่ การศึกษาวิจัย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในเกือบทุกจังหวัดทั่วประเทศ

- การเข้าร่วมประชุมระดับนานาชาติ ในหัวข้อเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้สนับสนุนให้พนักงานเข้าร่วมประชุมนานาชาติ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งมีความก้าวหน้าตลอดเวลา

- การจัดตั้งเครือข่ายประสานงานการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในประเทศไทย โดยเครือข่ายดังกล่าวจะให้ความสำคัญทั้งเครือข่ายด้านการให้ความรู้และการจัดบริการนำเที่ยว ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาแบบการก่อตั้งเครือข่าย ซึ่งมีรูปแบบที่เสนอแนะไว้ 3 รูปแบบ คือ Ecotourism National Board, Thai Ecotourism Association และ Ecotourism Local Committee

2. กรมป่าไม้

เนื่องจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า โดยแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างและความเข้มข้นของการอนุรักษ์แตกต่างกัน อันรวมถึงระเบียบ กฎหมายที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับรูปแบบการท่องเที่ยวกรมป่าไม้ได้มีการดำเนินงานดังนี้

- การจัดทำระบบสื่อความหมายธรรมชาติ อาทิ ป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง คู่มือการเดินทาง ศึกษาธรรมชาติ ระบบสื่อความหมายธรรมชาติดังกล่าวก่อให้เกิดความรู้ในการเดินทางท่องเที่ยว พื้นที่ที่มีการจัดระบบสื่อความหมายธรรมชาติดังกล่าวก่อให้เกิดความรู้ในการเดินทางท่องเที่ยว พื้นที่ที่มีการจัดระบบสื่อความหมายธรรมชาติคือ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ป่าพรุ สิรินธร จังหวัดนราธิวาส เป็นต้น

- ในอนาคต กรมป่าไม้มีแผนที่จะดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อจัดทำระบบสื่อความหมายธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติต่าง ๆ เพิ่มขึ้น พร้อมกันนี้กรมป่าไม้จะพยายามผลักดันในเรื่องการจัดการพื้นที่ โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ

3. สถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษาในประเทศไทยมีส่วนในการผลักดัน ให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างสูง เนื่องจากในบทบาทของสถาบันการศึกษาในปัจจุบัน มีการเปิดอบรมมัคคุเทศก์ เปิดสอนหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม หลักสูตรที่เปิดสอนและเปิดอบรมครอบคลุมองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแนวคิดเรื่องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้มีความพยายามที่จะสอดแทรกไว้เพื่อผลในเชิงการขยายแนวคิดให้แก่กระจายออกไปในวงกว้าง

4. บริษัทนำเที่ยว

บริษัทนำเที่ยวเป็นหน่วยงานภาคเอกชนที่ประกอบธุรกิจด้านบริการนำเที่ยว ได้มีการตื่นตัว และตอบสนอง ความต้องการของตลาด ดังนั้นจึงได้มีการประกอบธุรกิจในลักษณะการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น

ในอดีตมีการจัดนำเที่ยวในรูปแบบของการผจญภัย (Adventure Tour) ก่อนข้างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคเหนือของประเทศที่มีการให้บริการนำเที่ยวในลักษณะทัวร์ป่า นั่งช้าง ชมหมู่บ้านชาวเขา ซึ่งการประกอบธุรกิจดังกล่าวจะมุ่งเน้นด้านการผจญภัยเป็นหลัก แต่เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มความต้องการจัดนำเที่ยวแบบผจญภัยจะต้องมีการเพิ่มคุณภาพขึ้นอีกระดับหนึ่ง เพื่อจะพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้มาตรฐาน

แต่ในการจัดเที่ยวปัจจุบัน ได้เกิดบริษัทใหม่ที่เล็งเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีแนวโน้มที่สามารถพัฒนาได้ ดังนั้นจึงได้เกิดการประกอบธุรกิจที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น ธุรกิจนำเที่ยวกับเรือแคนู ดำน้ำ เป็นต้น บริษัทนำเที่ยวได้มีการรวมตัวกันในลักษณะชมรม สมาคม ซึ่ง

ในปัจจุบันนี้ได้มีการจัดตั้งชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ขึ้นแล้วที่อุ้มผาง จังหวัดตากและในอนาคตคาดว่าจะมีการรวมตัวในลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้น

ประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ส่งผลในด้านต่าง ๆ ต่อประเทศเป็นอย่างมาก ในที่นี้ได้แบ่งประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อเศรษฐกิจ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540: 4-56-4-57) ประมาณรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศพบว่า นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวไทยก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนทั้งสิ้นประมาณ 36,805.92 ล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศชาวต่างประเทศก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนทั้งสิ้นประมาณ 42,265.15 ล้านบาท รวมเป็นรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศประมาณ 79,071.07 ล้านบาท โดยประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แบ่งออกเป็น

1.1 ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางการท่องเที่ยวจึงก่อให้เกิดรายได้ขึ้นในท้องถิ่นนั้น ๆ ถือเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับประชาชนท้องถิ่นได้มีงานทำ โดยไม่ต้องทิ้งถิ่นที่อยู่เพื่อไปหางานทำเลี้ยงชีพ

1.2 มีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิตและนำทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าของที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้น ๆ

2. ประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อสังคม

2.1 บทบาทในการพัฒนาสร้างสรรค์ความเจริญทางสังคม ให้เกิดแก่คนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำ ไม่ต้องย้ายถิ่นฐานไปต่างถิ่นจึงเป็นการช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการล้นไหลและเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำ หรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

2.2 ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิดความรู้สึกรักหวงแหนและรักผืนแผ่นดินที่อาศัยของตน

2.3 ช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์ของเครื่องใช้ ในรูปของสินค้าและของที่ระลึกไว้สำหรับขายนักท่องเที่ยวเป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3. ประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางด้านกายภาพ ในส่วนสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

3.1 ช่วยให้เกิดการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพทำให้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอยู่คู่กับประเทศไทยอย่างยาวนาน

3.2 ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่ประเทศต่อไป สาระสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1. แหล่งท่องเที่ยวที่จะส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรเป็นพื้นที่ธรรมชาติที่มีการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมและอาจรวมไปถึงแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี และ วัฒนธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ธรรมชาตินั้นด้วย
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อม ธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายหรือทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์กับสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยตรงและเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อม ธรรมชาติ ซึ่งนอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังจะเป็นการเสริมสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อมในเชิงบวกด้วย
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและ การอนุรักษ์ ธรรมชาติในขณะเดียวกันจะเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรง และทางอ้อม นอกจากนั้นจะมุ่งเน้นที่คุณค่าของธรรมชาติหรือลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวเป็น สิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยว ไม่ใช่ เน้นที่การเสริมแต่ง หรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

องค์ประกอบและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีองค์ประกอบ 3 ประการ

1. การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิจกรรมหลัก

1. กิจกรรมการเดินป่า (Hiking/ Trekking)
2. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (Nature Education)
3. กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ บันทึกเทปวิดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (Nature Photography, Video Tapping And Sound of Nature Audio Taping)
4. กิจกรรมส่อง/ ดูนก (Bird Watching)
5. กิจกรรมศึกษา/ เที่ยวถ้ำ (Cave Exploring/ Visiting)
6. กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ (Sky Interpretation)
7. กิจกรรมส่องเรือศึกษาธรรมชาติ (Boat Sightseeing)

8. กิจกรรมพายเรือแคนู/ เรือคายัค/ เรือใบ/ เรือใบ (Canoeing/ Kayak/ Rowing/ Sailing)
9. กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น (Snorkel Skin Diving)
10. กิจกรรมดำน้ำลึก (Scuba Diving)

กิจกรรมเสริม

1. กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing)
2. กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain/ Mountain Biking)
3. กิจกรรมปีน/ ไต่เขา (Rock/ Mountain Climbing)
4. กิจกรรมพักแรมด้วยเต็นท์ (Tent Camping)
5. กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก (Hang Glider)
6. กิจกรรมล่องแพยาง/ แพไม้ไผ่ (White Water Rafting)
7. กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking)
8. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก (Waterfall Visits/ Exploring)
9. กิจกรรมวินด์เซิร์ฟ (Windsurfing)

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งก่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ตัวอย่างกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเช่น กิจกรรมการเดินป่า กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ กิจกรรมถ่ายรูปธรรมชาติ กิจกรรมล่อง/ดูนก กิจกรรมศึกษา/เที่ยวกา เป็นต้น จากแนวความคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำทฤษฎีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาใช้เป็นประเด็นในการสอบถาม

การท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี

จังหวัดราชบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ดังนี้

เขาก่อนจันทน์

เดิมชื่อเขากันแดง มีความสูงประมาณ 141 เมตร เป็นภูเขาที่สูงที่สุดในจังหวัด มีถนนตัดขึ้นไปถึงยอดเขา บนยอดมีวิหารประดิษฐานพระพุทธรูปโรคนันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “พระสี่มุมเมือง” เป็นพระ 1 ใน 4 องค์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้น แล้วพระราชทานไปประดิษฐานไว้ ณ เมืองต่างๆ สี่เมือง ได้แก่ ราชบุรี ลำปาง สระบุรี และพัทลุง

เขาหลวง

อยู่ในเขตตำบลอ่างทอง บนยอดเขาเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไป ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี มักมีผู้มานมัสการองค์พระนับเป็นเวลากว่า 200 ปีมาแล้ว

เขาน้อย

อยู่เลยเขาหลวงไปตามถนนเพชรเกษม ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 10 กิโลเมตร เป็นสถานที่ตั้งของวัดเขาน้อยเทียมสุวรรณคือนันเป็นวัดเก่าแก่ พระอุโบสถหลังเก่าสร้างด้วยศิลาแลงทั้งหลัง ภายในอุโบสถเป็นที่ประดิษฐานของพระพุทธรูป 2 องค์ ประทับนั่งหันหลังให้กัน ทำด้วยศิลาแลงชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อเขาน้อย ซึ่งเชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์

พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาแก่นจันทน์ ริมถนนเพชรเกษม นอกจากจะเป็นอนุสรณ์สถานเพื่อสักการะและรำลึกถึงพระองค์ท่านแล้ว บริเวณโดยรอบยังได้รับการปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอีกด้วย

เมืองโบราณบ้านคูบัว

ตั้งอยู่ที่ตำบลคูบัว ทางเข้าวัดโขลงสุวรรณคีรี ห่างจากตัวเมืองราชบุรีไปทางทิศใต้ตามถนนท้าวอู่ทองประมาณ 5 กิโลเมตร เป็นแหล่งโบราณสถานที่ขุดค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีหลายอย่าง ที่ชี้ให้เห็นว่า ดินแดนราชบุรีแห่งนี้ แต่เดิมเคยเป็นเมืองท่าที่เจริญรุ่งเรืองในยุคทวารวดี สถาปัตยกรรมในเมืองโบราณคูบัวได้รับอิทธิพลทางด้านศิลปะจากช่างสมัยราชวงศ์คุปตะ ประเทศอินเดีย โดยมีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนาได้เจริญรุ่งเรืองในประเทศไทยมามากกว่า 1,000 ปี ส่วนโบราณวัตถุสำคัญต่าง ๆ ที่ค้นพบโดยเฉพาะเศียรพระพุทธรูปสมัยโบราณ จัดแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี และบางส่วนเก็บรักษาไว้ที่วัดโขลงสุวรรณคีรี

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี

ตั้งอยู่ริมถนนนครเดช ตำบลหน้าเมือง ใกล้กับหอนาฬิการิมแม่น้ำแม่กลอง อาคารพิพิธภัณฑสถานเคยใช้เป็นศาลากลางจังหวัดมาก่อน สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 เมื่อปี พ.ศ. 2465 และได้รับการบูรณะเพื่อจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในปี พ.ศ. 2481 จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับราชบุรีในทุกด้าน อาทิ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ชาติพันธุ์วิทยา ธรณีวิทยา ศิลปะพื้นบ้าน วัฒนธรรมความเป็นอยู่ของกลุ่มชนต่าง ๆ ในจังหวัดราชบุรี เช่น ลาวโซ่ง กะเหรี่ยง และไทยยวน รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ โบราณวัตถุที่โดดเด่นนอกจากพระแสงดาบราชคัตราประจำมณฑลราชบุรีแล้ว ยังมี พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรเปล่งรัศมี ศิลปะขอมแบบบายน เป็น 1 ใน 5 องค์ที่ขุดพบในประเทศไทยที่มีสภาพสมบูรณ์

งดงามที่สุด พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00–16.00 น. ยกเว้นวันจันทร์-อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์

วัดเขาวัง

ตั้งอยู่บนเขาตัดตนาถ ซึ่งเป็นภูเขาสูงย่อมๆ สูงประมาณ 44 เมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กิโลเมตร มีทางรถยนต์ขึ้นถึงยอดเขา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังบนเขานี้เมื่อ พ.ศ.2416 เช่นเดียวกับที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงรับสั่งให้สร้างนารายณ์ราชนิเวศน์ ที่เมืองลพบุรี แต่พระองค์ได้เคยเสด็จไปประทับเพียงครั้งเดียวเมื่อ พ.ศ. 2420 เพื่อออกรับราชทูตโปรตุเกส หลังจากนั้นไม่ได้เสด็จไปประทับอีกเลยจนตลอดรัชกาล ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 โปรดเกล้าฯ อุทิศให้เป็นธรณีสงฆ์ ซึ่งมีผู้มีศรัทธาได้ซ่อมแซมบางส่วนดัดแปลงตำแหน่งต่างๆเป็นโบสถ์กุฏิสงฆ์และต่อมาได้ยกขึ้นเป็นวัดในที่สุด

วัดหนองหอย

เป็นที่ตั้งของพระวิหารพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์กวนอิม ตั้งอยู่บนยอดเขาในเขตตำบลเขาเหลือ ห่างจากตัวจังหวัดราชบุรีประมาณ 22 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางถนนสายเขาสูง-เบิกไพรประมาณ 5 กิโลเมตร รถยนต์สามารถขึ้นไปถึงบริเวณวิหารได้

วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรวิหาร

หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า วัดหน้าพระธาตุ เป็นวัดเก่าแก่ ตั้งอยู่ถนนเขาสูง ในเขตเทศบาลเมืองราชบุรี จากคำร่ายที่ปรากฏที่องค์พระปรางค์และกำแพงแก้วที่มีพระพุทธรูปประทับในซุ้มเรือนแก้วรอบวัด อันเป็นลักษณะตามแบบศิลปะขอม ทำให้ทราบว่าภายหลังจากเมืองทวารวดีที่คูบัวเริ่มเสื่อมลง ศูนย์กลางชุมชนได้ย้ายมาอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแม่กลองซึ่งตรงกับช่วงที่ขอมเริ่มขยายอิทธิพลมาถึงราชบุรีและเพชรบุรีพอดี คือ ประมาณพุทธศตวรรษที่ 15-18 และหลังจากสมัยขอมแล้วจึงได้มีการดัดแปลงสถานที่แห่งนี้มาเป็นวัดในพุทธศาสนา ปัจจุบันองค์พระปรางค์มีความสูง 24 เมตร ตั้งอยู่บนฐานสี่เหลี่ยมบริเวณฐานระเบียงมีทางเดินได้รอบ ที่วิหารคดรอบลานพระปรางค์ มีพระพุทธรูปศิลาสมัยทวารวดี สมัยลพบุรีและสมัยอยุธยาประดิษฐานอยู่โดยรอบ มีบันไดและช่องคูหาเข้าไปถึงองค์พระปรางค์ได้

หลวงพ่อก้านจันทน์

ประดิษฐานอยู่ที่วัดช่องลม ใกล้บริเวณเมืองเก่า ริมถนนวรเดช ใจกลางเมืองราชบุรี เป็นพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร สร้างด้วยโลหะทองคำสัมฤทธิ์ ส่วนล่างแกะสลักจากไม้จันทน์ซึ่งเป็นไม้เนื้อหอม สูงประมาณ 2.26 เมตร เป็นที่เคารพนับถือกันมาก

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง

อยู่ในบริเวณกรมการทหารช่างราชบุรี ห่างจากตัวเมืองประมาณ 600 เมตร เป็นหลักเมืองเก่าที่สร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ศูนย์สืบทอดศิลปะผ้าจก ราชบุรีอยู่ที่ตำบลคูบัว เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปะผ้าจกไทยญวน เก็บรักษาตัวอย่างผ้าจกที่มีลวดลายดั้งเดิมมีคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับให้นักท่องเที่ยวได้เปิดดูประวัติและเรื่องราวต่างๆ นอกจากนี้มีการสาธิตการทอผ้าและจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง เปิดให้เข้าชมทุกวันตั้งแต่เวลา 09.00–18.00 น.

วัดเพลง

เป็นอำเภอเล็กๆอยู่ติดกับอำเภอเมือง ปัจจุบันยังคงบรรยากาศสงบ ร่มเย็น ตามวิถีชนบท บ้านสวนริมคลองเอาไว้ได้อย่างน่าประทับใจ จากถนนมนตรีสุริยวงศ์ เลียบแม่น้ำแม่กลองไปจนสุดถนนสาย 3088 เลียบแม่น้ำอ้อมผ่านสวนมะพร้าวที่ร่มครึ้ม เป็นเส้นทางหนึ่งที่เหมาะมากหากจะเลือกในวันหยุดกับการขี่จักรยานพร้อมครอบครัวและเพื่อนฝูง บางครั้งหากมีโอกาสดีๆ อาจพบเห็นชาวสวนเก็บมะพร้าวร้อยพวงยาวลากตามร่องสวน กรรมวิธีขนส่งพีชผลแบบพื้นบ้านที่หาชมได้ยาก ระหว่างทางแวะพักเหนื่อยกับน้ำมะพร้าวอ่อนชาวสวนหรือกล้วยคอกแก้กระหายด้วยโอเลี้ยงรสเข้มจากเรือพายที่ผ่านไปมาหรือแวะไปชมโบสถ์คริสต์วัดพระฤทธิย์ อายุร่วม 100 ปีที่เด่นสง่างามตามสไตล์ตะวันตกอำเภอดำเนินสะดวก

โฮมสเตย์

สำหรับผู้สนใจสัมผัสชีวิตความเป็นอยู่แบบไทยริมสายน้ำ จังหวัดราชบุรีมีที่พักแบบโฮมสเตย์ซึ่งจะได้สัมผัสกับชีวิตชาวบ้านสองฝั่งคลอง เยี่ยมชมสถานที่สำคัญ เช่น วัดเจริญสุขารามวรวิหาร บ้านซึ่งรัชกาลที่ 5 เคยเสด็จสมัยประพาสคลองดำเนินสะดวกและในยามค่ำคืนล่องลำน้ำแม่กลอง ชมหิ่งห้อยสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ บริษัท ไทยไลฟ์สไตล์ ทัวร์

ค่ายหลวงบ้านไร่

เป็นค่ายเสือป่าในอดีต ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองตาครุด ห่างจากที่ว่าการอำเภอโพธารามประมาณ 7 กิโลเมตร รัชกาลที่ 6 เคยเสด็จมาฝึกอบรมเสือป่าภาคปฏิบัติ เช่น ฝึกซ้อมรบ ฝึกขุดสนามเพลาะ หัดเพลงอาวุธ ฯลฯ ณ ที่แห่งนี้ถึง 9 ครั้ง หม่อมหลวงปิ่น มาลากุลและทางราชการเห็นว่าสถานที่แห่งนี้มีความสำคัญจึงได้สร้างพระบรมราชานุสาวรีย์รัชกาลที่ 6 ผู้ให้กำเนิดกิจการลูกเสือไทย ณ ค่ายหลวงบ้านไร่แห่งนี้ เปิดให้เข้าชมตั้งแต่เวลา 08.00–18.00 น.

ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

หรือที่รู้จักกันทั่วไปในนามตลาดน้ำคลองต้นเข้ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากของราชบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ราว 80 กิโลเมตร ในราวปี พ.ศ. 2409 รัชกาลที่ 4 โปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองดำเนินสะดวกระยะทางกว่า 32 กิโลเมตร เชื่อมแม่น้ำแม่กลองที่บางนกแขวกกับแม่น้ำท่าจีนที่ประตูน้ำบางยาง และมีคลองซอยเล็กๆ มากมาย ทำให้ชาวบ้านในราชบุรี สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร สามารถติดต่อกันทางน้ำได้สะดวก ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เปิดตัวสู่สายตาชาวโลกในฐานะแหล่งท่องเที่ยวครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2510 ในภาพของตลาดลอยน้ำที่คราคร่ำไปด้วยเรือพายลำย่อม บรรทุกสินค้าที่จำเป็นต่อการครองชีพ พ่อค้าแม่ค้าสวมเสื้อผ้าโทนสีเข้มแบบชาวสวน ใส่หมวกงอบใบลาน พายเรือเร่ขายแลกเปลี่ยนสินค้าในยามที่เส้นทางคมนาคมทางน้ำเป็นหัวใจหลัก ปัจจุบันตลาดน้ำดำเนินสะดวกเริ่มต้นค้าขายกันตั้งแต่เช้าตรู่ไปจนถึงช่วงประมาณ 11.00 น. ส่วนตลาดน้ำวัดปราสาทสิทธิ์ซึ่งเป็นตลาดน้ำที่ยังคงวิถีชีวิตเดิม ๆ อยู่มากจะเริ่มตั้งแต่เช้าตรู่ และจะวายตั้งแต่ก่อน 08.00 น.

ล่องเรือตามรอยเสด็จพระพุทธเจ้าหลวง

ในอดีตเมื่อครั้งขุดคลองสายนี้เสร็จใหม่ๆ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์ต้องการทราบถึงชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร จึงทรงเรือมาดกะสวยมาตามลำพังเส้นทางที่พระองค์เสด็จประพาสนี้ นับเป็นเส้นทางสายประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นห่วงเป็นใยความเป็นอยู่ของพลสกนิกรของพระองค์ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างสูง ยากที่ผู้ใดจะลืมเลือน การเดินทางตามเส้นทางเสด็จของพระองค์นี้จึงมีเรื่องราวน่าศึกษามากมายสายหนึ่งของราชบุรีเริ่มจากทำน้ำคลองดำเนินสะดวก ผ่านไร่องุ่น แวะชิมน้ำมะพร้าวอ่อน ก่อนผ่านสวนเกษตรผสมผสานชมบ้านเรือนไทยเก่าแกริมน้ำ ชิมน้ำตาลมะพร้าวสดแก้กระหายแล้วอ้อมรอยกับก้วยเดี่ยวเรือ เจ้าของรางวัลชนะเลิศดำเนินสะดวก ผ่านหน้าวัดโชติทายการามและบ้านเจ๊กฮวดที่ครั้งหนึ่งรัชกาลที่ 5 เคยเสด็จมาในแบบสามัญชน และเสวยพระกระยาหารกลางวันที่นี่ ก่อนจะผ่านตลาดลัดฟ้า สู่ใจกลางตลาดน้ำดำเนินสะดวกอีกครั้งหนึ่ง

วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ตั้งอยู่ที่ตำบลแพงพวย หากเดินทางมาจากบางแพ วัดอยู่ก่อนถึงแยกดำเนินสะดวก 10 กิโลเมตร ด้านขวามือ ภายในวัดเก็บรักษาพระพุทธรูปหยกปางต่าง ๆ มีอุทยานการศึกษาในบริเวณสวนป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ พื้นที่ราว 200 ไร่ และได้รับรางวัลสวนป่าดีเด่นจากกรมป่าไม้ประจำปี 2539 นอกจากนี้ยังเป็นสำนักเรียนภาษาบาลีประจำจังหวัด มีนิทรรศการเกี่ยวกับพระบรมสารีริกธาตุ และสอนวิปัสสนาสำหรับชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ค้างคาวเขาช่องพราน

อยู่ที่ตำบลเตาปูน ห่างจากตัวอำเภอโพธารามไปทางทิศตะวันตกประมาณ 9 กิโลเมตร ถ้ามาจากตัวเมืองราชบุรี ใช้เส้นทางเขาสูง-เบิกไพร ไปประมาณ 17 กิโลเมตร บริเวณเขาช่องพรานมีถ้ำที่สวยงาม คือ “ถ้ำพระนอน” มีพระพุทธรูปภายในถ้ำมากกว่าร้อยองค์และมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์องค์ใหญ่ มีความยาวถึง 9 เมตร แต่สิ่งที่สร้างชื่อให้เขาช่องพราน คือ ผงค้างคาวนับล้านตัว ที่กรูกันบินออกจากถ้ำพวยพุ่งเป็นสายสีดำ นานนับชั่วโมงทุกเย็นในช่วงใกล้พลบค่ำ ประมาณ 18.00 น. ในช่วงฤดูร้อนผงค้างคาวจะบินไปทางทิศตะวันออก ในช่วงฤดูหนาวผงค้างคาวจะบินไปทางทิศตะวันตก

ถ้ำสาริกา

อยู่ในเขตตำบลธรรมเสน จากเขาช่องพรานจะมีทางแยกซ้ายมือไปอีกประมาณ 2 กิโลเมตร จะเห็นภูเขาสูงเล็กๆ อันเป็นที่ตั้งของถ้ำสาริกาซึ่งมีความสวยงาม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานชื่อเมื่อคราวเสด็จประพาส และทรงสลักพระปรมาภิไธยย่อ จปร. ไว้บริเวณปากถ้ำ

จิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม

ตั้งอยู่ที่ตำบลคลองตากุด อยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปทางเหนือ ตามทางหลวงหมายเลข 4 ประมาณ 22 กิโลเมตร และแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข 3080 อีก 1 กิโลเมตร เป็นวัดมอญ สร้างขึ้นโดยพระยามอญ มีอายุกว่า 200 กว่าปี แต่เดิมเรียกว่า “วัดกลาง” หรือ “เกี้ยโต” รัชกาลที่ 5 ทรงพระราชทานนามใหม่ว่า “วัดคงคาราม” ประกอบด้วยพระอุโบสถ มีเจดีย์ทรงรามัญ 7 องค์รายรอบภายในอุโบสถมีพระประธาน แกนในทำด้วยศิลาแลงและปิดทองฐานชุกชีทำเป็นบัวคว่ำบัวหงาย และภาพจิตรกรรมฝาผนังฝีมือละเอียดอ่อน ภาพแต่ละภาพเหมือนถ่ายทอดจากต้นแบบที่มีชีวิตจริง เขียนขึ้นในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ เป็นภาพพุทธประวัติตอนต่าง ๆ ที่หาชมยาก นอกจากนี้ยังมีกุฏิเรือนไทย 9 ห้อง ปัจจุบันจัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน รวบรวมวัตถุเก่าแก่ซึ่งเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นไว้ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา เปิดให้เข้าชมทุกวัน (ยกเว้นวันพุธ)

พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดขนอน

เป็นโครงการตามพระราชดำริในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อยู่ห่างจากตัวอำเภอโพธารามประมาณ 10 กิโลเมตร ผู้ก่อตั้งโครงการอนุรักษ์หนังใหญ่ คือ ท่านพระครูศรีทธาสุนทร อดีตเจ้าอาวาสวัดขนอน ลักษณะเป็นเรือนไทยเก็บรักษาตัวหนังใหญ่ ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นการละเล่นชั้นสูงจำนวน 313 ตัวในสภาพสมบูรณ์ นับเป็นวัดเดียวในประเทศไทยที่ยังมีหนังใหญ่เหลือให้ชมได้อย่างครบชุดเช่นนี้ และยังคงมีการจัดการแสดงหนังใหญ่สืบทอดต่อกันมา นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงนิทรรศการประวัติความเป็นมาของหนังใหญ่ และกรรมวิธีการแกะสลักตัวหนังใหญ่

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง

ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านม่วง จากตัวเมืองราชบุรีไปตามทางหลวงหมายเลข 4 แยกเข้าอำเภอบ้านโป่งผ่านทางหลวงหมายเลข 3089 โคกสูง-เบิกไพร จากนั้นข้ามสะพานแม่น้ำแม่กลองไปเพียงเล็กน้อยก็จะถึงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง เป็นแหล่งค้นคว้าประวัติความเป็นมา วิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นชาวมอญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากโบราณวัตถุ คัมภีร์ใบลาน ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ที่บ่งบอกถึงมรดกทางภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจแล้ว ยังให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของลุ่มน้ำแม่กลองในอดีต ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมของชุมชนบ้านม่วงกับชุมชนในเขตอำเภอบ้านโป่งและอำเภอโพธาราม พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วงนี้เปิดให้เข้าชมในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น. โดยไม่เก็บค่าเข้าชม หากสนใจเข้าชมเป็นหมู่คณะควรติดต่อล่วงหน้าหรือทำหนังสือเรียนเจ้าอาวาสวัดม่วง

บึงกระจับ

เป็นบึงน้ำขนาดใหญ่มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในเขตอำเภอบ้านโป่งและอำเภอโพธาราม จากกรุงเทพฯ ไปตามทางหลวงหมายเลข 323 ก่อนถึงอำเภอบ้านโป่งประมาณ 3 กิโลเมตร จะเห็นวัดบึงกระจับอยู่ทางขวามือ เข้าไปประมาณ 1 กิโลเมตร บึงกระจับแห่งนี้แหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันตก

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประทับช้าง

อยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ ภายในบริเวณมีผืนป่าธรรมชาติบนเขาประทับช้าง และอ่างเก็บน้ำเชิงหน้าผา เหมาะสำหรับเป็นจุดชมวิวและดูนก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นกเป็ดน้ำ ซึ่งอพยพมาจากไซบีเรียในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ของทุกปี

ถ้ำเขabin

ตั้งอยู่ในเทือกเขาบิน อยู่ห่างจากจังหวัดไปตามทางหลวงหมายเลข 3087 (สายราชบุรี-จอมบึง-สวนผึ้ง) ระยะทางประมาณ 22 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายมือเข้าไปประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยวิจิตรตระการตา ที่มาของชื่อถ้ำ เชื่อว่ามาจากหินงอกย้อยเป็นรูปพญาอินทรียกปีกดูสง่างาม จึงได้ชื่อถ้ำเขabin และยังมีบ่อน้ำแร่เล็ก ๆ ที่ชาวบ้านเชื่อว่า เป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ในถ้ำมีการจัดระเบียบทางเดินอย่างดีและจัดแสงไฟตามกลุ่มหินย้อยต่างๆ เพื่อเสริมจินตนาการให้แก่ผู้มาเที่ยวชม

ถ้ำจอมพล

อยู่ห่างจากถ้ำเขาบินไป 11 กิโลเมตร ในบริเวณสวนรุกขชาติ มีฝูงลิงอาศัยอยู่จำนวนมาก เดิมมีชื่อว่า “ถ้ำมูจลินทร์” เมื่อปี พ.ศ. 2483 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ได้เสด็จประพาสถ้ำนี้ ทรงพอพระทัยความงามของหินงอกหินย้อย โดยเฉพาะหินย้อยผาวิจิตร ที่เหมือนนิ้วไหมอินทรธนูบนปากของจอมพล จึงทรงพระราชทานนามถ้ำใหม่ ว่า “ ถ้ำจอมพล” นอกจากหินงอกหินย้อยที่สวยงามแล้ว ยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ซึ่งมีงานฉลองเป็นประจำทุกปีในหน้าแล้ง

ถ้ำฤๅษีเขางู

ตั้งอยู่ที่ตำบลเกาะพลับพลา ห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข 3087 (สายราชบุรี-จอมบึง-สวนผึ้ง) ประมาณ 8 กิโลเมตร จะมีทางแยกขวาไปยังถ้ำ เป็นสถานที่ซึ่งพบร่องรอยศิลปทวารวดีที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง คือ พระพุทธรูปนั่งห้อยพระบาทจำหลักติดผนังถ้ำ ที่รู้จักกันทั่วไปว่า พระพุทธรูปฉายถ้ำฤๅษีเขางู ในรูปลักษณะศิลปทวารวดีที่ดูแปลกตา มีงานนมัสการเป็นประจำทุกปี ในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 11 บริเวณเทือกเขางูนี้ยังมีถ้ำระฆัง และเขาพระบาท ซึ่งมีรอยพระพุทธรูปบาทบนยอดเขาและเป็นจุดชมวิิวทิวทัศน์เทือกเขางู

สถานีเพาะพันธุ์สัตว์ป่าและสวนสัตว์เปิดเขาประทับช้าง

เป็นสถานีเดียวในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ ที่มีการเพาะเลี้ยงและแพร่พันธุ์เสือ นอกจากนี้ยังมีสัตว์อื่นๆ เช่น เสียงผา ไก่ต๊อก กวาง ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสัตว์ที่ได้รับการบริจาคหรือถูกจับยึดมาได้ นำมาอภิบาลและขยายพันธุ์ให้อาศัยอยู่ในบริเวณสวนสัตว์เปิดเขาประทับช้าง มีพื้นที่ราว 26 ไร่ เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ โดยไม่เสียค่าเข้าชม แต่ยินดีรับการบริจาค เพื่อใช้เป็นค่าอาหารสัตว์และบำรุงสวนสัตว์

สวนพฤกษศาสตร์วรรณคดีภาคกลาง

ตั้งอยู่เชิงเขาประทับช้าง ตรงข้ามปากทางเข้าถ้ำเขาบิน เป็นสวนป่าร่มรื่น รวบรวมพรรณไม้ในวรรณคดีหายากหลายชนิด โดยเฉพาะในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน จะเป็นช่วงที่ “ดอกอรพิม” บานสะพรั่งสีขาวบริสุทธิ์ เหมาะเป็นที่พักผ่อนและศึกษาธรรมชาติพันธุ์ไม้

ธารน้ำร้อนบ่อคลึง

เดินทางจากตัวอำเภอสวนผึ้งไปประมาณ 5 กิโลเมตร จะพบแยกเข้าสู่ธารน้ำร้อนบ่อคลึงตรงไปอีก 10 กิโลเมตร บ่อคลึงเป็นธารน้ำร้อนธรรมชาติที่มีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาตะนาวศรี จะมีน้ำไหลอยู่ตลอดปี เป็นน้ำร้อนบริสุทธิ์ อุณหภูมิของน้ำประมาณ 120-136 องศาฟาเรนไฮต์ ในช่วงฤดู

หนาวยามเช้าไอน้ำร้อนจะลอยกรุ่นเป็นหมอกสวยงาม มีบ่อน้ำร้อนและสระน้ำสำหรับอาบน้ำร้อน
 ธรรมชาติ วันจันทร์-ศุกร์เปิดตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. วันเสาร์-อาทิตย์ตั้งแต่เวลา 08.00-18.00 น.

น้ำตกเก้าโจน หรือ น้ำตกเก้าชั้น

ตั้งอยู่ที่บ้านผาปก เลยจากธารน้ำร้อนบ่อคลึงไปประมาณ 1 กิโลเมตร มีความสูง 9 ชั้นตก
 จากหน้าผาสูงกลางหุบเขา ปริมาณน้ำจะมากในชั้นบนๆ จากบริเวณลานจอดรถเดินเท้าต่อไปอีก
 ประมาณ 500 เมตร จะถึงบริเวณน้ำตกชั้นล่าง ซึ่งสามารถเดินเท้าขึ้นไปถึงชั้นสุดท้ายได้ระยะทาง
 ประมาณ 2 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง

บ่อน้ำร้อนโป่งกระทิง

เดินทางไปตามถนนสายโป่งกระทิง-พุร้อน ประมาณ 1 กิโลเมตร จะเห็นป้ายเลี้ยวเข้าไป
 อีก 1 กิโลเมตร เป็นบ่อน้ำร้อนขนาดเล็ก กว้างประมาณ 5 เมตร เมื่อยืนล้อมรอบบ่อและช่วยกัน
 ประบมือหรือเคาะทำเสียงดัง น้ำในบ่อจะฟุดเป็นฟองขึ้นมาเหนือผิวน้ำ ไกลักกันมีบ่อน้ำเล็ก ๆ สำหรับ
 อาบน้ำร้อนได้

โป่งยุบ

ตั้งอยู่ที่บ้านท่าเคย ก่อนถึงตัวอำเภอสวนผึ้ง 5 กิโลเมตร มีทางแยกซ้ายไปอีกประมาณ 5
 กิโลเมตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะแปลกตา ในเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ เกิดจากการ
 ยุบตัวของแผ่นดินทำให้เกิดลักษณะโตรกผาคคล้ายกับแพะเมืองผีจังหวัดแพร่

พิพิธภัณฑ์ภโวทัย หรือ สวนภูมิปัญญาชาวบ้าน

จากหน้าสถานีตำรวจสวนผึ้งแยกซ้ายไปประมาณ 2 กิโลเมตร ผ่านวัดสวนผึ้งแล้วแยกขวา
 ข้ามสะพานไปก็จะถึงพิพิธภัณฑ์ซึ่งอยู่ทางซ้ายมือ ลักษณะเป็นเรือนไทยประยุกต์ รวบรวมวัตถุโบราณ
 ในอดีต รถม้า รวมทั้งพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับของไทยชนิดต่างๆ เปิดให้เข้าชมทุกวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา
 08.00 -17.00 น.และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท ชาวต่างประเทศ 50
 บาท นอกจากนี้ยังมีบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว

ไร่กุหลาบอุษาวดี

อยู่เลยจากน้ำตกเก้าชั้นไปอีก โดยเดินทางจากตัวอำเภอสวนผึ้งประมาณ 19 กิโลเมตร แล้ว
 แยกไปทางบ้านห้วยน้ำใสอีกประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นไร่เอกชนซึ่งปลูกกุหลาบต่างประเทศพันธุ์ต่าง
 ๆ และไม้ดอกหลายชนิดกลางหุบเขา เทียวชมได้ตลอดปี โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาวจะงดงามเป็น
 พิเศษ

สวนป่าสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

จัดสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเจริญพระชนมพรรษา 5 รอบ เป็นศูนย์รวมพันธุ์ไม้หายากชนิดอันมีค่าทางเศรษฐกิจและเป็นแหล่งศึกษาทางธรรมชาติที่ดีเยี่ยม ทั้งยังมีลำน้ำภาชีไหลผ่านกระทบแก่งหินขนาดใหญ่ที่รู้จักกันในนาม "แก่งส้มแมว"

น้ำตกซับเตย

ห่างจากกิ่งอำเภอประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นน้ำตก 9 ชั้น ชั้นบนสุดห่างจากชั้นล่างสุดประมาณ 2 กิโลเมตร ระหว่างทางจะพบพืชสมุนไพร กล้วยไม้ป่าและเฟิร์นมากมาย

น้ำตกห้วยสวนพลู

ตั้งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชีหมู่ 4 ตำบลบ้านบึง เป็นน้ำตกที่มีสภาพธรรมชาติแวดล้อมของป่าที่สมบูรณ์และหลากหลายทางชีวภาพมากแห่งหนึ่ง มีการพบนกเงือกถึง 5 ชนิดและนกป่าหายาก เช่น นกแซวสวรรค์สีขาวยาว รวมทั้งกล้วยไม้ป่ามากมาย ในช่วงฤดูร้อนเป็นแหล่งรวมของบรรดาผีเสื้อนับหมื่นตัว ควรพักผ่อนอย่างน้อย 1 คืน เพื่อเที่ยวชมธรรมชาติได้ทั่วถึง

พุน้ำร้อนไทยประจัน

เป็นบ่อพุน้ำร้อนที่ตั้งอยู่ในเขตกิ่งอำเภอบ้านคา มีอุณหภูมิในบ่อ 65 องศาเซลเซียส หากผู้มาเยือนสร้างคลื่นเสียงด้วยการปรบมือ น้ำร้อนในบ่อจะมีฟองอากาศพวยพุ่งออกมา เปิดให้นักท่องเที่ยวเลือกอาบน้ำได้ระหว่างน้ำเย็นที่ไหลจากเทือกเขาตะนาวศรีและน้ำร้อนที่ไหลจากบ่อ

วัดป่าพระธาตุเขาน้อย

ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านคา ห่างจากกิ่งอำเภอประมาณ 500 เมตร เป็นที่ตั้งของเจดีย์บรรจุอัฐิธาตุของหลวงปู่เทสก์ เทสก์รังสี อันเป็นที่เคารพนับถือยิ่งของพุทธศาสนิกชน บนเขาเป็นจุดชมวิวกว้างไกลเทือกเขาตะนาวศรีมากที่สุด

จังหวัดราชบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญมากมายซึ่งประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ใช่แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีเป็นจำนวนมาก ซึ่งบางแหล่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคนนิยมไปเที่ยวแต่บางแหล่งก็ไม่เป็นที่นิยม ดังนั้นผู้วิจัยได้นำสถานที่ท่องเที่ยวจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เขาหลวง พิพิธภัณฑสถานใหญ่วัดขนอน ธารน้ำร้อนบ่อคลึง และน้ำตกเก้าโจน มาเป็นสถานที่ในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปองจิต แจ่มจำรัส (2545: 150–153) ได้ศึกษาค่านิยมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวมีค่านิยมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ดังนั้นคาดว่าจะมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาต่อสภาพแวดล้อมเป็นส่วนใหญ่ จากการวิเคราะห์พบว่านักท่องเที่ยวที่มีครอบครัวแล้วจะมีค่านิยมในการอนุรักษ์สูงกว่านักท่องเที่ยวที่ยังเป็นโสด ส่วนปัจจัยทางด้านอาชีพ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ จำนวนครั้งที่มาชะอำและที่อยู่ปัจจุบัน ปัจจัยดังกล่าวทั้งหมดมิได้มีผลต่อการผันแปรของค่านิยมในการอนุรักษ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กานดา วาสะสิริ (2545: บทคัดย่อ) เรื่องความรู้ เจตคติ และบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดราชบุรี การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและความสัมพันธ์ของความรู้ เจตคติ และบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ระยะเวลาการทำงาน ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบ สอบถามกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 148 ราย และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 7 ราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ รวมทั้งใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาประกอบ ผลการศึกษาผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับต่ำ มีเจตคติในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับที่เห็นด้วยและมีบทบาทในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับตัวแปรที่ศึกษา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศขึ้นอยู่กับประสบการณ์เข้ารับการฝึกอบรมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และบทบาทในการ จัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับบทบาทในเชิงลบ แต่ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับเจตคติ และเจตคติไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาท ในส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้จากการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าปัญหาเกิดจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลยังขาดงบประมาณและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการจัดการการท่องเที่ยว เชิงนิเวศ ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรเสนอให้รัฐบาลเพิ่มงบประมาณให้มากขึ้น หรือควรขอความช่วยเหลือและร่วมมือจากหน่วยงานอื่น และควรจัดอบรมในเรื่องของบทบาท อำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น

สาทิศ สุขผ่องศรี (2543: ✓ บทคัดย่อ) เรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์และรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวงในปัจจุบัน รวมทั้งแนวโน้ม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอนาคตศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนคีรีวง กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและองค์ประกอบ หรือปัจจัยในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยวิเคราะห์ ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของชุมชน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเสนอแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนคีรีวงเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและ อุทยานแห่งชาติเขาหลวงซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงเป็นแหล่งท่องเที่ยว ด้านธรรมชาติ โดยชมรมการท่องเที่ยวอนุรักษ์บ้านคีรีวงเป็นผู้ปฏิบัติ ในการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนภายใต้การกำกับ ดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบล กำโลน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน ในปัจจุบันมี 3 รูปแบบ ได้แก่ ศึกษาวิถีชีวิตชุมชน ศึกษาธรรมชาติบน ยอดเขาหลวงและศึกษาวิถีชีวิตชุมชนรวมทั้งศึกษาธรรมชาติบนยอดเขาหลวง แนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในอนาคตจะดีขึ้นความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน คีรีวงกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมี 2 ลักษณะ ได้แก่ ประโยชน์ที่ ชุมชน ได้รับและผลกระทบที่เกิดขึ้น องค์ประกอบหรือปัจจัยในการจัดการ การท่องเที่ยว เชิงนิเวศ มี 2 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยภายในและภายนอก ปัญหาในด้านต่าง ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ ปัญหา ด้านกายภาพ เศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคอันเป็นข้อจำกัดขององค์การ บริหารส่วน ตำบลกำโลน ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยภาพรวมแล้วผลกระทบ ด้านกายภาพมีมากกว่าด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านวัฒนธรรม แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง สรุปได้ว่า รูปแบบควรดำเนินการโดยองค์การ บริหารส่วนตำบลกำโลนร่วมกับพหุภาคีที่ เกี่ยวข้อง จึงจะเหมาะสม โดยจัดการ 4 ด้าน ตามหลักการพื้นฐาน ที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การจัดการพื้นที่ท่องเที่ยว การจัดการกิจกรรมและกระบวนการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดการที่ยั่งยืนในทุก ๆ ด้าน

ลลิตา ศิริโสภา (2539: 110 –112) เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ โดยศึกษานักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป และเข้ามาท่องเที่ยวแบบพักค้างแรมในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ในช่วงเดือนตุลาคม จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามประกอบการสังเกต พบว่าพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นสัมพันธ์กับขนาดของกลุ่มนักท่องเที่ยว รูปแบบของการจัดท่องเที่ยว ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว วัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง และการมีผู้ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่มนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538: 54) ทำการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี 2537 พบว่ามีผู้ท่องเที่ยวภายในประเทศในปี 2537 จำนวน 18,020,186 คน โดยนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ มีสัดส่วนในการท่องเที่ยวสูงสุดคือ 66.9% จากจำนวนประชากรทั้งหมดของภาค ทั้งนี้เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร้อยละ 67.39 และการท่องเที่ยวทั่วไปร้อยละ 32.61 โดยผู้ที่มีอาชีพรับราชการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูงสุดคือ 35.5% รองลงมาคือนักศึกษาร้อยละ 23.8 และยังพบว่านักท่องเที่ยวเกี่ยวกับบริษัทนำเที่ยวในจำนวนที่น้อยมากร้อยละ 5.5% สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ ร้อยละ 3 สำหรับการท่องเที่ยวทั่วไป นอกจากนี้คนไทยรู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศถึงร้อยละ 65.7 ไม่รู้จักร้อยละ 12.3 และไม่แน่ใจว่ารู้จัก ร้อยละ 22.0

ไพลิน เกษมรัตน์(2538: 80-81) ทำการศึกษากลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแนวอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์โดยใช้คู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศ กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่ พบว่าการใช้คู่มือฯ จะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเตรียมตัวก่อนการเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติฯ ทำให้ปฏิบัติตนได้ถูกต้องขณะเดินทางท่องเที่ยวและพักผ่อน และได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพในพื้นที่ หรือมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติสูงกว่าเดิม ซึ่งช่วยลดการก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติฯ ให้น้อยลงและช่วยรักษาปัจจัยที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในท้องถิ่น อันเป็นแนวทางหนึ่งของการท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ที่สามารถนำเอาคู่มือไปใช้ในอุทยานแห่งชาติแห่งอื่น ๆ ได้ต่อไป

ชุลีพร ไกรเวียง (2531: 102-107) ได้ศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวมีการรับรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยว ได้แก่รายได้ต่อเดือน จำนวนครั้งที่เคยมาท่องเที่ยว และจำนวนวันที่พักค้างแรม นอกจากนี้นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกันตามกลุ่มเดินทาง ขนาดของกลุ่มเดินทาง ระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงอุทยานฯ ประเภทที่พัก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

พันทิพา โฉมประดิษฐ์ (2530: 128) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่าความคิดเห็นโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แต่ต้องมีการกำหนดเขตและขนาดของพื้นที่ในการพัฒนาด้วย และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเป็นกลาง ๆ ต่อการให้เอกชนมาร่วมดำเนินการในการให้บริการ แต่ถ้าวรัฐบาลมีมาตรการที่รัดกุมและเหมาะสมใน

การควบคุมการดำเนินการของเอกชนแล้ว นักท่องเที่ยวก็เห็นด้วยที่จะให้เอกชนมาลงทุนดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ปรียาพร พรหมพิทักษ์ และสุรเชษฐ์ เชษฐมาส (2528: 7-12) ที่พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเป็นกลาง ๆ ต่อการเปิดประมูลให้เอกชนดำเนินการทั้งด้านการก่อสร้างและการให้บริการ

อินแกรม และเดิสท์ (Ingram; & Durst: 1987) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่านักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากยุโรป อเมริกาเหนือ และญี่ปุ่น ซึ่งคุ้นเคยกับการท่องเที่ยวภายนอกประเทศเป็นอย่างดี โดยมีทั้งนักท่องเที่ยวที่ทำงานแล้ว และยังไม่มียานพาหนะและมีอายุอยู่ในช่วง 31 – 50 ปี นอกจากนี้ยังได้รับรายงานเพิ่มเติมจากผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวอีกว่า 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นผู้ที่เคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแล้วและได้เดินทางมาอีก และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์นิยมมากที่สุด ได้แก่ การเดินป่า การปีนเขา การดูนก การถ่ายภาพธรรมชาติ การส่องสัตว์ การตั้งแคมป์ การล่องแพ/ล่องเรือแคนู และการศึกษาพรรณพืชต่าง ๆ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวคิดและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น และได้นำตัวแปรต่าง ๆ เช่น พฤติกรรมการท่องเที่ยว ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวและข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว มาทำการศึกษา และใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยตลอดจนการสร้างแบบสอบถามของการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ปี 2547 จำนวน 132,091 คน (สถิตินักท่องเที่ยว จังหวัดราชบุรี, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยทำการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้วิธีเปิดตาราง Yamane (Taro Yamane 1967: 886) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับฉลาก ซึ่งได้สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำนวน 10 สถานที่ คิดเป็น 25% จากสถานที่ท่องเที่ยวทั้งหมด ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก เมืองโบราณบ้านคูบัว ถ้ำเขามิน ถ้ำจอมพล น้ำตกเก้าโจน ชาน้ำร้อนบ่อคลิ้ง โป่งยุบ พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดขนอน ค้างคาวเขาช่องพราน จิตกรรมฝาผนังวัดคงคาราม จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวสถานที่ละ 40 คน โดยสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยตามสถานที่ที่กำหนดจนครบตามจำนวนที่ต้องการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ ระดับรายได้ การศึกษาปัจจุบัน และสถานภาพสมรส จำนวน 6 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ (Dichotomous Question) จำนวน 1 ข้อ คือคำถามข้อที่ 1 และคำถามที่มีคำตอบหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) จำนวน 5 ข้อ คือคำถามข้อที่ 2 ถึงข้อที่ 6 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เพศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
2. อายุ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)
3. อาชีพ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
4. รายได้ต่อเดือน ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)
5. การศึกษาปัจจุบัน ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)
6. สถานภาพสมรส ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ (Dichotomous Question) จำนวน 18 ข้อ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ลักษณะของคำถามเป็นทั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 2 คำตอบ คือ ใช่ และไม่ใช่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อที่ต้องการคำตอบว่า ใช่ มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ คำถามข้อที่ 1, 3, 5, 7, 8, 10, 13, 14, 16 และ 18

ข้อที่ต้องการคำตอบว่า ไม่ใช่ มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ คำถามข้อที่ 2, 4, 6, 9, 11, 12, 15 และ 17

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

ผู้ตอบมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีสามารถตอบคำถามอย่างถูกต้องให้ 1 คะแนน

ผู้ตอบไม่มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีสามารถตอบคำถามอย่างถูกต้องให้ 0 คะแนน

เมื่อรวมคะแนนและแจกแจงความถี่แล้วจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ โดยจะใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้ (ลัดดาวัลย์ หวังพาณิชย์, 2529: 27)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{18 - 0}{3} \\ &= 6 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

<u>ระดับคะแนน</u>	<u>แปลผล</u>
0 – 6	นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในระดับน้อย
7 – 12	นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในระดับปานกลาง
13 – 18	นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในระดับมาก

และจะใช้ระดับการวัดข้อมูลในส่วนของความรู้ความเข้าใจเป็นประเภทอัตราส่วน (Ratio Scale) ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-6

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบ (Multiple Choice Questions) จำนวน 11 ข้อ ได้แก่

1. วัดคุณประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
2. ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
3. บุคคลที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
4. บุคคลที่แนะนำในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

5. การรับข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
6. พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
7. เหตุผลในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
8. จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
9. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่เคยมาท่องเที่ยว ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)
10. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale)
11. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อทำการศึกษาวิจัยและกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยโดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา
2. ศึกษาจากเอกสาร บทความ งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยศึกษาทั้งผลงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นพื้นฐานในการเลือกตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) และแนะนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ เพื่อปรับปรุงใหม่ให้มีความถูกต้องก่อนการนำไปใช้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งลักษณะของการเก็บข้อมูลทำการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2548 ถึง 30 กันยายน 2548 รวมทั้งสิ้น 45 วัน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางของการทำการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า

3. การประมวลผลข้อมูล (Processing) นำแบบสอบถามที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกลงในคอมพิวเตอร์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS/PC

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Description Statistics) ได้แก่

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน คือด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Inferential Statistics)

การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 6 มีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรเพศกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ t – test

ตัวแปรอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษาปัจจุบันและสถานภาพสมรสกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างๆ ระหว่างค่าเฉลี่ยหลายๆ คู่ในเวลาเดียวกันจะทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2545: 1)

การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 7 มีรายละเอียดดังนี้

การหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square หากพบความสัมพันธ์ให้หาระดับความสัมพันธ์จากค่าสถิติ Cramer's V

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้างนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณได้จากสูตร (อภิรักษ์ จันตะณี. 2538: 75)

$$P = \frac{f}{n}(100)$$

เมื่อ P = ร้อยละ หรือ % (Percentage)

f = ความถี่ที่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้เป็นร้อยละ

n = จำนวนความถี่ทั้งหมด หรือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean) คำนวณได้จากสูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 40)

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum_{i=1}^n X_i$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตร
(ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541: 40)

$$S = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดด้วยยกกำลังสอง

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ที่คำนวณ
จากสูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546: 449-450)

$$\alpha = \frac{k \overline{\text{cov}} / \overline{\text{var}}}{1 + (k-1) \overline{\text{cov}} / \overline{\text{var}}}$$

เมื่อ

α = ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค
(Cronbach's Alpha)

k = จำนวนข้อของแบบสอบถามส่วนที่นำมาทดสอบ

$\overline{\text{cov}}$ = Average covariance หรือ ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวน
ร่วมระหว่างคำถาม

$\overline{\text{var}}$ = Average variance หรือ ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำถาม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ค่า t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

(ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546: 327)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	\bar{X}_1	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	\bar{X}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ค่า F-Test ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2546: 339)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	แทน	ค่าแจกแจงที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

โดยกำหนดค่าความอิสระ (Degree of Freedom : df) ระหว่างกลุ่ม คือ k-1 ภายในกลุ่ม n - k และรวมทั้งกลุ่ม คือ n - 1

กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรตามวิธี Least Significant Difference (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546: 161)

$$LSD = t_{1-\alpha/2; n-k} \sqrt{MSE \left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	$t_{1-\alpha/2; n-k}$	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และชั้นห่างความเป็นอิสระภายในกลุ่ม
	MSE	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (ms_w)
	n_i	แทน	จำนวนข้อมูลของกลุ่ม i
	n_j	แทน	จำนวนข้อมูลของกลุ่ม

3.3 สถิติ Chi - Square Test (χ^2 -test) ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categories) กับตัวแปรเชิงกลุ่ม (Categories) ด้วยกัน โดยมีสูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2545: 201)

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}, \text{ df} = (r-1)(c-1)$$

เมื่อ	χ^2	แทน	สถิติทดสอบไคสแควร์
	O_{ij}	แทน	ความถี่ของลักษณะที่ i ของตัวแปรที่ 1 และลักษณะที่ j ของตัวแปรที่ 2
	E_{ij}	แทน	ความถี่ที่คาดหวังของลักษณะที่ i ของตัวแปรที่ 1 และลักษณะที่ j ของตัวแปรที่ 2
โดยที่	E_{ij}	=	$\frac{r_i \times c_j}{n}$
เมื่อ	r_i	แทน	จำนวนลักษณะของตัวแปรที่ 1
	c_j	แทน	จำนวนลักษณะของตัวแปรที่ 2
	n	แทน	จำนวนข้อมูลตัวอย่างทั้งหมด
	df	แทน	Degree of Freedom (องศาอิสระ)

นอกจากนี้ยังใช้สถิติ Cramer's V เพื่อทดสอบระดับความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญที่ได้จากสถิติ Chi - Square ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541: 226)

$$V = \sqrt{\frac{\chi^2}{n \times \text{Min}(r-1, c-1)}}$$

กำหนดให้	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	$\text{Min}(r-1, c-1)$	แทน	ค่าที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างค่าของ $r-1$ หรือ $c-1$
	χ^2	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วัดความสัมพันธ์ของตัวแปร
	V	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (ค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ทักษะคิดของนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t – Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F – Distribution
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
H ₀	แทน	สมมติฐานหลัก (Null Hypothesis)
H _a	แทน	สมมติฐานรอง (Alternative Hypothesis)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ทักษะคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษาปัจจุบัน และสถานภาพสมรส โดยนำเสนอในรูปแบบของจำนวน และร้อยละ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	213	53.2
หญิง	187	46.8
รวม	400	100
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	28	7.0
21-30 ปี	160	40.0
31-40 ปี	121	30.3
41-50 ปี	78	19.5
สูงกว่า 50 ปีขึ้นไป	13	3.2
รวม	400	100
อาชีพ		
นิสิต/นักศึกษา	53	13.3
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	14	3.5
พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน	119	29.8
แม่บ้าน/พ่อบ้าน	13	3.3
ธุรกิจส่วนตัว	187	46.6
อื่นๆ ได้แก่ ยังไม่มีงาน เกษียณอายุ	14	3.5
รวม	400	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	53	13.2
5,001-10,000 บาท	132	33.0
10,001-15,000 บาท	94	23.5
15,001-20,000 บาท	41	10.3
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	80	20.0
รวม	400	100
การศึกษาปัจจุบัน		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	160	40.0
ปริญญาตรี	186	46.5
สูงกว่าปริญญาตรี	54	13.5
รวม	400	100
สถานภาพสมรส		
โสด	295	73.8
สมรส	66	16.5
หม้าย/หย่าร้าง	39	9.7
รวม	400	100

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 และเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และมีอายุสูงกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาคือ พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 นิสิต/นักศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 รับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ได้แก่ ยังไม่มีงานทำ และเกษียณอายุ มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

การศึกษาปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

สถานภาพสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาคือมีสถานภาพสมรส จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และมีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

เนื่องจากข้อมูลในบางข้อของแบบสอบถาม มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบไม่ถึงจำนวน 30 คน ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มใหม่ เพื่อให้สามารถทดสอบสมมติฐานได้ และคำถามในบางข้อที่ไม่สามารถนำมาจัดกลุ่มใหม่ได้ผู้วิจัยจะไม่นำมาทดสอบสมมติฐาน ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	188	47.0
31 - 40 ปี	121	30.3
ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	91	22.7
รวม	400	100
อาชีพ		
นิสิต/นักศึกษา	53	13.3
พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน	119	29.8
ธุรกิจส่วนตัว	187	46.8
อื่นๆ ได้แก่ ยังไม่มีงาน เกษียณอายุ	41	10.1
รวม	400	100

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 และมีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมาคือ พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 นิสิต/นักศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และอื่นๆ ได้แก่ ยังไม่มีงาน เกษียณอายุ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1

ตอนที่ 2 ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 5 แสดงทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	คำตอบที่ถูกต้อง	จำนวนผู้ตอบ ที่ตอบถูก	ร้อยละ
ด้านทรัพยากรแหล่งการท่องเที่ยว			
1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว	ใช่	374	93.5
2. โบราณสถานและโบราณวัตถุไม่ใช่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เกิดจากการก่อสร้างของมนุษย์	ไม่ใช่	241	60.3
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สภาพแวดล้อม ธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	ใช่	387	96.8
4. น้ำตก ถ้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติแต่ไม่ใช่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ไม่ใช่	227	56.8
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ น้อยลงเพราะทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ใช่	333	83.3
6. การอนุรักษ์พื้นที่พุ่มรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ไม่ใช่	202	50.5

ตาราง 5 (ต่อ)

ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	คำตอบที่ถูก	จำนวนผู้ตอบ ที่ตอบถูก	ร้อยละ
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว			
7. การเดินป่าศึกษาธรรมชาติและต้นไม้ต่างๆเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่งทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักพรรณไม้และชนิดต้นไม้เพิ่มขึ้น	ใช่	386	96.5
8. การล่องเรือ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่ง	ใช่	333	83.3
9. การศึกษาวิถีชีวิต ประเพณีและความเป็นอยู่ของชุมชนไม่เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่เป็นการเรียนรู้ความเป็นอยู่หรือความเป็นมาของชุมชน	ไม่ใช่	294	73.5
10. การส่องสัตว์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจเพราะจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ตลอดจนประเภทและชนิดของสัตว์ต่างๆ	ใช่	347	86.8
11. การจัดกิจกรรมชมความงาม ความเก่าแก่ของโบราณสถานไม่ใช่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากความเก่าแก่ของโบราณสถานจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความศรัทธาและเลื่อมใส	ไม่ใช่	239	59.8
12. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพียงแต่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินจากรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการเท่านั้น	ไม่ใช่	213	53.3
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
13. การจัดระบบการจราจรและที่จอดรถไว้อย่างเพียงพอช่วยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีส่วนช่วยให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลายอีกด้วย	ใช่	373	93.3
14. การมีระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการมาท่องเที่ยวและเกิดแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไป	ใช่	361	90.3
15. การมีป้ายบอกทางไม่ช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและเร็วขึ้น	ไม่ใช่	252	63.0
16. การมีเส้นทางลัดหรือเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวสะดวกขึ้นมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น	ใช่	345	86.3
17. ป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง คู่มือการเดินทางไม่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจขณะท่องเที่ยว	ไม่ใช่	201	50.3
18. จำนวนร้านอาหารที่เพิ่มขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวอาจส่งผลให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวถูกทำลายได้	ใช่	347	86.8

จากตาราง 5 ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าโบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเนื่องจากเป็นสถานที่ที่เกิดจากการก่อสร้างของมนุษย์ จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 96.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าน้ำตก ถ้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติน้อยลงเพราะทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการอนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการเดินป่าศึกษาธรรมชาติและต้นไม้ต่าง ๆ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่งทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักพรรณไม้และชนิดต้นไม้เพิ่มขึ้น จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการส่องเรือ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่ง จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการศึกษาวิถีชีวิต ประเพณีและความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเป็นการเรียนรู้ความเป็นอยู่หรือความเป็นมาของชุมชนจำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการส่องสัตว์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจเพราะจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ตลอดจนประเภทและชนิดของสัตว์ต่างๆ จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการจัดกิจกรรมชมความงาม ความเก่าแก่ของโบราณสถานเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากความเก่าแก่ของโบราณสถานจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความศรัทธาและเลื่อมใส จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่ารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินจากรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการเท่านั้น จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการจัดระบบการจราจรและที่จอดรถไว้อย่างเพียงพอช่วยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีส่วนช่วยให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลายอีกด้วย จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการมีระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการมาท่องเที่ยวและเกิดแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไป จำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการมีป้ายบอกทางช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและเร็วขึ้น จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการมีเส้นทางลัดหรือเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวสะดวกขึ้นมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 86.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง คู่มือการเดินทางทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจขณะท่องเที่ยว จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าจำนวนร้านอาหารที่เพิ่มขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวอาจส่งผลให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวถูกทำลายได้ จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	Min	Max	\bar{x}	S.D.
ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี				
รวมทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	10	16	13.64	1.587

จากตาราง 6 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 13.64 ซึ่งคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ต่ำที่สุดคือ 10 คะแนน และคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้สูงที่สุดคือ 16 คะแนน

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี		
มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (7-12 คะแนน)	119	29.7
มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (13-18 คะแนน)	281	70.3
รวม	400	100

จากตาราง 7 ผู้วิจัยได้รวบรวมคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ในการตอบแบบสอบถามในส่วนดังกล่าวจากข้อ 1-18 จำนวนทั้งหมด 18 ข้อ พบว่านักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

ตอนที่ 3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อการพักผ่อน	188	47.0
เพื่อศึกษาธรรมชาติ	185	46.3
เพื่อการศึกษา	27	6.7
รวม	400	100

จากตาราง 8 พบว่า วัตถุประสงค์หลักที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากที่สุด คือ เพื่อการพักผ่อน จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาเพื่อศึกษาธรรมชาติ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 และเพื่อการศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตาราง 9 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจ

ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ธรรมชาติ	295	73.8
ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ	78	19.4
ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	27	6.8
รวม	400	100

จากตาราง 9 พบว่า ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวธรรมชาติ จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมา คือ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และศิลปวัฒนธรรม ประเพณี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

ตาราง 10 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้

บุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คนเดียวตามลำพัง	13	3.3
ครอบครัว	147	36.8
หน่วยงาน/เพื่อนร่วมงาน	53	13.0
เพื่อนสนิท	147	36.8
บริษัทนำเที่ยว	27	6.8
อื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ	13	3.3
รวม	400	100

จากตาราง 10 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ส่วนใหญ่ คือ ครอบครัว และเพื่อนสนิท มีจำนวนเท่ากัน คือ 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ หน่วยงาน/เพื่อนร่วมงาน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 บริษัทนำเที่ยว จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 มาคนเดียวตามลำพังและอื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ มีจำนวนเท่ากัน คือ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ตาราง 11 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้

บุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพื่อนสนิท	197	49.2
ครอบครัว	109	27.3
บริษัททัวร์	54	13.5
อื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ	40	10.0
รวม	400	100

จากตาราง 11 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีบุคคลแนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ส่วนใหญ่ คือ เพื่อนสนิท จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ ครอบครัว จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 บริษัททัวร์ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และอื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ตาราง 12 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี

แหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนังสือพิมพ์	28	7.0
ป้ายโฆษณา	13	3.2
โทรทัศน์	131	32.8
อินเทอร์เน็ต	53	13.2
โบรชัวร์	56	14.0
นิตยสาร	93	23.3
อื่นๆ ได้แก่ เพื่อน คนรู้จัก	26	6.5
รวม	400	100

จากตาราง 12 พบว่า แหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ คือ โทรทัศน์ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมา คือ นิตยสาร จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 โบรชัวร์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 อินเทอร์เน็ต จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 หนังสือพิมพ์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 อื่นๆ ได้แก่ เพื่อน คนรู้จัก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และป้ายโฆษณา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

ตาราง 13 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	268	67.0
รถโดยสารประจำทาง	26	6.5
รถเช่า/เหมา	52	13.0
รถของบริษัทนำเที่ยว	54	13.5
รวม	400	100

จากตาราง 13 พบว่า พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมา คือ รถของบริษัทนำเที่ยว จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 รถเช่า/เหมา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และรถโดยสารประจำทาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตาราง 14 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของเหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีในครั้งนี้

เหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีในครั้งนี้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเดินทางสะดวก	107	26.8
มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง	52	13.0
มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย	134	33.5
สถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม	81	20.2
ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวไม่แพง	26	6.5
รวม	400	100

จากตาราง 14 พบว่า เหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ คือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือ การเดินทางสะดวก จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวไม่แพง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

ตาราง 15 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ ของจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรี

จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ครั้ง	135	33.8
2 ครั้ง	144	36.0
3 ครั้ง	41	10.2
4 ครั้งขึ้นไป	80	20.0
รวม	400	100

จากตาราง 15 พบว่า จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ คือ 2 ครั้ง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมา 1 ครั้ง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 3 ครั้ง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

ตาราง 16 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่มาท่องเที่ยว ในครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตลาดน้ำดำเนินสะดวก	121	30.3
ถ้ำเขabin	76	19.0
ธารน้ำร้อนบ่อคลิ้ง	87	21.8
ถ้ำฤๅษีเขางู	58	14.5
น้ำตกเก้าโจน หรือ น้ำตกเก้าชั้น	102	25.5
บ่อน้ำร้อนโป่งกระทิง	98	24.5
น้ำตกห้วยสวนพลู	83	20.8

จากตาราง 16 พบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่นักท่องเที่ยวชาวไทย มาท่องเที่ยวในครั้งนี้ ส่วนใหญ่ คือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ น้ำตกเก้าโจน หรือ น้ำตกเก้าชั้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 บ่อน้ำร้อนโป่งกระทิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ธารน้ำร้อนบ่อคลิ้ง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 น้ำตกห้วยสวนพลู จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ถ้ำเขabin จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และถ้ำฤๅษีเขางู จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ตาราง 17 แสดงจำนวนและค่าร้อยละ ของค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท	95	23.8
1,001-3,000 บาท	199	49.8
3,001-5,000 บาท	78	19.4
5,001 บาทขึ้นไป	28	7.0
รวม	400	100

จากตาราง 17 พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ 1,001-3,000 บาท มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมาค่าใช้จ่ายต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 ค่าใช้จ่าย

3,001-5,000 บาท มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และค่าใช้จ่าย 5,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

ตาราง 18 แสดงจำนวน และค่าร้อยละของลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้

ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เดินทางไปกลับ	240	60.0
ค้างคืน	160	40.0
รวม	400	100

จากตาราง 18 พบว่า ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เป็นแบบเดินทางไปกลับ มีจำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และ ค้างคืน มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

H_a : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

ตาราง 19 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ทัศนคติ	t – test for Equality of Means				
	เพศ	\bar{x}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ชาย	13.45	1.46	-2.506*	0.013
	หญิง	13.85	1.70		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามเพศของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติ Independent t – test ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.013 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) ซึ่งหมายความว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี มากกว่าเพศชาย

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

H_a : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

ตาราง 20 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ทัศนคติ	อายุ	\bar{x}	S.D.	F	Sig.(2-tailed)
ความรู้ความเข้าใจต่อ	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	13.51	1.65	1.285	0.278
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	31-40 ปี	13.79	1.69		
ในจังหวัดราชบุรี	ตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป	13.71	1.28		

จากตาราง 20 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอายุของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.278 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) ปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_a) ซึ่งหมายความว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงไม่ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

H_a : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

ตาราง 21 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ทัศนคติ	อาชีพ	\bar{x}	S.D.	F	Sig.(2-tailed)
ความรู้ความเข้าใจ	นิสิต/นักศึกษา	13.77	1.65	24.04*	0.000
ต่อการท่องเที่ยว	พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน	14.22	1.14		
เชิงนิเวศในจังหวัด	ธุรกิจส่วนตัว	13.59	1.59		
ราชบุรี	อื่นๆ	12.99	1.79		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 21 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) ซึ่งหมายความว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงได้นำผลวิเคราะห์ไปทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least – Significant Different (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 22 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ อาชีพ

อาชีพ	นิสิต/นักศึกษา	พนักงานบริษัท/ หน่วยงานเอกชน	ธุรกิจส่วนตัว	อื่นๆ	
	\bar{x}	13.77	14.22	13.59	11.98
นิสิต/นักศึกษา	13.77	-0.45 (0.067)	0.18 (0.430)	1.79* (0.000)	
พนักงานบริษัท/ หน่วยงานเอกชน	14.22		0.63* (0.000)	2.24* (0.000)	
ธุรกิจส่วนตัว	13.59			1.61* (0.000)	
อื่นๆ	11.98				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ อาชีพ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษา มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพอื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพอื่นๆ โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.79

อาชีพพนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชนมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 และ 2.24

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพอื่นๆ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพอื่นๆ โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

H_a : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

ตาราง 23 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ทัศนคติ	รายได้ต่อเดือน	\bar{x}	S.D.	F	Sig.(2-tailed)
ความรู้ความเข้าใจ	ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	11.47	1.14	39.661*	0.000
ต่อการท่องเที่ยว	5,001-10,000 บาท	14.02	1.41		
เชิงนิเวศในจังหวัด	10,001-15,000 บาท	13.87	1.65		
ราชบุรี	15,001-20,000 บาท	13.98	0.82		
	มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	14.00	1.16		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) ซึ่งหมายความว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงได้นำผลวิเคราะห์ไปทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least - Significant Different (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 24 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติต่อพฤติกรรมกา
รท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ รายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	ต่ำกว่าหรือ เท่ากับ 5,000 บาท	5,001- 10,000 บาท	10,001- 15,000 บาท	15,001- 20,000 บาท	มากกว่า 20,000 บาท ขึ้นไป
\bar{x}	11.47	14.02	13.87	13.98	14.00
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	11.47	-2.55* (0.000)	-2.40* (0.000)	-2.51* (0.000)	-2.53* (0.000)
5,001-10,000 บาท	14.02		0.15 (0.433)	0.04 (0.870)	0.02 (0.937)
10,001-15,000 บาท	13.87			-0.11 (0.682)	-0.13 (0.534)
15,001-20,000 บาท	13.98				-0.02 (0.925)
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	14.00				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ รายได้ต่อเดือนพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท และรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี น้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท รายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท และรายได้ต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 2.40 2.51 และ 2.53

สมมติฐานที่ 5 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

H_a : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

ตาราง 25 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามการศึกษาปัจจุบันของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ทัศนคติ	การศึกษาปัจจุบัน	\bar{x}	S.D.	F	Sig.(2-tailed)
ความรู้ความเข้าใจต่อ	ต่ำกว่าปริญญาตรี	13.83	1.59	5.353*	0.005
	ปริญญาตรี	13.66	1.63		
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	สูงกว่าปริญญาตรี	13.02	1.25		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 25 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามการศึกษาปัจจุบันของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.005 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) ซึ่งหมายความว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงได้นำผลวิเคราะห์ไปทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least – Significant Different (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังแสดงใน ตารางต่อไปนี้

ตาราง 26 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ การศึกษาปัจจุบัน

การศึกษาปัจจุบัน		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	\bar{x}	13.83	13.66	13.02
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13.83		0.17 (0.318)	0.81* (0.001)
ปริญญาตรี	13.66			0.64* (0.009)
สูงกว่าปริญญาตรี	13.02			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ การศึกษาปัจจุบัน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับปริญญาตรี มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรี มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี มากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบัน ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.64

สมมติฐานที่ 6 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

H_0 : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน

H_a : นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

ตาราง 27 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ทัศนคติ	สถานภาพสมรส	\bar{x}	S.D.	F	Sig.(2-tailed)
เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อ	โสด	13.55	1.68	9.660*	0.000
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน	สมรส	13.42	1.37		
จังหวัดราชบุรี	หม้าย/หย่าร้าง	14.67	0.48		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 27 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรสของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในการทดสอบพบว่า ค่า Sig.(2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) ซึ่งหมายความว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนั้น จึงได้นำผลวิเคราะห์ไปทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Least - Significant Different (LSD) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 28 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ สถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	โสด	สมรส	หม้าย/หย่าร้าง
\bar{x}	13.55	13.42	14.67
โสด	13.55	0.13 (0.555)	-1.12* (0.000)
สมรส	13.42		-1.25* (0.000)
หม้าย/หย่าร้าง	14.67		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ระหว่างระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี กับ สถานภาพสมรส พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพโสด มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพโสด มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี น้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.12

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรส มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างเป็นรายคู่กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรส มีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี น้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25

สมมติฐานที่ 7 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี

สามารถเขียนเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

7.1 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 29 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยว เชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
เพื่อการพักผ่อน	52	136	188
เพื่อศึกษาธรรมชาติ/เพื่อศึกษา	40	145	185
เพื่อการศึกษา	27	0	27
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 69.998^* \quad p=0.000$$

$$V = 0.418$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 29 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่าทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.418 แสดงว่าทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 41.8

7.2 ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ

H_0 : ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ

H_a : ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ

ตาราง 30 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ

ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ	ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ธรรมชาติ	79	216	295
ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ	40	65	105
ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	14	13	27
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 8.035^*$$

$$p = 0.018$$

$$V = 0.142$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 30 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.018 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.142 แสดงว่า ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจคิดเป็นร้อยละ 14.2

7.3 ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้

H_0 : ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้

H_a : ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้

ตาราง 31 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้

ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้	ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
มาคนเดียวตามลำพัง	13	0	13
ครอบครัว	13	134	147
หน่วยงาน/เพื่อนร่วมงาน	27	26	53
เพื่อนสนิท	52	95	147
บริษัทนำเที่ยว	14	13	27
อื่นๆ	0	13	13
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 86.872^*$$

$$p = 0.000$$

$$V = 0.466$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 31 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้ โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่ร่วม

เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.466 แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในครั้งนี้ คิดเป็นร้อยละ 46.6

7.4 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 32 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความ เข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
เพื่อนสนิท	65	132	197
ครอบครัว	0	109	109
บริษัททัวร์	41	13	54
อื่นๆ	13	27	40
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 102.390^* \quad p = 0.000$$

$$V = 0.506$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 32 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน

หลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.506 แสดงว่าทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีคิดเป็นร้อยละ 50.6

7.5 ทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี

H_a : ทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี

ตาราง 33 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี

ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี	ทักษะการทอเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
หนังสือพิมพ์	14	14	28
ป้ายโฆษณา	0	13	13
โทรทัศน์	52	79	131
อินเทอร์เน็ต	13	40	53
โบรชัวร์	14	42	56
นิตยสาร	13	80	93
อื่นๆ	13	13	26
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 34.664^*$$

$$p = 0.000$$

$$V = 0.294$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 33 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.294 แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคิดเป็นร้อยละ 29.4

7.6 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 34 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
รถยนต์ส่วนตัว	65	203	268
รถโดยสารประจำทาง	13	13	26
รถเช่า/รถเหมา	0	52	52
รถของบริษัทนำเที่ยว	41	13	54
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 86.089^*$$

$$p = 0.000$$

$$V = 0.464$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 34 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับ ความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.464 แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีคิดเป็นร้อยละ 46.4

7.7 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน เหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน เหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน เหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 35 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทาง มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
การเดินทางสะดวก	26	81	107
มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง	0	52	52
มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย	67	67	134
สถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม	13	68	81
ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวไม่แพง	13	13	26
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 62.211^*$$

$$p = 0.000$$

$$V = 0.394$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 35 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรี ด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐาน หลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่า ระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.394 แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีคิดเป็นร้อยละ 39.4

7.8 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยจังหวัดราชบุรี ด้าน จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 36 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
1 ครั้ง	67	68	135
2 ครั้ง	13	131	144
3 ครั้ง	0	41	41
4 ครั้งขึ้นไป	39	41	80
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 86.297^*$$

$$p = 0.000$$

$$V = 0.464$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 36 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.464 แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี คิดเป็นร้อยละ 46.4

7.9 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 37 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรีด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทาง มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรี	ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท	41	54	95
1,001 - 3,000 บาท	52	147	199
3,001 - 5,000 บาท	26	52	106
5,001 บาทขึ้นไป	0	28	28
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 21.756^*$$

$$p = 0.000$$

$$V = 0.233$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 37 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการ เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.233 แสดงว่าทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรีคิดเป็นร้อยละ 23.3

7.10 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_0 : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

H_a : ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้าน ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตาราง 38 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านลักษณะการเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		รวม
	ปานกลาง	มาก	
เดินทางไปกลับ	53	187	240
ค้างคืน	66	94	160
รวม	119	281	400

$$\chi^2 = 16.875^* \quad p = 0.000$$

$$V = 0.205$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 38 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัด ราชบุรี ด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square พบว่า มีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_a) หมายความว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจมีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านลักษณะ การเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีค่าระดับ ความสัมพันธ์ (V) เท่ากับ 0.205 แสดงว่า ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของ นักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านลักษณะการเดินทางมา ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีคิดเป็นร้อยละ 20.5

ตาราง 39 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความ เข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
7. ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัด ราชบุรี	ยอมรับสมมติฐาน
7.1 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัด ราชบุรี ด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี	ยอมรับสมมติฐาน
7.2 ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัด ราชบุรี ด้านประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สนใจ	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ผลของการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานและบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหรือวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีความเหมาะสมตลอดจนปรับเปลี่ยนและโน้มน้าวทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งใช้เป็นแนวทางให้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อพัฒนาและปรับปรุงตามความเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ในด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษาปัจจุบันและสถานภาพสมรส
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน จังหวัดราชบุรี
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี
5. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ครั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ดังนี้

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานและบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหรือวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีความเหมาะสมตลอดจนปรับเปลี่ยนและโน้มน้าวทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนหน่วยงานและบริษัทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะได้นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและให้ความรู้ในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อแหล่งท่องเที่ยวซึ่งจะทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยดำเนินไปในทิศทางที่เหมาะสมและทรัพยากรธรรมชาติก็จะอยู่ยั่งยืนตลอดไป

3. ใช้เป็นแนวทางให้กับจังหวัดอื่นๆ ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อพัฒนาและปรับปรุงตามความเหมาะสม

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

4. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

5. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการศึกษาปัจจุบันแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

6. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน

7. ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีและเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี จำนวน 400 คน โดยจะใช้วิธีการเก็บ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีจับฉลาก

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อาชีพ ระดับรายได้ การศึกษาปัจจุบันและสถานภาพสมรส จำนวน 6 ข้อ ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ (Dichotomous Question) จำนวน 1 ข้อ คือคำถามข้อที่ 1 และคำถามที่มีคำตอบหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) จำนวน 5 ข้อ คือคำถามข้อที่ 2 ถึงข้อที่ 6

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยคำถามที่มีคำตอบให้เลือก 2 คำตอบ (Dichotomous Question) จำนวน 18 ข้อ ใช้ระดับการวัดข้อมูลเป็นประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ลักษณะของคำถามเป็นทั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีคำตอบให้เลือกตอบ 2 คำตอบ คือ ใช่ และไม่ใช่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ข้อที่ต้องการคำตอบว่า ใช่ มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ คำถามข้อที่ 1, 3, 5, 7, 8, 10, 13, 14, 16 และ 18 ส่วนข้อที่ต้องการคำตอบว่า ไม่ใช่ มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ คำถามข้อที่ 2, 4, 6, 9, 11, 12, 15 และ 17

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีซึ่งประกอบด้วยคำถามแบบมีคำตอบให้เลือกหลายคำตอบ (Multiple Choice Questions) จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบ่งลักษณะของการเก็บข้อมูลทำการศึกษออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม 2548 ถึง 30 กันยายน 2548 รวมทั้งสิ้น 45 วัน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตำราที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางของการทำการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามและแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ล่วงหน้า

3. การประมวลผลข้อมูล (Processing) นำแบบสอบถามที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาบันทึกลงในคอมพิวเตอร์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS/PC

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา (Description Statistics) ได้แก่

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี แบ่งเป็น 3 ด้าน คือด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ (Inferential Statistics)

การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ถึงข้อที่ 6 มีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรเพศกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ t - test

ตัวแปรอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรสและการศึกษาปัจจุบันกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่าง ระหว่างค่าเฉลี่ยหลายๆ คู่ในเวลาเดียวกันจะทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) ด้วยวิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD)

การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 7 มีรายละเอียดดังนี้

การหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี โดยใช้สถิติ Chi-square หากพบความสัมพันธ์ให้หาระดับความสัมพันธ์จากค่าสถิติ Cramer's V

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษา “ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี” สามารถสรุปได้ 4 ตอนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 และเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 21-30 ปี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และมีอายุสูงกว่า 50 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาคือ พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 นิสิต/นักศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 รับข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ได้แก่ ยังไม่มีงานทำ และเกษียณอายุ มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และแม่บ้าน/พ่อบ้าน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

รายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาคือมีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 23.5 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 และมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

การศึกษาปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีการศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

สถานภาพสมรส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาคือมีสถานภาพสมรส จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 และมีสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าโบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่เกิดจากการก่อสร้างของมนุษย์ จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น จำนวน 387 คน คิดเป็นร้อยละ 96.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าน้ำตก ถ้ำ เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติน้อยลงเพราะทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการเดินป่าศึกษาธรรมชาติและต้นไม้ต่าง ๆ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่งทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักพรรณไม้และชนิดต้นไม้เพิ่มขึ้น จำนวน 386 คน คิดเป็นร้อยละ 96.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการล่องเรือ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่ง จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการศึกษาวิถีชีวิต ประเพณีและความเป็นอยู่ของชุมชนเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเป็นการเรียนรู้ความเป็นอยู่หรือความเป็นมาของชุมชนจำนวน 294 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการส่องสัตว์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจเพราะจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสัตว์ตลอดจนประเภทและชนิดของสัตว์ต่างๆ จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการจัดกิจกรรมชมความงาม ความเก่าแก่ของโบราณสถานเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากความเก่าแก่ของโบราณสถานจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความศรัทธาและเลื่อมใส จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่ารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินจากรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการเท่านั้น จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการจัดระบบการจราจรและที่จอดรถไว้อย่างเพียงพอช่วยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีส่วนช่วยให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลายอีกด้วย จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการมีระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการมาท่องเที่ยวและเกิดแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไป จำนวน 361 คน คิดเป็นร้อยละ 90.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการมีป้ายบอกทางช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและเร็วขึ้น จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 63.0

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าการมีเส้นทางลัดหรือเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวสะดวกขึ้นมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 86.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง คู่มือการเดินทางทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจขณะท่องเที่ยว จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้ว่าจำนวนร้านอาหารที่เพิ่มขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวอาจส่งผลให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวถูกทำลายได้ จำนวน 347 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 13.64 ซึ่งคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ต่ำที่สุดคือ 10 คะแนน และคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้สูงที่สุดคือ 16 คะแนน

ผลจากการรวบรวมคะแนนทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในการตอบแบบสอบถามในส่วนดังกล่าวจากข้อ 1-18 จำนวนทั้งหมด 18 ข้อ นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 70.3 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

วัตถุประสงค์หลักที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากที่สุด คือ เพื่อการพักผ่อน จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาเพื่อศึกษารวมชาติ จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 และเพื่อการศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุดคือ การท่องเที่ยวธรรมชาติ จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมา คือ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และศิลปวัฒนธรรม ประเพณี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้อย่างใหญ่ คือ ครอบครัว และเพื่อนสนิท มีจำนวนเท่ากัน คือ 147 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาคือ หน่วยงาน/เพื่อนร่วมงาน จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 บริษัทนำเที่ยว จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 มาคนเดียวตามลำพังและอื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ มีจำนวนเท่ากัน คือ 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีบุคคลแนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้อย่างใหญ่ คือ เพื่อนสนิท จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาคือ ครอบครัว จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 บริษัททัวร์ จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และอื่นๆ ได้แก่ เพื่อนบ้าน ญาติ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

แหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ คือ โทรทัศน์ จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 รองลงมา คือ นิตยสาร จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 โบรชัวร์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.0 อินเทอร์เน็ต จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.2 หนังสือพิมพ์ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 อื่นๆ ได้แก่ เพื่อน คนรู้จัก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 และป้ายโฆษณา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ คือ รถยนต์ส่วนตัว จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 รองลงมาคือ รถของบริษัทนำเที่ยว จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 รถเช่า/เหมา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และรถโดยสารประจำทาง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

เหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีในครั้งนี้อย่างใหญ่ คือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาคือ การเดินทางสะดวก จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 สถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.0 และค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวไม่แพง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรี ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ คือ 2 ครั้ง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.0 รองลงมา 1 ครั้ง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 4 ครั้งขึ้นไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 3 ครั้ง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ ส่วนใหญ่ คือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ น้ำตกเก้าโจน หรือน้ำตกเก้าชั้น จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 บ่อน้ำร้อนโป่งกระทิง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ธารน้ำร้อนบ่อคลึง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 น้ำตกห้วยสวนพลู จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ถ้ำเขามิน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และถ้ำฤาษีเขางู จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ 1,001-3,000 บาท มีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.8 รองลงมา ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท มีจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 ค่าใช้จ่าย 3,001-5,000 บาท มีจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และค่าใช้จ่าย 5,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0

ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เป็นแบบเดินทางไปกลับ มีจำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และค้างคืน มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศหญิงมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่าเพศชาย

2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษามีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพอื่นๆ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพพนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชนมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพอื่นๆ

15. ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กัน คิดเป็นร้อยละ 23.3

16. ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี ด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี มีความสัมพันธ์กัน คิดเป็นร้อยละ 20.5

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเกี่ยวกับ “ทศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี” มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 21-30 ปี ซึ่งประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท มีการศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรี และมีสถานภาพโสด อีกทั้งช่วงอายุ 21-30 ปี เป็นวัยที่ชอบการเดินทางท่องเที่ยว ไม่มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับครอบครัวจึงสามารถใช้เวลากับการท่องเที่ยวได้มาก และมีอิสระในการเดินทางท่องเที่ยวเนื่องจากมีสถานภาพโสด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภินภัส ไวทยกุล (2546 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการสถานตากอากาศบางปู ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท/เดือน นักท่องเที่ยวซึ่งส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด

2. ทักษะคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี คิดเป็นร้อยละ 70.3 เนื่องจากว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีการศึกษาปัจจุบันในระดับปริญญาตรี ประจวบกับในปัจจุบันการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยรวมทั้งการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี และผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรีมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศค่อนข้างมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฟรีแมน (ศักดิ์ สุนทรเสถียร, 2531:4; อ้างอิงจาก Friedman, 1979, p.19) กล่าวว่า องค์ประกอบทางด้านความรู้ (Cognitive Component) เป็นเรื่อง การรับรู้ของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจจะเป็นการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของบุคคล หรือเหตุการณ์ต่างๆ ว่ารู้อะไรบ้าง ดังกล่าวนั้นได้อย่างไร รู้ในทางที่ดีหรือไม่ดีทางบวกหรือลบ ซึ่งจะก่อให้เกิดทัศนคติขึ้น ถ้าเรารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีเราก็จะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นในทางที่ดี และถ้ารู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางไม่ดี เราก็จะมีทัศนคติไม่ดีต่อสิ่งนั้นด้วย ถ้าเราไม่รู้จักสิ่งใดเลยทัศนคติก็自然不会เกิดขึ้น

3. ข้อมูลพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่พบว่า วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัวซึ่งต้องทุ่มเทเวลาให้กับการประกอบอาชีพ ทำให้รู้สึกเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการทำงาน ดังนั้นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร สามารถ (2545: บทคัดย่อ) เรื่องความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยว คือ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

บุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ คือ ครอบครัว เนื่องจากเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดและมีความสนิทสนมมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ (2538 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวกับครอบครัว

ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจคือ การท่องเที่ยวธรรมชาติ บุคคลที่แนะนำให้มาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในครั้งนี้ คือ เพื่อนสนิท แหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรีของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ โทรทัศน์ พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว เนื่องจากรถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะที่สะดวกในการเดินทาง สามารถใช้เดินทางได้ตลอดเวลาตามที่นักท่องเที่ยวต้องการ รวมทั้งรถยนต์ส่วนตัวนั้นมีขนาดเล็กกว่ารถโดยสารประจำทาง ทำให้เกิดการคล่องตัวในการสัญจรบนถนนและถึงจุดหมายปลายทางได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีลักษณะการเดินทางไปกลับการใช้รถยนต์ส่วนตัวจึงเป็นการเพิ่มความสะดวกในการเดินทางได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร

สามารถ (2545: บทคัดย่อ) เรื่องความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกระบี่ พบว่า นักท่องเที่ยวใช้พาหนะในการเดินทางคือรถยนต์ส่วนตัว

เหตุผลสำคัญในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีคือ มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรี คือ 2 ครั้ง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว 1,001-3,000 บาท ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นแบบเดินทางไปกลับ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่มาท่องเที่ยวในครั้งนี้ คือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จากการวิจัยพบว่าตลาดน้ำดำเนินสะดวกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีนักท่องเที่ยวชาวไทยมาท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 80 กิโลเมตรซึ่งเป็นระยะทางที่ไม่ไกลมากนักสามารถเดินทางไปกลับได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ตลาดน้ำดำเนินสะดวกจะมีคลองและซอยเล็กๆ มากมาย โดยเริ่มต้นค้าขายกันตั้งแต่เช้ามืดไปจนถึงช่วงประมาณ 11.00 น. ทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เห็นวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนอีกรูปแบบหนึ่งที่มีการค้าขายและสัญจรไปตามแม่น้ำลำคลอง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบสมมติฐาน

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษาปัจจุบัน และสถานภาพสมรส แตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากความรู้ความเข้าใจเป็นลักษณะและรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ หรือเป็นพฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลได้รับรู้ หรือสัมผัสมา โดยบุคคลแต่ละคนมีเรื่องราว หรือประสบการณ์ต่างๆ ที่รับรู้ หรือสัมผัสมาแตกต่างกันส่งผลให้มีทัศนคติและความรู้ความเข้าใจที่เกิดขึ้นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520: 16) ไพศาล หวังพานิช (2523: 147) และเชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์ (2525: 87) กล่าวว่าความรู้เป็นข้อเท็จจริง หรือรายละเอียดของเรื่องราว การกระทำอันเป็นประสบการณ์ของบุคคลซึ่งสะสมและถ่ายทอดสืบต่อกันไป โดยเรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลได้รับรู้ และสามารถระลึกเกี่ยวกับเรื่องราวเหล่านั้นได้ เมื่อได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสม ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์และความรู้ของแต่ละคน และผลการศึกษายังพบอีกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยทุกช่วงอายุมีจิตสำนึกในการเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนเห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของปองจิต แจ่มจรัส (2545: 150-153) ได้ศึกษาค่านิยมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยว พบว่าอายุไม่ได้มีผลต่อค่านิยมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลการศึกษาในส่วนของทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในด้านวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านประเภทการท่องเที่ยว

เชิงนิเวศที่สนใจ ด้านบุคคลที่ร่วมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านบุคคลที่แนะนำให้เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านแหล่งที่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านพาหนะที่ใช้ในเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านเหตุผลสำคัญที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านจำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และด้านลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทิตยา สุวรรณชฎ (2540: 502) กล่าวว่าทัศนคติเป็นแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผลเลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใด และนำไปสู่การกำหนดทิศทางของพฤติกรรม ดังนั้นเมื่อนักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวแล้วจึงส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการท่องเที่ยวตามมา

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจโดยรวมมากต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ไม่ว่าจะเป็นในด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในเรื่องของรูปแบบหรือลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีในระดับที่มากยิ่งขึ้น เพื่อส่งผลให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยเสนอแนะให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย รวมทั้งการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรีมากขึ้น เช่น มีการบรรยายให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยว และมีการแจกคู่มือหรือเอกสารด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อโน้มน้าวทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้มีความเข้าใจในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว

2. ผลการวิจัย ในส่วนทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยว ซึ่งเมื่อวัดจากเปอร์เซ็นต์การตอบถูกพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจที่ผิดในบางหัวข้อ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ โบราณสถานและโบราณวัตถุ น้ำตก ถ้า ตลอดจนการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้นการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี ควรมีการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการใช้สื่อต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ และให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจด้านทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้น อีกทั้งเกิดความรู้สึกหวงแหนและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรและแหล่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3. ผลการวิจัย ในส่วนทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเมื่อวัดจากเปอร์เซ็นต์การตอบถูกพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจที่ผิดในบางหัวข้อ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการศึกษาวิถีชีวิต ประเพณีและความเป็นอยู่ของชุมชนไม่เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่เป็นการเรียนรู้ความเป็นอยู่หรือความเป็นมาของชุมชน การจัดกิจกรรมชมความงาม ความเก่าแก่ของโบราณสถานไม่ใช่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากความเก่าแก่ของโบราณสถานจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความศรัทธาและเลื่อมใส และ รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวและทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินจากรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้ บริการเท่านั้น ดังนั้นการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรี ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี ที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวควรมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมการเดินป่าเพื่อศึกษาพันธุ์ไม้และธรรมชาติ ในขณะที่ทำกิจกรรมหากมีการพบสิ่งแปลกปลอม นอกเหนือจากธรรมชาติ ควรมีการกำจัดหรือทำลายทิ้ง ซึ่งจะเป็นการสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวห่วงแหนในธรรมชาติ และเห็นความสำคัญต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น

4. ผลการวิจัย ในส่วนทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเมื่อวัดจากเปอร์เซ็นต์การตอบถูกพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความรู้ความเข้าใจที่ผิดในบางหัวข้อ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการมีป้ายบอกทางไม่ช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น และป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง คู่มือการเดินทางไม่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจขณะท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีและผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี ควรชี้แจงและให้ข้อมูลอย่างเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับประโยชน์ของป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง และคู่มือการเดินทางซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางและถึงจุดหมายได้รวดเร็วยิ่งขึ้น นอกจากนี้ทางภาครัฐหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการพัฒนาและปรับปรุงป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทางให้เป็นไปตามสภาพปัจจุบันของเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว นั้นๆ รวมทั้งให้สอดคล้องและตรงกับคู่มือการเดินทาง ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวมีทัศนคติที่ดีขึ้นและมีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น

5. ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากโทรทัศน์ ดังนั้นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีและผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี ควรใช้สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งอาจจะมีการส่งเสริมจากช่องทางอื่นๆ นอกจากโทรทัศน์ เช่น อินเทอร์เน็ต เพราะปัจจุบันการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นที่นิยมและสามารถที่จะเข้าถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ ที่ไม่ค่อยมีเวลาดูโทรทัศน์ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่สามารถประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับข้อมูล และมีความรู้ในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม

6. ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวสนใจคือ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมไปท่องเที่ยวคือ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก ดังนั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตลอดจนการท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีและผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวภายในจังหวัดราชบุรี ควรมีการรักษาวิถีการดำรงชีวิตในรูปแบบเดิมๆ ให้คงอยู่ต่อไป และมีการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติต่างๆ ให้มีสภาพที่ดีขึ้น นอกจากนี้ควรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้อยู่เป็นสัดส่วนไม่บดบังทัศนียภาพของตลาดน้ำดำเนินสะดวก เช่น ที่พัก มีสถานที่จอดรถไว้อย่างเพียงพอ มีป้ายบอกเส้นทางลัดในการเดินทาง และการจัดกิจกรรมต่างๆ ไว้คอยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้จะทำให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมไม่ไปทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษารound ต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1. ทำการศึกษาและวิจัยโดยเพิ่มตัวแปรอิสระให้มากขึ้น เช่น ปัจจัยด้านการรับรู้ ความพึงพอใจ การจูงใจและรูปแบบการดำเนินชีวิต เป็นต้น ซึ่งหากนำตัวแปรต่างๆ มาทำการศึกษา จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี มากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาและวิจัยติดตามผลเกี่ยวกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุงหรือวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีความเหมาะสม และพัฒนาให้ทันสมัยสถานการณ์ในปัจจุบัน
3. ทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดราชบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน การศึกษาปัจจุบันและสถานภาพสมรส ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหรือวางแผนงานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่ม
4. ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวได้รับระหว่างการเดินทางมาท่องเที่ยวซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจและตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไป
5. นำกรอบของงานวิจัยชิ้นนี้ ไปใช้ในการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดอื่นๆ ได้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2545). *การวิเคราะห์สถิติ : สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล เวอร์ชัน 7-12*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- กานดา วาสะสิริ (2545) *ความรู้ เจตคติ และบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย (สิ่งแวดลอม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2538). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในปี 2537*.
 _____. (2539). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของไทย*. จุลสารการท่องเที่ยว
 _____. (2546). *การวางแผนการท่องเที่ยว*.
 _____. (2547). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์*, จุลสารการท่องเที่ยว.
 _____. (2548). *สถานที่ท่องเที่ยว*. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2548, จาก [http:// www.tat.or.th](http://www.tat.or.th)
- กฤษณ์ เจริญทอง. (2540). *การนำเที่ยวตลอดตัวของผู้นำเที่ยวท้องถิ่น ตำบลถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการเกษตรและป่าไม้) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. ถ่ายเอกสาร.
- กองวิชาการและฝึกอบรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541) *มาตรฐานในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการผจญภัย*. จุลสารการท่องเที่ยว มกราคม-มีนาคม.
- จู่ไรพร จินตกานนท์. (2535). *การสร้างแบบวัดทัศนคติ*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จำลอง เงินดี. (2529). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2542). *การวางแผนและพัฒนาการตลาดการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2523). *การวิจัยเชิงจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชวาล แพร์ดีกุล. (2526). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ชานาญ ม่วงทับทิม (2527). *ความต้องการการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2534 ของครุภาษาไทย เขตการศึกษา 8*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- ชูดา จิตพิทักษ์ (2525). *พฤติกรรมศาสตร์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทสารมวลชนจำกัด.
- ชูลีพร ไกรเวียง (2531). *การรับรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยวในเขตรวนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์ (2525). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- หัตถยา สุวรรณชฎ. (2540). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน (2524). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดารามาศ แก้วแดง. *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารพร้อมบริโภคของอาจารย์สตรี โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพฯ*. *คหเศรษฐศาสตร์*. 44 (3).
- ดุษฎี ชุมสาย, มล. และอุบลพันธ์ พรหมโยธี (2527). *ปฐมบทแห่งวิชาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.
- ทวีศักดิ์ ทิพย์มหงษ์. (2544). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี และฉะเชิงเทรา*. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย*. 1 (1).
- ธงชัย สันติวงษ์. (2515). *พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิคม จารุมณี. (2535). *การจัดการอุตสาหกรรมบริการ*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- เนาวรัตน์ ปลายน้อย และคณะ (2538). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. รายงานการวิจัยสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2539). "มาช่วยกันส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กันเถิด" เอกสารประกอบการสัมมนาพัฒนาการท่องเที่ยวไทยทิศทางยั่งยืน ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬารัฐสภา.
- ปองจิต แจ่มจรัส. (2545). *ค่านิยมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม บริเวณสถานตากอากาศชะอำ*. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติการจัดการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พันทิพา โฉมประดิษฐ์. (2530). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- พัชรินทร์ พันธุ์แน่น. (2543). *ความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมการป้องกันอันตรายที่เกิดจากปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขยะในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย. (การตลาด) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2531). *การบริหารบุคคล*. กรุงเทพฯ: คณะวิชาวิทยาการการจัดการ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- _____. (2536). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะวิชา ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. พิมพ์ครั้งที่ 6 ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด.
- พิบูล ทีปะपाल. (2537). *การบริหารการตลาด*. ภาควิชาการตลาด คณะวิชาวิทยาการการจัดการ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ไพลิน เกษมรัตน์. (2538). *กลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแนวอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ โดยใช้คู่มือแนะนำเชิงระบบนิเวศ : กรณีศึกษานักศึกษาชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสถาบันราชภัฏเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2523). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พุทธศักราช 2530.
- ยุวดี นิรัตน์ตระกูล. (2539). *การดำเนินงานเรื่อง Ecotourism ในประเทศไทย*. Newsletter.1(1).
- ลัดดาวัลย์ หวังพานิชย์. (2529). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลลิตา ศิริโสภา. (2539). *พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สัญจของนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน และ อังคณา สายยศ. (2539). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศึกษาพร.
- ล้ำ สีโท (ตุลาคม-ธันวาคม 2539). *แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์: วิถีทางแห่งการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน*. นกบริหาร.12(76).

- วิชัย วงษ์ใหม่. (2523). *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
- วินิจ วีรยางกูร. (2533). *การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. ม.ป.ท.: ภาควิชาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศศิธร สามารถ. (2545). *ความพึงพอใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวไทยในจังหวัดกระบี่*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2539). *การบริหารและการตลาดยุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- _____. (2541). *การบริหารการตลาด*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอ.เอ็น.การพิมพ์จำกัด.
- _____. (2541). *กลยุทธ์การตลาดและการบริหารการตลาด*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- _____. (2546). *การวิจัยการตลาด*. กรุงเทพฯ : บริษัท A.N. การพิมพ์.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540. *โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทของการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศ*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สาทิศ สุขผ่องศรี. (2543). *แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต. (นิเทศศาสตร์พัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2523). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ระเบียบ: สหพรการพิมพ์
- สุภาพร มากแจ้ง. (2534). *หลักมัดคูกุเทศน์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อัครฤทธิ์ หอมประเสริฐ. (2543). *การศึกษาพฤติกรรม และความคิดเห็นที่มีต่อการบริโภคอาหารฟาสต์ฟู้ด ประเภทธุรกิจแฟรนไชส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภาวรรณ สิงแก้ว. (2535). *ผลของการฝึกอบรมเบื้องต้นที่มีต่อทัศนคติในการทำงานของพนักงานในห้างสรรพสินค้าในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ จิตวิทยาอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อังคณา บุญสม. (2539). *หลักจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อภิวัฒน์ จันตะนี. (2538). *ระเบียบวิธีวิจัยทางธุรกิจ*. คณะบริหารธุรกิจ ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าอยุธยา.

- อภิรักษ์ ไวกยกุล. (2546). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาใช้บริการสถานตากอากาศบางปู*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Allport, G.W. (1935). *Handbook of Social Psychology*. Worcester, Mass: Clark University Press. Publishing.
- Baron; & Greenberg. (1995). *Behavior in Organizations : Understanding and Managing the Human Side of Work*. 3rd edition. Boston, Mass.: Allyn; & Bacon.
- Bloom. Benjamin S. (1971). *A Taxonomy of Education Objective : Handbook I. The Cognitive Domain*. New York: Longmans, Green Co.
- Boo, Elizabeth. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Washington, D.C:World Wildlife Fund-U.S.
- Burkart,A.J.; & Medilk S. (1985) *The Management of tourism*. London : heineman.
- Fisting LA. (1957). *Theory of Cognitive Dissonance*. Stanford University press.
- Friedman, HS. Nonverbal. (1979). *Communication Between Patients and Medical Pretitiveness*. Journal of Social.
- Good. Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Gordon Allport. (1976). *Pattern and Growth in Personality*. New York: Holth Rienheart and Winston Inc.
- Hector Ceballos–Lascurain. (1990).*Green Essentials What you need to know about the environment*. Ecotourism, pp. 72-77. Sanfrancisco: Mereucy House.
- Ingram, C.D., and P.B. Durst (1987). *Nature Oriented Travel to Developing Countries*. FPEI Paper No. 28. Research Triangle Park, NC: Southeastern Center for Forest Economic
- Schiffman LG & Kanuk L. (2000). *Consumer Behavior*. 7th ed.New Jersey: Prentive Hall
- Schiffman LG. (1994). *Consumer Behavior*. 5th ed.New Jersey: Prentive Hall
- Taro Yamane. (1967). *Statistic – An Introductory Analysis*. Tokyo: John Weatherhill, In.
- The Ecotourism Society. (1990). *The state of The Environment Saving our Plant Challenges and Hope.*, pp.121-124.
- Thurstone. L.L. (1964). *Attitude Theory and Measurement*. New yourk: John Willey and G.W. Attitude: Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง

1. ลักษณะแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน จำนวน 5 หน้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 ทักษะคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

2. การตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยด้านวิชาการเท่านั้น จึงเรียนขอความร่วมมือจากท่านได้โปรดแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ จริงใจ ตรงไปตรงมา และเป็นอิสระเพื่อความสมบูรณ์ของผลการวิจัย โดยไม่ต้องระบุชื่อ และ นามสกุลของท่านลงในแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับไม่มีผลผูกพันใดๆ หรือไม่นำมาใช้ในทางที่จะเสียประโยชน์ต่อท่านเป็นอันขาด

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ดวงดา วงศ์สว่าง

นิสิตบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการตลาด

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง ทศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง : ให้กาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพของท่าน

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี สูงกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

 นิสิต/นักศึกษา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท/หน่วยงานเอกชน แม่บ้าน/พ่อบ้าน ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. รายได้ต่อเดือน

 ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท 10,001 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

5. การศึกษาปัจจุบัน

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

6. สถานภาพสมรส

 โสด สมรส หม้าย/หย่าร้าง

ตอนที่ 2 ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ เพียงคำตอบเดียวในช่องที่ตรงกับคำตอบของท่าน

ทศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ใช่	ไม่ใช่
ด้านทรัพยากรแหล่งการท่องเที่ยว		
1.การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว		
2.โบราณสถานและโบราณวัตถุไม่ใช่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเนื่องจาก เป็นสถานที่ที่เกิดจากการก่อสร้างของมนุษย์		
3.การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สภาพแวดล้อม ธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น		
4. น้ำตก ถ้า เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติแต่ไม่ใช่เป็นแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศ		
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศก่อให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ น้อยลงเพราะทำให้นักท่องเที่ยวมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
6. การอนุรักษ์พื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมไม่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว		
7. การเดินป่าศึกษาธรรมชาติและต้นไม้ต่าง ๆ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงนิเวศประเภทหนึ่งทำให้นักท่องเที่ยวรู้จักพรรณไม้และชนิดต้นไม้ เพิ่มขึ้น		
8. การส่องเรือ เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำเป็นกิจกรรมการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภทหนึ่ง		
9. การศึกษาวิถีชีวิต ประเพณีและความเป็นอยู่ของชุมชนไม่เป็นกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแต่เป็นการเรียนรู้ความเป็นอยู่หรือความเป็นมาของ ชุมชน		
10. การส่องสัตว์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของสัตว์เป็นกิจกรรมการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจเพราะจะได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ สัตว์ตลอดจนประเภทและชนิดของสัตว์ต่างๆ		

ทัศนคติเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ใช่	ไม่ใช่
11.การจัดกิจกรรมชมความงาม ความเก่าแก่ของโบราณสถานไม่ใช่กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากความเก่าแก่ของโบราณสถานจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความศรัทธาและเลื่อมใส		
12. รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพียงแต่ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลินจากรูปแบบกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการเท่านั้น		
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		
13. การจัดการระบบการจราจรและที่จอดรถไว้อย่างเพียงพอช่วยสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีส่วนช่วยให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวไม่ถูกทำลายอีกด้วย		
14. การมีระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการมาท่องเที่ยวและเกิดแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวกลับมาท่องเที่ยวในครั้งต่อไป		
15. การมีป้ายบอกทางไม่ช่วยให้นักท่องเที่ยวเดินทางถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและเร็วขึ้น		
16. การมีเส้นทางลัดหรือเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวสะดวกขึ้นมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้น		
17. ป้ายข้อมูล ป้ายชี้ทาง คู่มือการเดินทางไม่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้ความเข้าใจขณะท่องเที่ยว		
18. จำนวนร้านอาหารที่เพิ่มขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยวอาจส่งผลให้ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวถูกทำลายได้		

ตอนที่ 3 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ เพียงคำตอบเดียวในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี ในครั้งนี้คือ

☐ เพื่อการพักผ่อน	☐ เพื่อศึกษาธรรมชาติ
☐ เพื่อการผจญภัย	☐ เพื่อการศึกษา
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
2. ประเภทการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ท่านสนใจมากที่สุด

☐ ธรรมชาติ
☐ ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ
☐ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี
3. ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี ครั้งนี้ ท่านเดินทางร่วมกับใคร

☐ คนเดียวตามลำพัง	☐ ครอบครัว	☐ หน่วยงาน/เพื่อนร่วมงาน
☐ เพื่อนสนิท	☐ บริษัทนำเที่ยว	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี ครั้งนี้ ใครเป็นคนแนะนำท่าน

☐ เพื่อนสนิท	☐ ครอบครัว	☐ บริษัททัวร์
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....		
5. ท่านได้รับข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี จากแหล่งใด

☐ หนังสือพิมพ์	☐ ป้ายโฆษณา	☐ โทรทัศน์
☐ วิทยุ	☐ อินเทอร์เน็ต	☐ โบรชัวร์
☐ นิตยสาร		
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....		
6. พาหนะที่ท่านใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี ในการเดินทางครั้งนี้

☐ รถยนต์ส่วนตัว	☐ รถไฟ
☐ รถโดยสารประจำทาง	☐ รถเช่า/เหมา
☐ รถของบริษัทนำเที่ยว	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

7. เหตุผลสำคัญที่สุดในการมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีในครั้งนี้คือ

- การเดินทางสะดวก
- มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง
- ความประทับใจจากการมาท่องเที่ยวในครั้งก่อน
- มีแหล่งท่องเที่ยวมากมาย
- สถานที่ท่องเที่ยวมีความสวยงาม
- ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวไม่แพง
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่จังหวัดราชบุรีจำนวนกี่ครั้ง (รวมครั้งนี้ด้วย)

- 1 ครั้ง
- 2 ครั้ง
- 3 ครั้ง
- 4 ครั้งขึ้นไป

9. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีที่ท่านมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ คือ

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตลาดน้ำดำเนินสะดวก
- ถ้ำเขาบิน
- ธารน้ำร้อนบ่อคลึง
- ถ้ำฤๅษีเขาสูง
- น้ำตกเก้าโจน หรือ น้ำตกเก้าชั้น
- บ่อพุน้ำร้อนโป่งกระทิง
- น้ำตกห้วยสวนพลู
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรีครั้งนี้ประมาณเท่าไร

- ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท
- 1,001 – 3,000 บาท
- 3,001 – 5,000 บาท
- 5,001 บาทขึ้นไป

11. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวของท่านในครั้งเป็นแบบใด

- เดินทางไปกลับ
- ค้างคืน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดราชบุรี

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข.

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพชรรัตน์ มีสมบูรณ์พูนสุข อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ภัคภร สกลรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค.
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวดวงตา วงศ์สว่าง
วันเดือนปีเกิด	12 พฤศจิกายน พ.ศ.2521
สถานที่เกิด	อ.จอมบึง จ.ราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	43/10 ซ.พืงมี 21 ถ.สุขุมวิท 93 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2539	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี
พ.ศ.2542	บัญชีบัณฑิต สาขาดันทุน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ.2548	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ